

**“BANK BTB”
AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ**

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
uyğun hazırlanmış Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları
və Müstəqil Auditorların Rəyi**
31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ	1-3
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabat	4
Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat	5
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat	6
Kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	7
Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər.....	8-87

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

“Bank BTB” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyəti, Səhmdarları və Müşahidə Şurasına:

Rəy

Biz “Bank BTB” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Bank”) və onun törəmə müəssisəsinin (birlikdə “Qrup”) 31 dekabr 2020-ci il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabat, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatlardan, eləcə də əhəmiyyətli mühasibat uçotu siyasətləri və digər izahedici məlumatları əhatə edən qeydlərdən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Bankın 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatan il üçün konsolidə edilmiş maliyyə nəticələrini və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditini üçün Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məcəlləsinin” (MBESS məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Bankdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Digər məsələ

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları, 18 may 2020-ci il tarixində həmin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair şərtsiz müsbət rəy bildirmiş kənar auditor tərəfindən yoxlanılmışdır.

Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və İdarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Qrupu ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslər Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyırlar.

Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

- Bizim məqsədimiz tərtib edilmiş konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin, bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olması hallarında, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə hazırlanmış konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edib qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Saxtakarlıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski xətlər nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riskindən daha yüksəkdir, çünki, saxtakarlıq əlbir hərəkətlər, dələduzluq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Qrupun daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtilə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk;
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Qrupun fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin, sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Qrupun fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.

- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları haqqında rəy bildirmək üçün Qrup daxilində müəssisələr və ya kommersiya fəaliyyəti haqqında maliyyə məlumatına dair yetərli müvafiq audit sübutu əldə edirik. Biz qrup auditinin istiqaməti, belə audite nəzarət və nəticələrinə görə məsuliyyət daşıyıyıq. Biz öz audit rəyimizə görə müstəsna məsuliyyət daşıyıyıq.

Biz İdarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Həmçinin biz idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə müstəqilliklə bağlı etik tələblərə cavab verdiyimizə dair hesabat təqdim edir və müstəqilliyimizə və uyğun olduqda, əlaqəli təhlükəsizlik tədbirlərinə təsir göstərəcəyi düşünülə bilən bütün əlaqələrimiz və digər məsələlər barədə onları məlumatlandırırıq.

İdarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə bildirilən məsələlər arasında biz cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli olanları və bu səbəbdən əsas audit məsələlərini təşkil edənləri müəyyən edirik. Biz qanun və ya normativ aktların məsələnin açıqlanmasını qadağan etdiyi və ya çox nadir hallarda açıqlamanın mənfi nəticələrinin ictimai maraqlara zərərinin xeyrindən çox olması əsaslı olaraq gözlənilməli üçün məsələnin hesabatda göstərilməməli olduğuna qərar verdiyimiz hallar istisna olmaqla, belə məsələləri öz audit hesabatımızda təsvir edirik.

Baker Tilly Azerbaijan

16 may 2021-ci il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ**
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəlirləri	4, 30	24,342	22,507
Faiz xərcləri	4, 30	(13,626)	(11,952)
Xalis faiz gəliri		10,716	10,555
Haqq və komissiya gəliri	5	3,521	4,231
Haqq və komissiya xərci	6	(493)	(499)
Xalis haqq və komissiya gəliri		3,028	3,732
Xarici valyutada ticarət üzrə xalis gəlir		376	2,134
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis (zərər)/gəlir		(30)	33
Dövlət subsidiyası	20	48	816
Digər əməliyyat gəliri		1,486	776
Əməliyyat gəliri		15,624	18,046
Dəyərsizləşmə üzrə (xərc)/bərpa	7	(2,923)	165
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	8	(8,235)	(8,787)
Ümumi və inzibati xərclər	9	(7,720)	(6,391)
Gəlir vergisindən əvvəl (zərər)/mənfiyyət		(3,254)	3,033
Gəlir vergisi xərcləri	10	-	-
İl üzrə cəmi məcmu (zərər)/gəlir		(3,254)	3,033
Səhm üzrə (zərər)/mənfiyyət			
Əsas və azaldılmış (AZN ilə təqdim edilmiş)	24	(49.30)	45.64

İdarə Heyəti tərəfindən:

Emil Rzayev
İdarə Heyətinin sədri

Vüqar Rəfiyev
Maliyyə meneceri

16 may 2021-ci il

16 may 2021-ci il

8-87-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNƏ

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11	31,425	21,554
Banklardan alınacaq vəsaitlər	12	10,713	14,283
İnvestisiya qiymətli kağızları			
- Qrup tərəfindən saxlanılan	13	3,841	896
- Satış və repo sövdələşmələri üzrə girov qoyulmuş	13	2,476	2,476
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14, 30	226,372	225,844
İnvestisiya mülkiyyəti	15	13,006	13,203
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	16	50,938	51,326
İstifadə hüququ olan aktivlər	28	927	1,752
Digər maliyyə aktivləri	17	1,278	1,060
Digər aktivlər	17	1,654	1,938
Cəmi aktivlər		342,630	334,332
ÖHDƏLİKLƏR			
Bank depozitləri və qalıqları	18	5,732	5,541
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	19, 30	140,193	146,021
Digər borc öhdəlikləri	20	141,098	125,274
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	21	1,512	-
İcarə öhdəlikləri	28	907	1,786
Digər öhdəliklər	22	2,024	1,292
Cəmi öhdəliklər		291,466	279,914
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	23	66,450	66,450
Yığılmış zərər		(15,286)	(12,032)
Cəmi kapital		51,164	54,418
Cəmi öhdəliklər və kapital		342,630	334,332

İdarə Heyəti tərəfindən:

Emil Rzayev

İdarə Heyətinin sədri

16 may 2021-ci il

Vüqar Rəfiyev

Maliyyə meneceri

16 may 2021-ci il

8-87-ci səhifələrdəki qeydlər hazırlı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

"BANK BTB" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLIYYAT FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Alınmış faizlər		25,617	22,214
Ödənilmiş faizlər		(13,668)	(11,687)
Alınmış haqq və komissiya		3,521	4,231
Ödənilmiş haqq və komissiya		(493)	(499)
Xarici valyuta mübadiləsi əməliyyatları üzrə xalis daxilolmalar		376	2,134
Digər əməliyyat gəliri üzrə daxilolmalar		1,474	776
Ödənilmiş işçi heyəti ilə bağlı xərclər		(8,321)	(8,485)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(4,986)	(4,819)
Əməliyyat aktivlərində (artım)/azalma			
Banklardan alınacaq vəsaitlər		3,321	12,363
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(4,456)	(33,081)
Digər aktivlər		(75)	(218)
Əməliyyat öhdəliklərində artım/(azalma)			
Bank depozitləri və qalıqları		252	(290)
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri		(5,558)	17,594
Digər öhdəliklər		(11)	(258)
Əməliyyat fəaliyyətində istifadə edilən pul vəsaitlərinin hərəkəti		(3,007)	(25)
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Əmlak, avadanlıq, investisiya mülkiyyəti və qeyri-maddi aktivlərin əldə edilməsi		(929)	(968)
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satın alınması		(3,573)	(853)
İnvestisiya qiymətli kağızlarının ödənilməsi üzrə daxilolmalar		725	850
İnvestisiya fəaliyyətində istifadə edilən pul vəsaitlərinin hərəkəti		(3,777)	(971)
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Digər borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar	20	37,365	57,290
Digər borc öhdəliklərinin ödənilməsi	20	(21,859)	(54,438)
Borc qiymətli kağızları üzrə daxilolmalar	21	2,000	-
Borc qiymətli kağızlarının ödənilməsi	21	(500)	-
İcarə öhdəliklərinin əsas hissəsinin ödənişi	20	(392)	(502)
Maliyyə fəaliyyəti üzrə təmin olunmuş pul vəsaitlərinin hərəkəti		16,614	2,350
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım			
		9,830	1,354
Valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		41	(55)
İlin əvvəlində pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11	21,554	20,255
İlin sonunda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11	31,425	21,554

İdarə Heyəti tərəfindən:

Emil Rzayev
 İdarə Heyətinin sədri

16 may 2021-ci il

Vüqar Rəfiyev
 Maliyyə meneceri

16 may 2021-ci il

8-87-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı	Yığılmış zərər	Cəmi kapital
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qalıq	66,450	(15,065)	51,385
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	3,033	3,033
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq	66,450	(12,032)	54,418
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	(3,254)	(3,254)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	66,450	(15,286)	51,164

İdarə Heyəti tərəfindən:

Emil Rzayev
İdarə Heyətinin sədri

16 may 2021-ci il

8-87-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

Vüqar Rəfiyev
Maliyyə meneceri

16 may 2021-ci il

“BANK BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

1. GİRİŞ

Təşkilat və əməliyyatlar

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları “Bank BTB” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Bank”) və onun törəmə müəssisəsinin (birlikdə “Qrup”) maliyyə hesabatlarını özündə birləşdirir. 15 fevral 2018-ci il tarixində Bank tam sahib olduğu “BTB Capital” ASC adlı törəmə müəssisəsinə təsis etmişdir.

Bank 19 mart 2010-cu il tarixindən Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən verilmiş 254 nömrəli ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Bankın fəaliyyətləri ARMB tərəfindən tənzimlənir. Bankın əsas fəaliyyəti bank xidmətlərindən ibarətdir: ödənişlər və pul köçürmələri, xarici valyuta ilə ticarət, kreditlərin verilməsi və digər kommersiya fəaliyyətləri. Bankın hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir: Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, Yusif Səfərov küçəsi 27.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Bankın 13 filialı (2019: 13) və 2 bölməsi (2019: 3) mövcud olmuşdur. Onun aktiv və öhdəliklərinin əsas hissəsi Azərbaycan Respublikasında yerləşir.

Əsas törəmə müəssisə aşağıdakı kimidir:

Ad	Təsis edildiyi ölkə	Əsas fəaliyyəti	Sahibkarlıq %	
			2020	2019
“BTB Capital” ASC	Azərbaycan	İnvestisiya	100	100

Bankın səhmdarları aşağıdakı cədvəldə təqdim edilmişdir:

	31 dekabr 2020-ci il, %	31 dekabr 2019-cu il, %
Səhmdarlar		
Nigar Mehdiyeva	74.99	74.99
Rza Sadiq	19.01	19.01
Tükəzban Mahmudova	6.00	6.00
Cəmi	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>

Qrupa birbaşa olaraq tək fiziki şəxs Nigar Mehdiyeva nəzarət edir

Biznes mühiti

Qrup fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Qrupun fəaliyyətinə iqtisadiyyatda və beynəlxalq enerji qiymətlərinin səviyyəsində baş verən dəyişikliklər əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir. 2020-ci ilin birinci yarısında əməliyyat şəraitində və iqtisadi mühitdə Bankın iş fəaliyyətinə təsir göstərən bir sıra əhəmiyyətli hadisələr baş vermişdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

2020-ci ilin mart ayında yeni tip koronavirus Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) tərəfindən pandemiya olaraq elan edilmişdir. Bir çox ölkələrdə səyahətlərə və fərdi şəxslərin hərəkətinə məhdudiyətlər qoyulmuş, ikinci dərəcəli iş yerlərinin bağlanması üzrə əhəmiyyətli məhdudiyətlər tətbiq edilmiş və ya pandemiya nəticəsində bir sıra iş yerləri bağlanmışdır. Bu, Azərbaycan Respublikası ilə ticarət əlaqələri olan, iqtisadi cəhətdən güclü ölkələrin çoxunda ÜDM-də əhəmiyyətli dərəcədə azalmaya səbəb olmuşdur. 2020-ci ilin birinci yarısında yayılan koronavirus pandemiyası (COVID-19) qlobal iqtisadiyyata mənfi təsir göstərmişdir. 2020-ci ilin iyun ayından başlayaraq, Azərbaycan Respublikası da daxil olmaqla, bir çox ölkələrdə pandemiya əlamətlərində yaxşılaşma müşayiət olunmuş və sonradan müəyyən məhdudiyətlər ləğv edilmişdir. Nəticədə qlobal maliyyə və əmtəə bazarlarında bərpa müşahidə olunmuşdur. Lakin, sonradan Azərbaycan Respublikasında qeydə alınmış yoluxma sayı xeyli artmış və hökumət tərəfindən 2020-ci il dekabr ayının ortalarından etibarən yeni məhdudiyətlər tətbiq edilmişdir.

Ölkədə COVID-19 ilə mübarizə məqsədilə görülən məhdudlaşdırıcı tədbirlər iqtisadi aktivliyin və məcmu xərc səviyyəsinin əhəmiyyətli dərəcədə azalmasına səbəb olmuşdur. İqtisadiyyatın turizm, nəqliyyat, səyahət, əyləncə və beynəlxalq ticarət kimi bir çox digər seqmentləri də bu tədbirlərdən ağır zərbə almışdır.

Pandemiya mühitində neft istehlakında nəzərə çarpacaq dərəcədə azalma olduğu üçün neft qiymətləri əhəmiyyətli dərəcədə azalmış, lakin 2020-ci ilin ikinci rübündə sabit artım müahidə olunmuşdur. Hökumət, pandemiyanın səbəb olduğu iqtisadi yavaşlamayı kompensasiya etmək üçün il ərzində subsidiyalaşdırılmış borc alətləri, işsiz şəxslərə ödənişlər və sahibkarlara digər subsidiyalar şəklində dəstək paketləri təqdim etmişdir.

24 aprel 2020-ci il tarixində Azərbaycan Mərkəzi Bankı “Koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar kredit təşkilatlarının müvəqqəti tənzimləmə Qaydası” formasında əlavə tədbirlər paketini təsdiqləmişdir. Bu prosedur COVID-19 pandemiyasının Azərbaycan Respublikasının bank sektoruna mümkün mənfi təsirini azaltmaq üçün hazırlanmış və kreditlərin və risk qruplarının təsnifatını, kapitalın adekvatlıq nisbətini və banklarda və bank olmayan kredit təşkilatlarında hesablanmasını müəyyənləşdirir. Bu qaydalara əsasən, kriteriyalara cavab verən kreditlərin təsnifatı və kreditlərin yenidən prolonqasiyası halları zamanı güzəştlər nəzərə alınmalıdır. Bundan əlavə, bank sistemi üzrə xüsusi əhəmiyyət kəsb edən banklar üçün məcmu kapital adekvatlığı əmsalı ən az 11%, digər banklar üçün isə 2021-ci il aprelin 1-dək 9% səviyyəsində müəyyən edilmişdir. Qaydaya əsasən əvvəlki illərin nəticələrinə əsaslanan dividend ödənişləri bankların kapital mövqeyini və maliyyə sabitliyini qorumaq məqsədilə 1 aprel 2021-ci ilə qədər təxirə salınmalıdır.

Qrup fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Azərbaycan hökuməti iqtisadi islahatları və ölkənin hüquqi, vergi və qanunvericilik çərçivəsində inkişafını davam etdirir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək davamlı inkişafı əsasən bu islahatlardan və sektordakı tərəqqidən, eləcə də Hökumət tərəfindən iqtisadi, maliyyə və pul siyasəti üzrə həyata keçirilmiş tədbirlərdən və Azərbaycan manatı ilə xam neftin sabit qiymətlərindən asılıdır. Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatının xüsusilə neft və qaz qiymətlərinə həssas olmasına baxmayaraq, son illərdə Azərbaycan Respublikası hökuməti daha balanslı iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün böyük iqtisadi və sosial islahatlara başlamışdır. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına görə, 2020-ci il ərzində Azərbaycanda ÜDM 42.6 milyard ABŞ dolları olmuşdur. Uzunmüddətli perspektivdə, ekonometrik modellərimizə görə, 2021-ci ildə Azərbaycan ÜDM-nin 50 milyard ABŞ dolları və 2022-ci ildə 51 milyard ABŞ dolları səviyyəsində olacağı proqnozlaşdırılır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Hökumət Azərbaycan manatının sabitliyi ilə əlaqədar olaraq pul siyasətini davam etdirmiş və Azərbaycan manatını sabitləşdirən xarici valyuta ehtiyatlarını ayırmışdır. Bu siyasət 2020-ci ildə makroiqtisadi sabitliyin qorunması məqsədi ilə davam etdirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı il ərzində yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsini bir neçə dəfə dəyişdirmiş və bu dərəcə sabit azalmaqla 7.25% - 6.25% arasında dəyişmişdir.

Qrupun rəhbərliyi, makroiqtisadi mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Qrupun fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi tədbirləri görür.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. Fitch və S&P Azərbaycan Respublikasının reytingini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. Moody’s Investors Service, ölkə üçün “Ba2” kredit reytingini təyin etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı əsasən hökumətin vergi, hüquq, tənzimləyici və siyasi islahatlarla birlikdə həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul tədbirlərinin səmərəliliyindən asılıdır. Rəhbərlik Qrupun fəaliyyətinə təsir göstərəcək iqtisadi mühitdəki bütün islahatları və nəticədə onların maliyyə vəziyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil. Rəhbərlik hazırda müxtəlif neft qiymətləri üzrə həssaslıq təhlili həyata keçirir və biznesin davamlılığını təmin etmək üçün müvafiq tədbirlər planı hazırlayır.

2020-ci ilin sentyabr ayında Qarabağ bölgəsində (ölkənin cənub-qərb ərazisində yerləşir və beynəlxalq səviyyədə Azərbaycan Respublikasının ərazisi olaraq tanınır) həll olunmamış münaqişənin yenidən alovlanması, Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan silahlı qüvvələri arasında işğal olunmuş ərazilərdə toqquşmalarla nəticələnmişdir. Buna cavab olaraq, hər iki ölkədə komendant saati və hərbi səfərbərlik elan edilmişdir. Hərbi əməliyyatların əsasən Azərbaycan Respublikasının qərb bölgəsində aparılmasına baxmayaraq, Azərbaycan Respublikasının bütün ərazilərini əhatə edən komendant saati, paytaxt Bakı da daxil olmaqla, digər regionlardakı iş yerlərinə də müəyyən qədər öz təsirini göstərmişdir. Qarabağ münaqişəsi zonasında atəşkəsə və döyüşlərin dayandırılmasına 10 noyabr 2020-ci il tarixində tam olaraq nail olunmuşdur. Dövlətin azad edilmiş bölgələrdəki fəaliyyətinin makroiqtisadi təsirlərinin səviyyəsini hesabat tarixinə tam olaraq müəyyən etmək mümkün deyil.

Yuxarıda təsvir olunan hadisələr və şərtlər təşkilatların əvvəllər qarşılaşmadığı müxtəlif qeyri-müəyyənliklər və risklər yaratmışdır. Yuxarıda göstərilən hadisələr Qrupun 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il və sonrakı dövrdə maliyyə nəticələrinə əhəmiyyətli təsir göstərmişdir.

2. MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASININ ƏSASLARI

Uyğunluq haqqında bəyanat

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Qiymətləndirmə əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları tarixi dəyər əsasında hazırlanmışdır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Fasiləsizlik prinsipi

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun fasiləsizlik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərməsini və yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Rəhbərlik hesab edir ki, Qrup yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcək və Qrupun likvidasiyasına nə istək, nə də ehtiyac olacaq, eləcə də fəaliyyəti dayandırmaq və ya Azərbaycan Respublikasının qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditordardan qorunmaq üçün müdafiə axtarmaq üzrə nə niyyət, nə də zərurət mövcuddur. Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyətin gedişində Qrupun aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olması fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Qrupun fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Fasiləsizlik prinsipinin fərziyələrinə dair Rəhbərliyin qiymətləndirməsinə müəyyən vaxt çərçivəsində mahiyyəti üzrə qeyri-müəyyən hadisələr və şərtlərin gələcək nəticələri haqqında fikir bildirilməsi daxildir.

Əməliyyat və təqdimat valyutası

Bankın əməliyyat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan və əsas hadisələrin və onlarla bağlı vəziyyətlərin iqtisadi mahiyyətini əks etdirən Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

31 dekabr 2020-ci il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsi üçün əsas mübadilə məzənnəsi aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.700 manat və 1 avro = 2.0890 manat (31 dekabr 2019-cu il: 1 ABŞ dolları = 1.700 manat və 1 avro = 1.9035 manat).

Manat, həmçinin bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün təqdimat valyutasıdır.

Əksi göstərilmədikdə, manatla ifadə edilən maliyyə məlumatları ən yaxın minliyə kimi yuvarlaqlaşdırılmışdır.

Ehtimal və mühakimələrin tətbiqi

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları hazırlanarkən rəhbərlik Qrupun mühasibatlıq siyasətlərinin tətbiqinə və aktiv, öhdəlik, gəlir və xərclərin göstərilən məbləğlərinə təsir göstərən mühakimə, ehtimal və fərziyələr irəli sürmüşdür. Faktiki nəticələr bu ehtimallardan fərqlənə bilər.

Ehtimallar və fərziyələr mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir. Mühasibatlıq ehtimallarında dəyişikliklər həmin dəyişikliklər edildiyi dövrdə və təsir göstərdikləri hər hansı gələcək dövrlərdə əks olunur.

Mühakimələr

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə ən çox təsir göstərən mühasibatlıq siyasətlərinin tətbiqi zamanı yürüdülmən mühakimələr haqqında məlumat aşağıdakı qeydlərdə sadalanmışdır:

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

- maliyyə aktivlərinin təsnifatı: aktivlərin saxlandığı biznes modelinin qiymətləndirilməsi və maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərinin sırf əsas borc və faiz ödəmələrindən ibarət olub-olmadığının qiymətləndirilməsi – 3 sayılı qeyd.
- maliyyə aktivləri üzrə kredit risklərinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb- artmadığını müəyyən etmək üçün meyarların təyin edilməsi, EOKZ-nin ölçülməsinə proqnoz məlumatının daxil edilməsi və ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi üçün istifadə edilən modellərin seçimi və təsdiqi metodologiyasının müəyyən edilməsi – 25 sayılı qeyd.

Ehtimal və fərziyyələrdən yaranan qeyri-müəyyənlik

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan ildə əhəmiyyətli düzəlişlərlə nəticələnmək riski olan ehtimal və fərziyyələrdən yaranan qeyri-müəyyənlik haqqında məlumat aşağıdakı qeydlərdə verilmişdir:

- maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi: proqnoz məlumatın tətbiqi daxil olmaqla ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi modelinin müəyyən edilməsi – 25 sayılı qeyd;
- maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyər hesablamaları – 31 sayılı qeyd.

3. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİ

Qrup bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında göstərilən bütün dövrlərə aşağıdakı mühasibat siyasətlərini davamlı şəkildə tətbiq etmişdir.

Xarici valyuta

Xarici valyutalarda aparılmış əməliyyatlar onların həyata keçirildiyi tarixlərdə qüvvədə olan məzənnələrlə Bankın əməliyyat valyutasına çevrilir.

Hesabat tarixinə xarici valyutalarda əks olunmuş maliyyə aktivləri və öhdəlikləri həmin tarixdə olan məzənnə ilə yenidən əməliyyat valyutasına çevrilir. Maliyyə maddələri üzrə xarici valyuta gəliri və ya itkisi, dövr ərzində effektiv faiz və ödənişlər nəzərə alınmaqla, dövrün əvvəlində əməliyyat valyutasının amortizasiya edilmiş dəyərlə hesabat dövrünün sonunda məzənnəyə uyğun çevrilmiş xarici valyutada amortizasiya edilmiş dəyər arasında olan fərkdir.

Xarici valyutada ifadə olunan və ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən qeyri-maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ədalətli dəyər müəyyən edildiyi tarixdə olan məzənnə ilə əməliyyat valyutasına çevrilir. Xarici valyutada ilkin dəyər əsasında qiymətləndirilən qeyri-maliyyə aktivləri və öhdəlikləri əməliyyat tarixinə olan məzənnə ilə çevrilir.

Konvertasiya zamanı yaranan valyuta fərqləri, DMGVƏD-də ölçülən kapital qiymətli kağızlarının konvertasiyasından yaranan fərqlər istisna olmaqla, mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Faiz

Effektiv faiz dərəcəsi

Faiz gəliri və xərcləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə mənfəət və ya zərərdə tanınır. “Effektiv faiz dərəcəsi” maliyyə alətinin ehtimal olunan istifadə müddəti boyu gələcək pul ödənişləri və alışıqlarını dəqiq olaraq:

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

- maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyərində; və ya
- maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərində azaldan dərəcədir.

Alınmış və yaradılmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər istisna olmaqla, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsini hesablayarkən Qrup gələcək pul vəsaitlərini maliyyə alətlərinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə almaqla, lakin ehtimal olunan kredit zərərərini nəzərə almadan qiymətləndirir. Alınmış və ya yaradılmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün kreditə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi, ehtimal olunan kredit zərərərini daxil olmaqla, gələcək pul vəsaitlərini nəzərə almaqla hesablanır.

Effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasına effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan əməliyyat xərcləri və haqlar, ödənilmiş və ya alınmış məbləğlər daxildir. Əməliyyat xərclərinə maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin alınmasına və ya buraxılmasına bilavasitə tətbiq edilə bilən əlavə xərclər daxildir.

Amortizasiya edilmiş dəyər və ümumi qalıq dəyəri

Maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin “amortizasiya edilmiş dəyəri”, əsas məbləğ üzrə ödəmələr çıxılmaqla, effektiv faiz metodunun istifadəsi ilə ilkin məbləğ ilə ödəmə məbləği arasındakı hər hansı fərqi məcmu amortizasiyası əlavə edilməklə və ya çıxılmaqla maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınma zamanı qiymətləndirildiyi məbləğdir. Bu zaman maliyyə aktivlərinin amortizasiya edilmiş dəyərində ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat nəzərə alınır. Amortizasiya edilmiş dəyərində hesablanan “maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyəri” maliyyə aktivinin hər hansı ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırılmazdan əvvəl amortizasiya edilmiş dəyəridir.

Faiz gəliri və xərcinin hesablanması

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınması zamanı hesablanır. Faiz gəlirləri və ya xərclərinin hesablanması zamanı effektiv faiz dərəcəsi aktivin (aktiv kredit üzrə dəyərsizləşmədikdə) ümumi qalıq dəyərində və ya öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyərində tətbiq edilir. Dəyişkən dərəcəli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti dövrü olaraq təkrar qiymətləndirildiyi üçün effektiv faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcələrində dəyişiklikləri əks etdirməsi məqsədilə yenilənir.

İlkin tanınmadan sonra kredit üzrə dəyərsizləşən maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri isə effektiv faiz dərəcəsini maliyyə aktivinin amortizasiya edilmiş dəyərində tətbiq etməklə hesablanır. Aktiv artıq kredit üzrə dəyərli olduqda faiz gəlirləri yenə ümumi qalıq dəyərində hesablanır.

İlkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər üçün faiz gəliri aktivin amortizasiya edilmiş dəyərində kredit üzrə düzəliş edilmiş effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə hesablanır. Aktivin kredit riski azaldıqda belə faiz gəliri ümumi qalıq dəyəri əsasında hesablanmır.

Maliyyə aktivlərinin nə zaman kredit üzrə dəyərsizləşdiyi haqqında məlumat üçün 3 sayılı qeydə baxın.

Təqdimat

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabatda təqdim olunan effektiv faiz metodu ilə hesablanan faiz gəlirlərinə daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri üzrə faizlər.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan faiz xərclərinə daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə öhdəlikləri üzrə faizlər.

Haqq və komissiyalar

Maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyi üzrə effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsinə daxil edilir (bax: 3 sayılı qeyd). Kreditlə əlaqəli haqlar, kredit xidməti haqları və kredit gəlirliliyinin tərkib hissəsi sayılan digər haqlar əlaqədar əməliyyat xərcləri ilə birlikdə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə maliyyə alətinin proqnoz edilən müddəti boyu faiz gəlirlərinə köçürülür və amortizasiya edilir.

Mühasibat xidməti haqları və satış komissiyası daxil olmaqla digər haqq və komissiya gəlirləri əlaqədar xidmətlər göstərildikcə tanınır. Kredit öhdəliyi üzrə kredit vəsaitlərinin istifadəsi gözlənilmədiyi halda kredit öhdəliyi üzrə əlaqədar haqlar öhdəlik dövrü boyu düzxətli şəkildə tanınır.

Bankın maliyyə hesabatında tanınan maliyyə aləti ilə nəticələnən müştəri ilə müqavilə qismən 9 sayılı MHBS, qismən də 15 sayılı MHBS çərçivəsində ola bilər. Belə olduğu təqdirdə Qrup müqavilənin 9 sayılı MHBS çərçivəsinə aid olan hissəsini ayırmaq və ölçmək üçün əvvəlcə 9 sayılı MHBS-i, daha sonra qalan hissəyə 15 sayılı MHBS-i tətbiq edir.

Digər haqq və komissiya xərcləri əsasən qəbul edilən xidmət xərcləri kimi göstərilən əməliyyat və xidmət haqlarına aid edilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitlərinə və onların ekvivalentlərinə ədalətli dəyərinin dəyişmə riski çox aşağı olan və Qrup tərəfindən qısamüddətli öhdəliklərin idarə olunmasında istifadə edilən kağız və metal pullar, ARMB və digər banklarda saxlanılan blokləşdirilməmiş hesab qalıqları (nostro hesablar) və ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan yüksək likvidli maliyyə aktivləri daxildir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda amortizasiya edilmiş dəyərdə əks olunur.

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyatlar amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır və faiz hesablanmayan məcburi ehtiyatları əks etdirir. Bu vəsaitlər Bankın gündəlik əməliyyatlarını maliyyələşdirmək üçün nəzərdə tutulmadığı üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin bir hissəsi sayılır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri

Təsnifat

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınma zamanı maliyyə aktivi ya amortizasiya edilmiş dəyərdə, ya digər məcmu gəlirlərdə əks olunan ədalətli dəyərdə, ya da mənfəət və ya zərərdə əks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən aktiv kimi təsnif edilir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərin hər ikisinə cavab verdikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, amortizasiya olunmuş dəyərində ölçülür:

- aktiv məqsədi müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq olan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə sırf əsas borc və faiz ödəmələrindən ibarət pul vəsaitlərinin daxil olmasına səbəb olur.

Borc aləti yalnız aşağıdakı şərtlərə cavab verdikdə və mənfəət və ya zərərdə əks olunan ədalətli dəyər kateqoriyasına aid olmadıqda digər məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyərde qiymətləndirilir:

- aktiv məqsədi müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq və maliyyə aktivlərini satmaq olan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- maliyyə aktivini üzrə müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə yalnız əsas borc və faiz ödəmələrindən ibarət pul vəsaitlərinin daxil olmasına səbəb olur.

Amortizasiya edilmiş dəyərde ölçülən maliyyə aktivləri kimi mənfəət və ya zərərdə tanınan aşağıdakılar istisna olmaqla, digər məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyərde qiymətləndirilən borc maliyyə aktivləri üzrə mənfəət və zərər digər məcmu gəlirdə tanınır:

- effektiv faiz metodundan istifadə etməklə faiz gəliri;
- ehtimal olunan kredit zərərləri və əvəzləşdirmələr; və
- xarici valyuta mübadiləsi üzrə gəlirlər və zərərlər.

Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərde ölçülən borc maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda digər məcmu gəlirdə tanınan gəlir və ya zərər cəmi kapitaldan silinərək mənfəət və ya zərəre aid edilir.

Ticarət üçün saxlanılmayan kapital investisiyasının ilkin tanınması zamanı Qrup ədalətli dəyərde baş verəcək əlaqədar dəyişiklikləri digər məcmu gəlirdə təqdim etmək barədə dəyişməz seçim edə bilər. Bu seçim hər investisiya üçün fərdi qaydada edilir.

Belə kapital alətləri üzrə gəlirlər və zərərlər heç zaman mənfəət və ya zərərdə təkrar təsnif edilmir və mənfəət və ya zərərdə heç bir dəyərsizləşmə tanınmır. Dividendlər mənfəət və ya zərərdə tanınır (bax: 3 sayılı qeyd). İntestisiya xərclərinin bir qisminin bərpasını aydın əks etdirən dividendlər istisnadır. Belə ki, bu halda onlar digər məcmu gəlirdə tanınır. Digər məcmu gəlirdə tanınan gəlirlər və zərərlərin cəmi investisiya ləğv edilərkən bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Bütün digər maliyyə aktivləri MZVƏD-də ölçülən alətlər olaraq təsnif edilir.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Qrup maliyyə aktivinin saxlandığı biznes modelinin məqsədini qiymətləndirəcək, çünki, bu, biznesin idarə olunması və məlumatların rəhbərliyə təqdim edilməsi üsulunu daha düzgün əks etdirir. Bu zaman aşağıdakı məlumatlar nəzərə alınır:

- portfel üçün müəyyən edilmiş siyasətlər və məqsədlər, həmin siyasətlərin praktikada tətbiqi, o cümlədən rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin əldə edilməsinə, xüsusi faiz dərəcəsi profilinin saxlanmasına, maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırılmasına və ya aktivlərin satışı vasitəsilə pul axınlarının realizasiyasına fokuslanıb-fokuslanmamasına;

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

- portfelin göstəriciləri necə qiymətləndirilir və Qrupun rəhbərliyinə necə çatdırılır;
- biznes modelinin (və həmin biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) performansına təsir edən risklər və bu risklərin necə idarə olunması;
- biznesin menecerləri necə mükafatlandırılır – məsələn, mükafatlandırma idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərindən və ya toplanmış pul axınlarından asılıdır; və
- əvvəlki dövrlərdə satışların tezliyi, həcmi və müddəti, bu satışların səbəbləri və gələcək satış fəaliyyəti barədə gözləntilər. Bununla belə, satış fəaliyyəti barədə məlumat ayrıca deyil, maliyyə aktivlərinin idarə olunması üzrə Qrupun məqsədinə necə nail olunmasının və pul axınlarının necə realizasiya edilməsinin ümumi qiymətləndirilməsi çərçivəsində nəzərə alınır.

Ticarət məqsədləri üçün saxlanılan və ya fəaliyyəti ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri MZVƏD-də qiymətləndirilir, belə ki, onlar nə müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, nə də eyni zamanda həm müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, həm də maliyyə aktivlərinin satışı üçün saxlanılır.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin sırf əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmamasının qiymətləndirilməsi

Bu qiymətləndirmənin məqsədləri üçün “əsas məbləğ” dedikdə, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyəri nəzərdə tutulur. “Faiz” dedikdə, pulun zaman dəyəri, müəyyən dövr ərzində ödənilməmiş əsas məbləğlə bağlı kredit riski və digər əsas kredit riskləri və xərcləri (məsələn likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin sırf əsas borc və faiz ödənişləri olub-olmadığını qiymətləndirərkən Qrup alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alır. Bura maliyyə aktivləri üzrə müqavilədə pul vəsaitlərinin müddətini və ya məbləğini dəyişərək əsas borc və faiz ödənişi meyarına cavab verməməsinə səbəb olacaq şərtin olub-olmamasının qiymətləndirilməsi daxildir. Qiymətləndirmə zamanı Qrup aşağıdakıları nəzərə alır:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- maliyyə levereci;
- vaxtından əvvəl ödəniş və müddətin uzadılması şərtləri;
- Qrupun müəyyən aktivlərdən gələn pul axınlarına olan iddialarını məhdudlaşdıran şərtlər (məs., repressiv aktivlər); və
- pulun zaman dəyərini dəyişən xüsusiyyətlər, məsələn, faiz dərəcələrinin mütəmadi yenilənməsi.

Təkrar təsnifat

Maliyyə aktivləri Qrupun maliyyə aktivlərini idarə etdiyi biznes modelini dəyişdikdən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra təkrar təsnif edilmir.

Maliyyə öhdəlikləri

Qrup maliyyə təminatları və kredit öhdəliklərindən fərqli maliyyə öhdəliklərini amortizasiya edilmiş dəyərdə və ya mənfəət və ya zərərdə əks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə öhdəlikləri (maliyyə təşkilatları və müştərilərin əmanətləri, müddətli borc vəsaitləri və digər maliyyə öhdəlikləri daxil olmaqla) ilkin olaraq əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə və faiz xərcləri faktiki gəlir əsasında tanınmaqla amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir.

Təkrar təsnifat

Maliyyə öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra təkrar təsnif edilmir.

Tanınmanın dayandırılması

Maliyyə aktivləri

Qrup maliyyə aktivini tanımağı o zaman dayandırır ki, maliyyə aktivindən gələn pul vəsaitlərinə olan müqavilə hüquqlarının müddəti bitir və ya əməliyyatda müqavilə üzrə pul vəsaitlərini almaq hüququnu ötürür ki, bu halda maliyyə aktivlərinə sahib olmaqla bağlı bütün risklər və faydalar da ötürülür və ya Qrup sahibliklə bağlı bütün riskləri və faydaları nə ötürür, nə də özündə saxlayır və maliyyə aktivinə nəzarəti özündə saxlamır.

Maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda aktivin ümumi qalıq dəyəri (və ya aktivin tanınması dayandırılmış hissəsinə aid edilən ümumi qalıq dəyəri) və (i) əldə edilmiş məbləğ (o cümlədən əldə edilmiş hər hansı yeni aktiv, çıxılışın götürülmüş hər hansı yeni öhdəlik) və (ii) digər məcmu gəlirdə tanınan hər hansı toplam gəlir və zərərin cəmi arasındakı fərq mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Digər məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyərdə təyin olunan kapital investisiya qiymətli kağızları ilə əlaqəli digər məcmu gəlirdə tanınan toplam gəlir/zərər belə qiymətli kağızların tanınması dayandırılarkən mənfəət və ya zərərdə tanınmır (bax: 3 sayılı qeyd). Qrup tərəfindən yaradılan və ya saxlanılan tanınması dayandırılmalı olan köçürülən maliyyə aktivləri üzrə faiz ayrıca aktiv və ya öhdəlik kimi tanınır.

Qrup maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında tanınan aktivlərin ötürüldüyü əməliyyatlarda iştirak edir, lakin ötürülən aktivlər və ya onların bir qisminə aid risk və faydaların ya hamısını, ya da əhəmiyyətli hissəsini saxlayır. Belə hallarda ötürülən aktivlərin tanınması dayandırılmır. Belə əməliyyatlara misal kimi qiymətli kağızların icarəsini və satış və repo əməliyyatlarını göstərmək olar.

Qrupun maliyyə aktivləri üzrə risk və mülkiyyət hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini saxlamadığı, ötürmədiyi və aktiv üzərində nəzarəti saxladığı əməliyyatlarda Qrup ötürülən aktivin dəyərindəki dəyişikliklərin təsirinə məruz qaldığı dərəcədə aktivini tanımaqda davam edir.

Maliyyə öhdəlikləri

Qrup müqavilə üzrə öhdəlikləri yerinə yetirildikdə və ya ləğv edildikdə və ya müddəti bitdikdə maliyyə öhdəliyini tanımağı dayandırır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin modifikasiyası

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri dəyişərsə, Qrup dəyişmiş aktiv üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişib-dəyişmədiyini qiymətləndirir. Pul vəsaitlərində əhəmiyyətli fərqlər olduğu təqdirdə (“əhəmiyyətli modifikasiya”) ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə üzrə hüquqların vaxtı keçmiş sayılır. Belə olan halda ilkin maliyyə aktivinin tanınması dayandırılır və yeni maliyyə aktivini müvafiq əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərədə tanınır. Modifikasiya ilə əlaqədar daxil olan istənilən haqların uçotu aşağıdakı şəkildə aparılır:

- yeni aktivin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi zamanı nəzərə alınan haqlar və müvafiq əməliyyat xərclərinin ödəniş haqları aktivin ilkin qiymətləndirilməsinə daxil edilir; və
- digər haqlar tanınmanın dayandırılması üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Mövcud maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri üzrə pul vəsaitlərində modifikasiya mövcud müqavilə şərtlərindən qaynaqlandığı təqdirdə modifikasiya sayılmır. Məsələn, kredit sövdələşməsi Qrupdan tələb etdiyi təqdirdə ARMB-nin əsas faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə görə Qrupdan faizə dərəcələrinə tətbiq etdiyi modifikasiyalar.

Qrup modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığına, yəni ilkin maliyyə aktivini və dəyişikliyə uğramış və ya yeri dəyişdirilmiş maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyinə dair kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır. Qrup kəmiyyət və keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığını növbəti ardıcılıqda qiymətləndirir: keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri, keyfiyyət və kəmiyyət amillərinin birgə təsiri. Pul vəsaitləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyi təqdirdə ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə hüquqlarının vaxtı bitmiş sayılır. Bu qiymətləndirmə zamanı Qrup maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması təlimatını nümunə götürür.

Qrup aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qənaətinə gəlir:

- maliyyə aktivinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və digər kredit təminatlarının dəyişməsi;
- maliyyə aktivinin şərtlərində əsas məbləğ və faiz ödəmələri (SPPI) meyarına uyğunsuzluqla nəticələnən dəyişiklik (məsələn konvertasiya funksiyasının əlavə edilməsi).

Pul vəsaitləri borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşadığı zaman modifikasiya edilərkən, adətən modifikasiyanın məqsədi şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən yeni aktiv yaratmaq deyil, ilkin müqavilə şərtlərinin mümkün qədər bərpa edilməsidir. Qrup maliyyə aktivini pul vəsaitlərinin bağışlanması ilə nəticələnəcək şəkildə dəyişməyi planlaşdırdıqda ilk öncə aktivin bir hissəsinin modifikasiyadan əvvəl silinib-silinməyəcəyini nəzərə alır (borcların silinməsi siyasəti aşağıda təqdim edilib). Bu yanaşma kəmiyyət qiymətləndirməsinə təsir göstərir və belə hallarda tanınmanın dayandırılması meyarlarının heç də həmişə nəzərə alınmadığını göstərir. Daha sonra Qrup modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmamasına dair keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Amortizasiya edilmiş dəyərdə və ya digər məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə aktivinin modifikasiyası maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması ilə nəticələnmədikdə Qrup ilk öncə aktivin ilkin effektiv faiz dərəcəsiindən istifadə etməklə maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyərini təkrar hesablayır və alınmış düzəlişi mənfəət və ya zərərdə modifikasiya üzrə gəlir və ya zərər kimi tanıyır. Dəyişkən dərəcəli maliyyə aktivlərində modifikasiya üzrə gəlir və ya zərəri hesablamaq üçün istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinin modifikasiya anında mövcud bazar şərtlərini əks etdirməsi məqsədilə düzəlişlər edilir. Modifikasiyanın bir hissəsi olan istənilən ödənilmiş xərclər və haqlar və alınan haqlar modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyərində əks etdirilir və modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin qalan müddəti boyu amortizasiya edilir.

Modifikasiya borcunun maliyyə çətinlikləri ilə bağlı həyata keçirildiyi təqdirdə (bax: 3 sayılı qeyd) gəlir və ya zərər dəyərsizləşmə zərərləri ilə birlikdə təqdim edilir. Digər hallarda isə bu effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri kimi təqdim edilir (bax: 3 sayılı qeyd).

Borcunun kredit məbləğini vaxtından əvvəl əhəmiyyətli cəriməyə məruz qalmadan faizsiz ödəmək seçimi olduğu sabit dərəcəli kreditlər üçün Qrup faiz dərəcəsinə dəyişkən dərəcəli maliyyə alətləri üzrə təlimatdan çıxış edərək cari bazar dərəcəsinə uyğun dəyişir. Bu o deməkdir ki, effektiv faiz dərəcəsinə də gözləntilərə uyğun düzəlişlər edilir.

Maliyyə öhdəlikləri

Qrup maliyyə öhdəliyinin tanınmasını şərtləri dəyişdikdə və dəyişmiş öhdəlik üzrə pul vəsaitləri əhəmiyyətli fərqləndikdə dayandırır. Belə olan halda dəyişmiş şərtlər əsasında yeni maliyyə öhdəliyi ədalətli dəyərdə tanınır. Maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərindəki fərq ləğv edilir və yeni maliyyə öhdəliyi dəyişmiş şərtlərlə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Ödənilmiş kompensasiyaya ötürülmüş qeyri-maliyyə aktivləri (əgər varsa) və yeni dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyi daxil olmaqla öhdəliklər daxildir.

Qrup keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri və birlikdə keyfiyyət və kəmiyyət amillərini nəzərə alaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmamasının kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsini aparır. Qrup aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qərarına gəlir:

- maliyyə öhdəliyinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və digər kredit təminatlarının dəyişməsi;
- konvertasiya funksiyasının daxil edilməsi;
- maliyyə öhdəliyində subordinasiyanın dəyişməsi.

Yeni şərtlərə əsasən, alınmış haqlar çıxılmaqla ödənilmiş haqlar daxil və ilkin effektiv faiz dərəcəsiində diskontlaşdırılmış cari dəyər ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul vəsaitlərinin diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10 faiz fərqləndikdə kəmiyyət qiymətləndirməsinin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə öhdəliyində modifikasiya tanınmanın dayandırılmasına səbəb olmadıqda öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyəri dəyişikliyə uğramış pul vəsaitlərinin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılması və alınan gəlir və ya zərərin mənfəət və ya zərərdə tanınması ilə təkrar hesablanır. Dəyişkən dərəcəli maliyyə öhdəlikləri üçün dəyişmiş gəlir və ya zərəri hesablamaq məqsədilə istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinə modifikasiya zamanı cari bazar şərtlərini əks etdirməsi üçün düzəlişlər edilir. Bununla bağlı yaranan hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin qalıq dəyərinə düzəliş kimi tanınır və alətin effektiv faiz dərəcəsinin təkrar hesablanması yolu ilə dəyişikliyə uğramış maliyyə öhdəliyinin qalan müddəti üzrə amortizasiya edilir.

Dəyərsizləşmə

Qrup mənfəət və ya zərərdə əks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən növbəti maliyyə alətlərinin ehtimal olunan kredit zərərləri üçün zərər ehtiyatı tanıyır:

- borc alətləri olan maliyyə aktivləri;
- maliyyə təminatı üzrə müqavilələr; və
- buraxılmış kredit öhdəlikləri.

Qrup zərər ehtiyatlarını, aşağıda göstərilmiş 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri kimi hesablananlar istisna olmaqla, bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərəri məbləğinə bərabər qiymətləndirir:

- hesabat tarixində kredit riski aşağı müəyyən edilən borc investisiya qiymətli kağızları; və
- ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmayan digər maliyyə alətləri (bax: 25 sayılı qeyd).

Qrup kreditin risk dərəcəsi qlobal olaraq qəbul edilmiş “investisiya dərəcəsi” anlayışına bərabər olduğu təqdirdə borc investisiya qiymətli kağızlarının kredit riskinin aşağı olduğunu qəbul edir.

12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə alətinin defolt hadisəsindən yaranması ehtimal olunan kredit zərəri hissəsidir. 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri tanınan maliyyə alətləri “1-ci mərhələ” maliyyə aləti adlandırılır.

Bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərəri maliyyə alətinin ehtimal olunan müddəti ərzində mümkün bütün defolt hadisələrindən yaranan ehtimal olunan kredit zərərləridir. Bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərəri tanınan maliyyə alətləri “2-ci mərhələ” maliyyə alətləri adlandırılır.

Bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərəri tanınan və kredit üzrə dəyərsizləşən maliyyə alətləri “3-cü mərhələ” maliyyə alətləri adlandırılır.

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi

Ehtimal olunan kredit zərəri kredit zərərlərinin ehtimal əsasında ölçülən qiymətləndirilməsidir və aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- *hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri*: bütün ehtimal olunan əldə edilməmiş pul vəsaitlərinin cari dəyəri (yəni müqaviləyə əsasən müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə Qrupun əldə etməyi gözlədiyi pul axınları arasındakı fərq);

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

- hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri: ümumi qalıq dəyəri ilə ehtimal edilən gələcək pul axınları arasındakı fərq;
- *istifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri*: kredit istifadə edildikdə müqavilə üzrə Qrupa ödənilməli pul vəsaitləri ilə Qrupun əldə etməyi gözlədiyi pul vəsaitləri arasındakı fərqi cari dəyəri.

Gələcək pul vəsaitləri aşağıdakı dərəcələrdə diskontlaşdırılır:

- alınmış və ya yaradılmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri istisna olmaqla, maliyyə aktivləri: ilkin effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təqribi qiyməti;
- alınmış və ya yaradılmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri: kreditə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi;
- istifadə olunmamış kredit vəsaitləri: kredit öhdəliyi nəticəsində yaranacaq maliyyə aktivinə tətbiq olunan effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təqribi qiyməti.

Həmçinin bax: 25 saylı qeyd.

Restrukturizasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri yenidən nəzərdən keçirildikdə və ya modifikasiya edildikdə və ya mövcud maliyyə aktivini borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşaması səbəbindən yenisi ilə əvəzləndikdə maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılıb-dayandırılmaması dəyərləndirilir (bax: 3 saylı qeyd) və ehtimal olunan kredit zərərləri aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- Ehtimal olunan restrukturizasiya mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olmadıqda dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivindən ehtimal olunan pul vəsaitləri mövcud aktiv üzrə azalacaq pul vəsaitlərinin hesablanmasına daxil edilir (bax: 25 saylı qeyd).
- Ehtimal olunan restrukturizasiya mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olacaqsa, yeni aktivin ehtimal olunan ədalətli dəyəri ilə mövcud maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması anında bu aktiv üzrə yekun pul vəsaiti kimi davranılır. Bu məbləğ mövcud maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə istifadə etməklə mövcud maliyyə aktivini üzrə tanınmanın dayandırılmasının ehtimal olunan tarixdən hesabat tarixinədək diskont edilən çatışmayan pul vəsaitlərinin hesablanmasına əlavə edilir.

Kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər

Hər hesabat tarixində Qrup amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanmış maliyyə aktivlərinin kredit üzrə dəyərsizləşməsinə qiymətləndirir (bu aktivlər “3-cü mərhələ maliyyə aktivləri” adlanır). Maliyyə aktivini üzrə proqnoz edilən gələcək pul vəsaitlərinə mənfi təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivini “kredit üzrə dəyərsizləşmiş” sayılır.

Maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşdiyinin sübutuna aşağıdakı müşahidə edilə bilən məlumat daxildir:

- borcalan və ya bərevərən mühüm maliyyə çətinliyi yaşadığıda;
- müqavilə şərti pozulduqda, məsələn, defolt olduqda və ya ödəniş gecikdikdə;
- Qrup tərəfindən Qrupun əks təqdirdə nəzərdən keçirməyəcəyi şərtlərlə kredit və ya avansın restrukturizasiyası;
- borcalanın müflis olacağı və ya maliyyə-təşkilati strukturunun dəyişəcəyi ehtimal edildikdə; və ya
- maliyyə çətinlikləri səbəbindən qiymətli kağızlar üçün fəal bazar olmadıqda.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Borcunun maliyyə vəziyyətinin pisləşməsinə görə şərtləri yenidən razılaşdırılmış kredit, müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin ödənilməyəcəyi riskinin əhəmiyyətli dərəcədə azaldığı və dəyərsizləşmənin başqa əlamətlərinin olmadığı hallar istisna olmaqla, kredit üzrə dəyərsizləşmiş sayılır. Əlavə olaraq, ödənişi 90 gündən çox gecikdirilmiş kredit dəyərsizləşmiş sayılır.

Dövlət borcuna investisiyanın kredit üzrə dəyərsizləşmiş olub-olmamasını qiymətləndirərkən Qrup aşağıdakı amilləri nəzərə alır:

- İstiqraz üzrə gəlirlərdə əks olunan kredit qabiliyyətinin bazar qiymətləndirməsi;
- Kredit qabiliyyətinə reyting agentliklərinin qiyməti;
- Ölkənin yeni borc üçün kapital bazarlarına çıxış imkanı;
- Borcverənin könüllü və ya icbari borc bağışlama nəticəsində zərər çəkə biləcəyi borc restrukturlaşdırılması ehtimalı;
- Həmin ölkəyə “son instansiya borcverən” kimi lazımı dəstəyi göstərmək üçün beynəlxalq dəstək mexanizmlərinin olması və belə mexanizmlərdən istifadə ilə bağlı dövlət və agentliklərin niyyətinin əks olduğu ictimai bəyannamələr. Bura həmin mexanizmlərin dərinliyinin və siyasi niyyətdən asılı olmayaraq tələb olunan meyarlara cavab vermək qabiliyyətinin olub-olmamasının qiymətləndirilməsi daxildir.

Alınmış və ya yaradılmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş (POCI) maliyyə aktivləri

Alınmış və ya yaradılmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri ilkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyərsizləşən aktivlərdir. Belə aktivlərin bütün müddəti üçün ehtimal olunan kredit zərərləri ilkin tanınma zamanı effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasına daxil edilir. Beləliklə, bu aktivlər ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşmə üzrə ehtiyata malik olmur. İlkin tanınmadan sonra tanınan zərər üzrə ehtiyat aktivin ilkin tanınmasından sonra bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərərlərində baş verən dəyişikliklərə bərabər olur.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ehtimal olunan kredit zərərlərinin təqdimatı

Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aşağıdakı şəkildə təqdim edilir:

- *amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri:* aktivlərin ümumi qalıq dəyərindən çıxılan məbləğ kimi;
- *kredit öhdəlikləri:* ümumi olaraq, ehtiyat kimi;
- *maliyyə aləti həm istifadə edilmiş, həm də edilməmiş komponentlərdən ibarət olduqda və Qrup kredit öhdəliyi komponenti üzrə ehtimal olunan kredit zərərini istifadə edilmiş komponentdən ayrı müəyyən edə bilmədikdə:* Qrup hər iki komponent üçün zərər ehtiyatını birgə təqdim edir. Birləşdirilmiş məbləğ istifadə edilmiş kredit komponentinin ümumi qalıq məbləğindən tutulma kimi təqdim edilir. İstifadə edilmiş kredit komponentinin ümumi qalıq dəyərindən artıq qalan zərər ehtiyatı ehtiyat kimi təqdim edilir;
- *Digər məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən borc alətləri:* bu aktivlərin qalıq dəyəri ədalətli dəyərə bərabər olduğu üçün maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda heç bir zərər ehtiyatı tanınmır. Bununla belə, zərər ehtiyatı ədalətli dəyər ehtiyatında açıqlanır və tanınır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Silinmələr

Kreditlər maliyyə aktivlərini tam və ya qismən bərpa etmək üçün əsaslı gözlənti olmadığı təqdirdə silinir (tam və ya qismən). Bu adətən Qrup borcalanın silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vəsaiti yaradacaq aktivləri və ya gəlir mənbəyi olmadığını müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə fərdi aktiv səviyyəsində həyata keçirilir.

Silinmiş məbləğlərin bərpası konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlirlər hesabatında “dəyərsizləşmə üzrə (xərc)/bərpa” bəndinə daxil edilir.

Silinmiş maliyyə aktivləri Qrupun ödənilməli məbləğlərin bərpası üzrə prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tədbirlərin predmeti olaraq qalır

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi prinsipləri

Ədalətli dəyər əməliyyat tarixində bazar iştirakçıları tərəfindən nizamlı əməliyyat nəticəsində və ya həmin tarixdə Qrup üçün ən əlverişli bazarda aktivin satışından və ya öhdəliyin ötürülməsindən yaranan məbləğdir. Öhdəliyin ədalətli dəyəri fəaliyyətsizlik riskini əks etdirir.

Bazar qiyməti mövcud olduqda, Qrup maliyyə alətlərini həmin maliyyə alətləri üçün ədalətli dəyəri cari bazar qiyməti ilə müəyyən edir. Aktiv və ya öhdəlik üçün əməliyyatlar kifayət qədər müntəzəm və kifayət həcmdə aparıldıqda bazar fəal hesab edilir.

Aktiv bazarda qiymət mövcud olmadıqda, Qrup müvafiq müşahidə edilə bilən daxilolmaların istifadəsini maksimum dərəcədə artıran və müşahidə olunmayan daxilolmaların istifadəsini minimuma endirən qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir.. Seçilmiş qiymətləndirmə üsulu bazar iştirakçılarının qiymət qoyarkən nəzərə aldıkları bütün faktorları özündə birləşdirir.

Maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərinin ən dəqiq göstəricisi əməliyyat qiyməti, yəni verilən və ya qəbul edilən məbləğin ədalətli dəyəridir. Əgər Qrup ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərin əməliyyat qiymətindən fərqləndiyini müəyyən edərsə və ədalətli dəyər fəal bazarda oxşar aktiv və öhdəlik üçün kotirovka olunan qiymətlə sübut oluna bilmədikdə, eləcə də müşahidə edilə bilən bazarlardan olan məlumatlar vasitəsilə qiymətləndirmə metoduna əsaslanmadıqda, maliyyə aləti ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərlə əməliyyat qiyməti arasına fərqin aradan qaldırılmasına uyğunlaşdırılmış ilkin ədalətli dəyərinə qiymətləndirilir. Nəticədə, fərq, qiymətləndirmənin müşahidə edilə bilən bazar məlumatı ilə əsaslandırılmasından, yaxud əməliyyatın bağlanma tarixindən gec olmayaraq, alətin istifadə müddəti ərzində uyğun əsasla mənfəət və zərərdə tanınır.

Qrup dəyişikliyin baş verdiyi hesabat müddətinin sonuna ədalətli dəyər iyerarxiyasında səviyyələr arasında transferləri tanıyır.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı daxil edilməsi, Qrupun hazırda qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququnun, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivini realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyətinin olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Qrup gələcək hadisə üzrə şərti olmadıqda və biznesin normal gedisində, Qrupun və onun tərəf müqabillərinin defoltu, ödəmə qabiliyyətinin itirilməsi və ya iflası zamanı tətbiq oluna bildikdə, əvəzləşdirmək hüququna malikdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda “Müştərilərə verilmiş kreditlər” bəndinə daxildir:

- müştərilərə verilmiş amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən kreditlər (bax: 3(f)(i) sayılı qeyd); onlar ilk olaraq məxsusi birbaşa əməliyyat xərcləri əlavə edilməklə ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir.

İnvestisiya qiymətli kağızları

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda “investisiya qiymətli kağızları” bəndinə daxildir:

- amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülən borc investisiya qiymətli kağızları (bax: 3 sayılı qeyd); bura ilkin olaraq əlaqədar birbaşa əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilənlər daxildir;

Depozitlər, borc öhdəlikləri və digər borc öhdəlikləri

Birbaşa məxsusi əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən depozitlər, borc öhdəlikləri və digər borc öhdəlikləri, sonradan effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanır.

Əmlak və avadanlıqlar

Mülkiyyətdə olan aktivlər

Əmlak və avadanlıqlar yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır.

Əmlak və ya avadanlıqlar müxtəlif faydalı istismar müddətləri olan böyük komponentlərdən ibarət olduqda, onların uçotu ayrı-ayrı əmlak və avadanlıq kimi aparılır.

Amortizasiya

Amortizasiya, faydalı istismar müddət boyu aktivlərin qalıq dəyəri çıxılmaqla, düz xətt metodundan istifadə etməklə aktivlərin (tam mülkiyyət hüquqlu torpaq və tikintisi davam edən əmlaklardan başqa) ilkin dəyəri və ya qiymətləndirməsini silmək üçün tanınır. Hesablanmış faydalı istismar müddətləri, qalıq dəyərlər və amortizasiya üsulu hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir. Amortizasiya aktiv istifadə üçün hazır olduğu tarixdən etibarən başlanır.

Ehtimal olunan faydalı istismar müddətləri aşağıdakı kimidir:

	Qalıq dəyəri, tarixi dəyəri, %	31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində baş çatmış illərdə istifadə edilən dərəcələr
- Binalar	30%	50 il
- Mebel və avadanlıqlar	-	8 il
- Kompüterlər	-	4 il
- Nəqliyyat vasitələri	-	8 il

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Qeyri-maddi aktivlər

Alınmış qeyri-maddi aktivlər ilkin dəyərdən amortizasiya və dəyərsizləşmə çıxıldıqdan sonra göstərilir.

Alınmış kompüter lisenziyaları və proqram təminatı onların istifadəyə yararlı hala gətirmək üçün çəkilmiş hər bir xərc əsasında kapitallaşdırılır.

Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası düz xətt metodu əsasında mənfəət və zərərdə tanınır. Qeyrimaddi aktivlərin təxmin edilən faydalı istifadə müddəti 10 ildir.

Satış üçün saxlanılan aktivlər

Əsasən davamlı istifadə hesabına deyil, satış hesabına bərpası gözlənilən uzunmüddətli aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatın sair aktivlər xəttində satış üçün saxlanılan aktivlər kimi təsnif edilir. “Satış üçün saxlanılan” kateqoriyasına təsnif edilməzdən əvvəl aktivlər və ya aktivlər qrupunun komponentləri Qrupun uçot siyasətlərinə müvafiq olaraq təkrar qiymətləndirilir. Bundan sonra aktivlər və ya realizasiya qrupu qalıq dəyəri ilə satış dəyəri çıxılmaqla ədalətli dəyərin kiçik olanında qiymətləndirilir.

İnvestisiya mülkiyyəti

İnvestisiya mülkiyyəti icarə gəlirlərinin əldə edilməsi və ya qoyulmuş kapitalın dəyərinin artırılması və ya hər iki məqsədə nail olmaq üçün saxlanılan və fəaliyyətin normal gedişində satışı nəzərdə tutulmayan və ya istehsalat və ya xidmətlərin göstərilməsi üçün istifadə olunmayan mülkiyyətdir. İnvestisiya mülkiyyəti ilk olaraq ilkin dəyərinə, o cümlədən əməliyyat dəyərlərində ölçülür. İlk tanımadan sonra investisiya mülkiyyəti yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri (əgər varsa) çıxılmaqla ilkin dəyərinə ölçülür.

İnvestisiya mülkiyyəti satılarkən və ya istismardan birdəfəlik çıxarılarəkən və satışından gələcək iqtisadi gəlirlər gözlənmədikdə, investisiya mülkiyyətinin tanınması dayandırılır. Mülkiyyətin tanınmasının dayandırılmasından yaranan hər hansı gəlir və ya zərər (aktivin xalis satışı gəlirləri və qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanmış), həmin mülkiyyətin tanınmasının dayandırıldığı dövr ərzində mənfəət və ya zərəre əlavə edilir.

Mülkiyyətdən istifadə hüququ dəyişdikdə, yəni o, əmlak və avadanlıq kimi yenidən təsnifləşdirildikdə, yenidən təsnifləşmə tarixinə mülkiyyətin ədalətli dəyəri gələcək dövrdəki uçot üçün onun ilkin dəyəri kimi qeydə alınır.

Amortizasiya

Amortizasiya düz xətt metodundan istifadə edərək aktivlərin ilkin dəyərini və ya dəyərini qalıq dəyəri çıxıldıqdan sonra onların faydalı istismar müddətləri üzrə silməklə uçotda tanınır. Hesablanmış faydalı istismar müddətləri, qalıq dəyərləri və amortizasiya metodu hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir. Amortizasiya aktiv istifadə üçün hazır olduğu tarixdən etibarən başlanır.

Təxmin edilən faydalı istifadə müddətləri aşağıdakı kimidir:

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qalıq dəyəri, tarixi dəyəri, %	31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində başla çatmış illərdə istifadə edilən dərəcələr
- Binalar	30%	50 il

Ehtiyatlar

Qrupun keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisə nəticəsində müəyyən hüquqi və ya konstruktiv öhdəliyi olduqda və həmin öhdəliyin ödənilməsi üçün iqtisadi faydaların məxaricinin tələb olunacağı ehtimal olunduqda, ehtiyat maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks olunur. Təsiri əhəmiyyətli olduqda, ehtiyatlar pul vəsaitlərinin vaxt baxımından dəyərinin cari bazar qiymətləndirmələrini əks etdirən vergidən əvvəlki dərəcə və müvafiq olarsa, həmin öhdəliyə aid olan xüsusi risklər əsasında ehtimal olunan gələcək pul vəsaitlərinin diskontlaşdırılması yolu ilə müəyyənləşdirilir.

Maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəlikləri

Maliyyə təminatları borcalan borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq vaxtında ödəniş edə bilmədikdə zəmanət sahibinin məruz qaldığı zərəri qarşılamaq üçün Qrupun müəyyən ödənişlər etməsini tələb edən müqavilələrdir. Kredit öhdəlikləri əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş şərtlər və müddətlər altında kredit vermək üçün öhdəliklərdir.

Verilən maliyyə təminatları və ya bazarda mövcud faiz dərəcəsindən aşağı faizlə kredit vermək öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə, daha sonra aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- 9 sayılı MHBS-ə (bax: 3 sayılı qeyd) əsasən müəyyən edilmiş zərər üzrə ehtiyat ilə 15 sayılı MHBS-in prinsiplərinə əsasən, ilkin tanınan məbləğ çıxılmaqla, tanınmış gəlirin toplam məbləğinin ən böyük olanında.

Qrup mənfəət və ya zərərdə əks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən kredit öhdəliyi verməmişdir.

Digər kredit öhdəlikləri üçün:

- Qrup zərər ehtiyatını tanıyır (bax: 3 sayılı qeyd).

Maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəliklərindən yaranan öhdəliklər ehtiyatalara daxil edilmişdir

İcarələr

Müqavilə bağlanarkən, Qrup müqavilənin icarə olduğunu və ya icarə elementləri ehtiva etdiyini qiymətləndirir. Bu hal, müqavilənin müəyyən bir ödəniş müqabilində müəyyən edilmiş aktivin təyin edilmiş bir müddət ərzində istifadəsinə nəzarət etmək hüququnun əldə edilməsi zamanı baş verir.

Qrup icarəçi qismində

Qrup qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanıma və ölçmə yanaşmasını tətbiq edir. Qrup icarə ödənişlərini həyata keçirmək üçün icarə öhdəliklərini, eləcə də əsas aktivlərdən istifadə hüququ təmin edən istifadə hüquqlarını aktiv olaraq tanıyır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

İstifadə hüququ olan aktivlər

Qrup istifadə hüququ olan aktivləri icarənin başlanğıc tarixində tanıyır (əsas aktivin istifadə üçün mövcud olduğu tarix). İstifadə hüququ olan aktivlər yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür və icarə öhdəliklərinin yenidən ölçülməsi üçün tənzimlənir. İstifadə hüququ olan aktivlərin dəyərində tanınmış icarə öhdəliklərinin məbləği və alınmış icarə təşviqləri çıxılmaqla başlama tarixinə qədər və ya daha əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. İstifadə hüququ olan aktivlər icarə müddəti ərzində düz xətt əsasında amortizasiya olunur.

İcarəyə götürülmüş aktivin mülkiyyəti icarə müddətinin sonunda Qrupa keçirsə və ya dəyəri bir alışı opsiyasının həyata keçirilməsini əks etdirsə, amortizasiya aktivin təxmin edilən faydalı ömrü istifadə olunmaqla hesablanır. İstifadə hüququ verən aktivlər də dəyərsizləşməyə məruz qalır.

İcarə öhdəlikləri

İcarənin başlanğıc tarixində Qrup, icarə müddəti ərzində həyata keçiriləcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülmüş icarə öhdəliklərini tanıyır. İcarə ödənişlərinə, hər hansı alınacaq güzəştli icarə ödənişləri, indeksdən və ya dərəcədən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri çıxılmaqla qalıq dəyər zəmanəti ilə ödənilməsi ehtimal olunan məbləğlər daxil olmaqla sabit ödənişlər (maddi sabit ödənişlər daxil olmaqla) daxildir. İcarə ödənişlərinə, həmçinin Qrup tərəfindən həyata keçirilməsinə əsaslı olaraq müəyyən edilmiş satınalma opsiyonunun icra qiyməti və icarə müddəti Qrupun ləğv etmə seçimini həyata keçirdiyini əks etdirsə, icarəyə xitam verildiyi hallarda tətbiq olunan cərimələrin ödənişləri də daxildir.

İndeksdən və dərəcədən asılı olmayan dəyişkən icarə ödənişləri, ödənişə səbəb olan hadisə və ya şərtin baş verdiyi dövrdə xərc olaraq (mal və material ehtiyatlarının istehsalı üçün çəkilmədiyi təqdirdə) tanınır.

İcarə ödənişlərinin cari dəyərini hesablayarkən, icarəyə aid olan konkret faiz dərəcəsinin təyin olunması mümkün olmadığı üçün Qrup icarə müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarixdə mövcud olan əlavə borcun cəlb edilməsi üzrə faiz dərəcəsi istifadə edir. Müqavilənin qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra, icarə öhdəliklərinin məbləği faizlərin artmasını əks etdirmək üçün artırılır və edilmiş icarə ödənişləri üçün azaldılır. Bundan əlavə, icarə öhdəliklərinin qalıq dəyəri hər hansı bir modifikasiya və ya icarə müddətində, eləcə də icarə ödənişlərində hər hansı bir dəyişiklik olduqda (bu cür icarə ödənişlərini təyin etmək üçün istifadə olunan indeks və ya faiz dərəcəsiəndəki dəyişiklik nəticəsində gələcək ödənişlərdə dəyişikliklər) və ya əsas aktivin satın alınması üçün hər hansı bir seçimin qiymətləndirilməsi üzrə dəyişiklik olduğu təqdirdə, yenidən ölçülür.

Nizamnamə kapitalı

Adi səhmlər

Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Adi səhmlərin və səhm opsiyonların buraxılmasına bilavasitə aid edilə bilən xərclər vergi təsirləri çıxılmaqla kapitaldan çıxılan məbləğ kimi uçota alınır.

Qrupun dividendləri elan edib ödəməsi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində müəyyən edilmiş qaydada tənzimlənir.

Adi səhmlərə aid olan dividendlər elan edildiyi müddətdə bölüşdürülməmiş mənfəətdə əks olunur.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Vergilər

Mənfəət vergisi cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir. Mənfəət vergisi mənfəət və zərərdə tanınır, bu vergi sair məcmu gəlirlərlə və ya bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlarla bağlı olduqda isə, sair məcmu gəlirdə və ya bilavasitə kapitalda tanınır.

Cari vergi xərclərinə il üzrə vergilərə cəlb olunan gəlir üzrə gözlənilən ödənilməli vergilər və əvvəlki illər üçün ödənilməli vergilərdə hər hansı düzəlişlər daxildir. Həmin xərclər hesabat tarixində qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müəyyənləşdirilir.

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlılığı məqsədləri üçün istifadə olunan aktivlərin və öhdəliklərin qalıq dəyərləri ilə vergiqoyma məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğləri arasında olan müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri nə uçot, nə də vergilərə cəlb edilən mənfəətə və ya zərərə təsir göstərməyən aktiv və ya öhdəliklərin ilkin tanınması üzrə müvəqqəti fərqlər üçün uçota alınır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin müəyyənləşdirilməsi hesabat dövrünün sonuna Qrupun öz aktiv və öhdəliklərinin qalıq dəyərini bərpa etməyi gözlədiyi formaya əsaslanan vergi nəticələrini əks etdirir. Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri, hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş qanunlara uyğun olaraq, müvəqqəti fərqlərə onlar ləğv ediləcəyi zaman tətbiq ediləcək gözlənilən vergi dərəcələri əsasında müəyyən olunur.

Müvəqqəti fərqlərin, istifadə edilməmiş vergi zərərləri və kreditlərin əvəzini ödəyə biləcək gələcək vergi tutula bilən gəlirlərin mövcud olacağı ehtimal olunduqda, istifadə edilməmiş vergi zərərləri, istifadə edilməmiş vergi kreditləri və tutulan müvəqqəti fərqlər üçün təxirə salınmış vergi aktivləri uçota alınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əlaqəli vergi gəlirlərinin reallaşdırılması artıq ehtimal olunmadıqda azaldılır.

Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Cari ildə Qrup Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Qrupun fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS), Banklararası təklif olunan faiz həddi (“IBOR”) üzrə aparılan islahatların maliyyə hesabatlılığı üzrə yarana biləcək potensial təsirinə cavab olaraq, **“Baza Faiz Dərəcəsi İslahatı”nı (9 sayılı MHBS, 39 sayılı BMUS və 7 sayılı MHBS-ə edilmiş Düzəlişləri)** dərc etmişdir. İslahatlar hedcinq edilmiş maddənin və ya hedcinq alətinin göstəricilərinə əsaslanan pul axınlarının vaxtı və/və ya məbləği ilə bağlı qeyri-müəyyənliyə səbəb olarsa, hedcinq əlaqəsi təsirə məruz qalır. Bu düzəlişlərin heç bir faiz dərəcəsi hedcinq əlaqəsi olmadığı üçün Qrupun maliyyə hesabatlarına təsiri yoxdur.

3 sayılı MHBS Müəssisələrin Birləşməsi. “Müəssisə” tərifinə edilən Düzəliş – Düzəlişlər şirkətlərə əldə edilmiş aktivlərin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu müəyyənləşdirməyə kömək edəcək.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Edilmiş düzəliş biznes xidmətlərinin nəticələrinin müştəriləri məhsul və xidmətlər ilə təmin etmək olduğunu vurğulayır. Halbuki əvvəlki anlayışa əsasən, biznes anlayışı dividend şəklində, daha aşağı xərclərə və ya investora və digərlərinə iqtisadi mənfəət təmin etmək məqsədi daşıyırdı.

Alınan aktivin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu fərqləndirmək vacibdir, çünki, alıcı qudvili yalnız biznes alarkən tanıyır. Dəyişikliklərə əsasən, “biznes”-in yeni tərfi müştərilərə məhsul və ya xidmətlərin göstərilməsi, investisiya gəlirinin yaranması (məsələn, dividendlər və faizlər) və ya adi fəaliyyətdən digər gəlirlər yaranmasının ayrılmaz tərkibidir.

“Əhəmiyyətlik” anlayışının yeni tərfi – MUBSS şirkətlərin əhəmiyyətliklə bağlı qərarları daha asan verməsi üçün əhəmiyyətlik prinsipinə düzəlişlər dərc etmişdir. Yeni dəyişikliklər 1 sayılı BMUS “*Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı*” və 8 sayılı BMUS “*Mühasibat Uçotu Qaydaları, Uçot Ehtimallarındakı Dəyişikliklər və Xətalər*”-ə şamil edilir.

Dəyişikliklər əhəmiyyətliyin tərfini və bu günə qədər MHBS-in digər standartlarında göstərilmiş olan əhəmiyyətlik prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı təlimatları da hesabat hazırlayanlar üçün aydınlaşdırır. Yeni tərifə əsasən, məlumat o zaman əhəmiyyətli sayılır ki, onun gizlədilməsi, təhrif edilməsi və ya dəyişdirilməsinin maliyyə hesabatlarını ümumi məqsədlər üçün istifadə edən əsas tərəflərin qərarlarına təsir etməsi ehtimal edilir və bu məlumat hesabat hazırlayan konkret müəssisə üzrə maliyyə məlumatı xarakterinə malikdir.

15 may 2020-ci ildə BMUSS tərəfindən **“COVID-19 ilə əlaqəli İcarə Güzəştləri (16 sayılı MHBS-ə edilmiş Düzəliş)”**nə icarəçilərin COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə modifikasiyası olub-olmamasının qiymətləndirilməsinə dair güzəşt ilə təmin edilməsi düzəlişi edilmişdir.

COVID-19 ilə əlaqəli İcarə Güzəştləri üzrə dəyişikliklər (16 sayılı MHBS-ə edilmiş düzəliş) 16 sayılı MHBS-ə aşağıdakı düzəlişləri etmişdir:

- icarəçilərin COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə modifikasiyası olub-olmadığının qiymətləndirilməsinə dair güzəşt ilə təmin edilməsi;
- güzəşt tətbiq edən icarəçilərdən, icarə modifikasiyası olmadığı kimi, COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştlərini hesaba vermələrini tələb etmək;
- güzəşt tətbiq edən icarəçilərdən bu faktı açıqlamalarını tələb etmək; və
- icarəçilərdən 8 sayılı BMUS-a uyğun olaraq güzəşt tədbirlərini retrospektiv şəkildə tətbiq etmələrini tələb etmək, lakin əvvəlki dövr rəqəmlərini yenidən təkrar etmələrini tələb etməmək.

Dəyişikliklər 1 yanvar 2020-ci il tarixindən etibarən qüvvədədir. Erkən tətbiqinə icazə verilir. Bu standartın qəbul edilməsi maliyyə hesabatlarına hər hansı bir formada təsir etməmişdir.

Əksi qeyd olunmadığı halda, yeni standartların Qrupun maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsi gözlənilmir.

Hazırda Qəbul olunmamış Standartlar və Şərhlər

Hazırki konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Qrup tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərhərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərhlər dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

17 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri” 2017-ci ilin may ayında dərc olunmuşdur və 4 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri”ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilələrinə 17 sayılı MHBS “Sığorta müqavilələri”ni tətbiq etməlidir.

17 sayılı MHBS, 2023-cü il yanvarın 1-də və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir. 15 sayılı MHBS “Müştərilərlə Müqavilələrdən Əldə Edilən Gəlir” və 9 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri” standartları ilə birlikdə tətbiq olunduqda erkən tətbiqinə icazə verilir.

Öhdəliklərin təsnifatına aydınlıq gətirilməsi ilə bağlı 1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər – 2020-ci il yanvar ayında BMUSŞ “Cari və Uzunmüddətli olmaqla, Öhdəliklərin Təsnifatı (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər)”ni dərc etmişdir. Düzəlişlər öhdəliklərin 1 sayılı BMUS-a əsasən, hesabat tarixinə müqavilə razılaşmaları üzrə təsnifatına daha ümumi yanaşma təklif edir. Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli olmaqla təsnifatı üzrə düzəlişlər (1 sayılı BMUS üzrə Düzəlişlər) aktiv, öhdəlik üzrə gəlirlərin və ya xərclərin tanınma müddətinə və ya məbləğinə, eləcə də bu anlayışlar üzrə müəssisənin təqdim etdiyi açıqlamalara deyil, yalnız öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı təqdimatına təsir edir.

Düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və retrospektiv şəkildə tətbiq olunmalıdır. Düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Maliyyə Uçotunun Konseptual Əsaslarına İstinad – 3 sayılı MHBS-ə edilmiş Düzəliş - 2020-ci ilin may ayında BMUSŞ tərəfindən 3 sayılı MHBS “Müəssisələrin birləşməsi” standartına düzəliş dərc edilmişdir. Düzəliş 2018-ci ilin mart ayında dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlılığının Konseptual Əsaslarına istinad ilə birlikdə, bu düzəlişin tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmədən, 1989-cu ildə dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdimatın Əsaslarına edilən istinadın əvəz olunmasını nəzərdə tutur. Şura eyni zamanda, 37 sayılı BMUS və ya 21 sayılı BMHŞK “Təminatlar” çərçivəsində, ayrı olaraq yaranırsa, borclar və şərti öhdəliklər üçün yaranan potensial ‘2 gün’ mənfəət və ya zərərlərindən yayınmaq üçün 3 sayılı MHBS-in tanınma prinsipinə istisna da əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Əsaslarına istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək şərti aktivlər üçün 3 sayılı MHBS-in mövcud təlimatına dair izahlar verməyi qərarlaşdırdı. Dəyişikliklər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və perspektivli şəkildə tətbiq olunur.

Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar- 16 sayılı BMUS-a edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSŞ müəssisələrin əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərindən, rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün həmin aktivləri lazımi yerə və şəraitə çatdırarkən istehsal olunan aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri çıxmağı qadağan edən “Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar – Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar” düzəlişini dərc etmişdir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri və bu aktivlərin istehsal xərclərini mənfəət və zərər hesabında tanıyır. Dəyişiklik 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və müəssisənin düzəlişi ilk dəfə tətbiq etdiyi zaman təqdim olunan ən erkən dövrün başlanğıcında və ya ondan sonra istifadəyə verilə bilən əmlak, tikili və avadanlıqlara retrospektiv şəkildə tətbiq edilməlidir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Ağır Şərtli Müqavilələr – Müqavilənin Yerinə Yetirilməsinə dair Xərclər – 37 saylı BMUS-a edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSS, 37 saylı BMUS-a müqavilənin ağır şərtli və ya zərər yaradan olduğunu qiymətləndirərkən müəssisənin hansı xərcləri nəzərə alması barədə düzəlişlər etmişdir. Düzəlişlər “birbaşa əlaqəli xərc yanaşması”ni tətbiq edir. Mal və ya xidmətləri təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan xərclərə həm artan xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqavilə ilə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə qarşı tərəf üçün açıq şəkildə ödənilməli olmadıqca istisna olunur. Düzəlişlər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

1 saylı MHBS “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlılığı Standartlarının İlk dəfə Tətbiqi” – ilkin tətbiq edən törəmə olaraq. 2018-2020-ci il üzrə illik təkmilləşdirmələr çərçivəsində 1 saylı MHBS-də “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının ilk dəfə qəbul edilməsi”ndə dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik ana müəssisənin MHBS-ə keçid tarixinə əsasən, ana müəssisə tərəfindən bildirilən məbləğlərdən istifadə etməklə, məcmu çevirmələr üzrə fərqlərini ölçmək üçün 1 saylı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir törəmə müəssisəyə icazə verir. Bu düzəliş 1 saylı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir asılı və ya birgə müəssisəyə də tətbiq edilir. Dəyişiklik 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

9 saylı MHBS Maliyyə Alətləri - Maliyyə öhdəliklərinin silinməsi üzrə “10 faiz” dəyərində test üzrə iştirak haqqı. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSS 9 saylı MHBS-ə düzəliş etmişdir. Düzəliş bir müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub olmadığını qiymətləndirərkən əlavə etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu rüsumlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən başqasının adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxil olmaqla borcalanla borc verən arasında ödənilən və ya alınan ödənişlər daxildir. Müəssisə düzəlişi müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilmiş və ya mübadilə edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edilir. Düzəliş 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Qrup müəssisənin bu düzəlişin ilk tətbiq olunduğu illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilən və ya mübadilə edilən maliyyə öhdəliklərinə düzəlişləri tətbiq edəcəkdir.

“41 saylı BMUS Kənd Təsərrüfatı” – Ədalətli dəyər ölçmələrində vergi. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSS 41 saylı BMUS Kənd Təsərrüfatı Standartına dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik 41 saylı BMUS-un 22-ci bəndində müəssisələrin, 41 saylı BMUS çərçivəsində aktivlərin ədalətli dəyərini ölçərkən vergitutma üçün pul axınlarını istisna etməsi tələbini aradan qaldırır. Müəssisə düzəlişləri 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan ilk illik hesabat dövrünün başlanğıcında və ya bu tarixdən sonra ədalətli dəyər ölçmələrinə perspektivli şəkildə tətbiq edir. Düzəlişin erkən tətbiqinə icazə verilir. Dəyişikliklərin Qrupa maddi təsir göstərəcəyi gözlənilmir.

10 saylı MHBS “Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları” və 28 saylı BMUS (düzəlişlər): “İnvestor və onun Asılı və ya Birgə Müəssisəsi arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi”–10 saylı MHBS və 28 saylı BMUS-a edilən düzəlişlər investor, onun asılı müəssisəsi və birgə müəssisə arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə vəziyyəti ehtiva edir. Düzəlişlər xüsusi olaraq kapital metodu ilə konsolidə edilən əlaqəli və birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında əlaqəsi olmayan investorun həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payına düşən hissəyə müdaxilə etməmək şərti ilə tanınmasını tələb edir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metodu ilə konsolidə edilən assosiasiya və birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyərlə yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların yeni assosiasiya və ya birgə müəssisədəki payları müqabilində tanınır. Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi hələ ki, MUBSS tərəfindən müəyyən edilməmişdir; lakin, düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Əksi qeyd olunmadığı halda, yeni standartların Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsi gözlənilmir.

4. XALIS FAİZ GƏLİRİ

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəliri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	23,326	22,176
Banklardan alınacaq vəsaitlər	538	168
İnvestisiya qiymətli kağızları	478	163
Cəmi faiz gəliri	24,342	22,507
Faiz xərci		
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(9,039)	(8,089)
Digər borc öhdəlikləri	(3,754)	(3,428)
Bank depozitləri və qalıqları	(594)	(285)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(135)	-
İcarə öhdəlikləri	(104)	(150)
Cəmi faiz xərci	(13,626)	(11,952)
Xalis faiz gəliri	10,716	10,555

5. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRİ

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
Hesablaşmalar	1,297	1,749
Plastik kart əməliyyatları	892	980
Zəmanətlər	788	647
Pul vəsaitlərinin çıxarılması	486	773
Digər	58	82
Cəmi haqq və komissiya gəliri	3,521	4,231

İcra öhdəlikləri və gəlirin tanınması siyasətləri

Müştərilərlə müqavilələrdən gələn haqq və komissiya gəlirləri müqavilədə müəyyən edilmiş ödəniləcək məbləğ əsasında qiymətləndirilir. Qrup gəliri xidmət üzərində nəzarət müştəriyə ötürüldükdən sonra tanınır.

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərlə müqavilələr üzrə icra öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi xüsusiyyəti və müddəti, habelə əhəmiyyətli ödəniş müddətləri və əlaqəli gəlirin tanınması siyasəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Xidmət növü	Əhəmiyyətli ödəniş müddətləri daxil olmaqla icra öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi xüsusiyyəti və müddəti	15 sayılı MHBS-ə əsasən gəlirin tanınması
Pərakəndə və korporativ bank xidmətləri	Qrup pərakəndə və korporativ müştərilərə bankçılıq, overdraft xidmətləri, xarici valyuta, kredit kartı əməliyyat xidmətlərini göstərir.	Əməliyyatlardan gələn gəlir əməliyyatın baş verdiyi zaman anında tanınır.
	Qrup pərakəndə və korporativ bank müştəriləri üçün dərəcələri illik olaraq ayrı-ayrılıqda təyin edir.	
	Banklararası mübadilə, xarici valyuta əməliyyatları və overdraftlara görə əməliyyat haqları əməliyyat baş verərkən müştəri hesabından çıxılır.	
	Qrup verdiyi təminat məktublarına görə müştərilərdən komissiya alır.	Müştəri müəssisənin fəaliyyət nəticəsini müəssisə bu fəaliyyəti göstərməyə davam edərəkən qəbul edib istehlak etdiyi üçün, Qrup gəliri müəyyən müddət ərzində tanıyır.

6. HAQQ VƏ KOMİSSİYA XƏRCİ

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
Hesablaşmalar	(235)	(394)
Pul vəsaitlərinin çıxarılması	(231)	(90)
Digər	(27)	(15)
Cəmi haqq və komissiya xərci	(493)	(499)

7. DƏYƏRSİZLƏŞMƏ ÜZRƏ (XƏRC)/BƏRPA

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin (artması)/azalması	(2,255)	656
Banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin artması	(88)	(146)
Maliyyə zəmanəti müqavilələri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin artması	(210)	(161)
Digər aktivlər üzrə dəyərsizləşmə	(370)	(184)
Cəmi dəyərsizləşmə üzrə (xərc)/bərpa, xalis	(2,923)	165

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

8. İŞÇİ HEYƏTİ ÜZRƏ XƏRCLƏR

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
İşçilərə ödənilən məbləğlər	(7,062)	(7,568)
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödəmələr	(1,173)	(1,219)
Cəmi işçi heyəti üzrə xərclər	(8,235)	(8,787)

9. ÜMUMİ VƏ İNZİBATI XƏRCLƏR

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(1,672)	(1,326)
Çek və digər dəyərli əşyalarla bağlı xərclər	(1,268)	(778)
Peşəkar xidmət haqları	(826)	(575)
Üzvlük haqları	(424)	(312)
Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödənilən haqlar	(396)	(350)
Təhlükəsizlik xərcləri	(394)	(411)
Rabitə xərcləri	(375)	(361)
İstifadə hüququ olan aktivlərin amortizasiyası	(350)	(536)
Reklam xərcləri	(347)	(138)
Gəlir vergisindən başqa digər vergilər	(333)	(353)
İcarə xərcləri	(313)	(462)
Təmir və istismar xərcləri	(300)	(96)
Kommunal xərclər (3 min AZN məbləğində COVID-19 ilə əlaqəli xərclər daxil olmaqla)	(241)	(123)
Korporativ Sosial Məsuliyyət xərcləri (150 min AZN məbləğində COVID-19 ilə əlaqəli xərclər daxil olmaqla)	(219)	-
Çap xərcləri	(29)	(24)
Digər (4 min AZN məbləğində COVID-19 ilə əlaqəli xərclər daxil olmaqla)	(233)	(546)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(7,720)	(6,391)

10. GƏLİR VERGİSİ XƏRCİ

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Müvəqqəti fərqlərin yaranması və bərpası səbəbindən təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin hərəkəti	567	(638)
Əvvəllər tanınmamış vergi zərərlərinin tanınması	(567)	638
Cəmi gəlir vergisi xərci	-	-

2020-ci ildə cari və təxirə salınmış vergi üzrə müvafiq vergi dərəcəsi 20% (2019: 20%) təşkil etmişdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr tarixində başa çatmış il üzrə effektiv vergi dərəcəsinin üzləşdirilməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	%	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə	%
Gəlir vergisindən əvvəl (zərər)/mənfəət	<u>(3,254)</u>		<u>3,033</u>	
Müvafiq vergi dərəcəsi üzrə gəlir vergisini	651	20.0	(607)	20.0
Əvvəllər tanınmamış vergi zərərlərinin tanınması	(567)		638	
Tanınmamış təxirə salınmış gəlir vergisini aktivləri	-		-	
Gəlirdən azaldılmayan xərclər	<u>(84)</u>		<u>(31)</u>	
Cəmi gəlir vergisini xərci	<u>-</u>		<u>-</u>	

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri

Hesabat üçün aktivlərin və öhdəliklərin qalıq dəyərləri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər və növbəti dövrlərə keçirilən vergi zərərləri arasındakı müvəqqəti fərqlər nəticəsində 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə xalis təxirə salınmış vergi aktivləri yaranmışdır. Bu təxirə salınmış vergi aktivləri hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında tanınmır. Gələcək vergi güzəştləri yalnız o zaman realizasiya olunacaq ki, istifadə olunmayan vergi zərərlərinin istifadə oluna biləcəyi mənfəət mövcud olsun və qanun və qaydalarda Qrupun gələcək dövrlərdə gəlirdən çıxılan məbləğlərə iddia etmək hüququna mənfəət təsir edən dəyişiklik baş verməsin. Bu gələcək vergi güzəştləri onların realizasiyası ilə bağlı qeyri-müəyyənliklərlə əlaqədar olaraq tanınmır. Qrup 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində başa çatan il üçün gəlir vergisini xərclərini tanınmamışdır.

Cari vergi qanunvericiliyinə əsasən gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlərin müddəti sonsuzdur.

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində tamamlanan illərdə müvəqqəti fərqlərdə dəyişikliklər aşağıda təqdim olunur:

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	1 yanvar 2020-ci il	Mənfəət və ya zərərdə tanınan	31 dekabr 2020-ci il
Növbəti dövrə keçirilən vergi zərəri	4,175	1,692	5,867
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,041	(1,225)	(184)
Digər öhdəliklər	27	71	98
Digər maliyyə aktivləri	44	-	44
İstifadə hüququ olan aktivlər	30	70	100
İcarə öhdəliyi	-	(104)	(104)
Banklardan alınacaq vəsaitlər	20	24	44
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	-	(1)	(1)
Qeyri-maddi aktivlər	8	-	8
Digər aktivlər	(60)	(97)	(157)
Əmlak və avadanlıqlar	(2,283)	102	(2,181)
Digər borc öhdəlikləri	(170)	35	(135)
Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	(2,832)	(567)	(3,399)
	-	-	-

	1 yanvar 2019-cu il	Mənfəət və ya zərərdə tanınan	31 dekabr 2019-cu il
Növbəti dövrə keçirilən vergi zərəri	5,303	(1,128)	4,175
Müştərilərə verilmiş kreditlər	82	959	1,041
Digər öhdəliklər	(17)	44	27
Digər maliyyə aktivləri	-	44	44
İstifadə hüququ olan aktivlər	-	30	30
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	20	20
Qeyri-maddi aktivlər	5	3	8
Digər aktivlər	-	(60)	(60)
Əmlak və avadanlıqlar	(1,903)	(380)	(2,283)
Digər borc öhdəlikləri	-	(170)	(170)
Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	(3,470)	638	(2,832)
	-	-	-

11. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Nağd pul vəsaitləri	10,111	10,543
ARMB-də nostro hesablar	11,448	4,243
90 günədək ödəmə müddəti olan dövlət istiqrazları	9,000	-
Digər banklarda nostro hesablar		
- reytingi A- dən A+ dək	534	3,326
- reytingi BBB- dən BBB+ dək	21	2,350
- reytingi BB- dən BB+ dək	16	-
- reytingi B- dən B+ dək	290	434
- reytingi CCC- dən CCC+ dək	-	58
Reytingsiz	5	600
Cəmi digər banklarda nostro hesablar	866	6,768
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31,425	21,554

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri dəyərsizləşməyib və ya vaxtı keçməyib. Qrup digər banklardakı nostro hesabları əldə olan “Moody’s”, “S&P” və “Fitch” reytingləri arasında ən aşağı olan “Fitch” reytingi ekvivalentləri ilə təqdim etmişdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Qrupun qalıqları onun kapitalının 10%-ni keçən bir müxbir bankı olmuşdur (2019: sıfır).

31 dekabr 2020 və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə bütün pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri 1-ci Mərhələdədir və onların ehtimal olunan kredit zərərləri əhəmiyyətli olmamışdır.

12. BANKLARDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
ARMB-də yerləşdirilən məcburi ehtiyat	799	871
Digər banklarda kreditlər və depozitlər		
- reytingi A- dan A+dək	146	381
- reytingi BBB- dən BBB+ dək	51	51
- reytingi B- dən B+ dək	9,942	13,123
- reytingsiz	9	3
Cəmi digər banklarda kreditlər və depozitlər	10,148	13,558
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(234)	(146)
Xalis digər banklardan alınmış vəsaitlər	10,713	14,283

Qrup digər banklara verilən kreditləri və yatırılan depozitləri əldə olan “Moody’s”, “S&P” və “Fitch” reytingləri arasında ən aşağı olan “Fitch” reytingi ekvivalentləri ilə təqdim etmişdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə banklardan alınmalı olan faiz gəlirləri 3 min AZN (31 dekabr 2019: 162 min AZN) təşkil etmişdir.

Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə dəyişikliklərin təhlili:

	2020		2019	
	1-ci Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	Cəmi
1 yanvar tarixinə qalıq	146	146	-	-
Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə xərc	88	88	146	146
31 dekabr tarixinə qalıq	234	234	146	146

Banklardan alınmalı məbləğlərin təmərküzlənməsi

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Qrupun cəmi qalıqları kapitalının 10%-ni keçən bir müxbir bankı olmuşdur (2019: bir). Bu qalıqların ümumi dəyəri 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 9,733 min manat (2019: 8,539 min manat) olmuşdur.

ARMB-də saxlanılan məcburi ehtiyat

ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyat faiz qazanmayan depozitdir. Bu ehtiyat ARMB tərəfindən müəyyən edilən qaydalara əsasən hesablanır və çıxarılması qadağandır. Ehtiyat ARMB tərəfindən dərc olunmuş qaydalar əsasında qiymətləndirilir və yerli və xarici valyutalarda olan orta şərti müştəri hesabları qalıqlarının müvafiq olaraq 0.5% və 1%-nə (2019: 0.5% və 1%) bərabərdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

13. İNVESTİSİYA QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları	6,317	3,372
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	6,317	3,372

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixləri üzrə bütün investisiya qiymətli kağızları üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələdədir və onların ehtimal olunan kredit zərərləri əhəmiyyətli deyildir.

Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Korporativ istiqrazlar		
- reytingi AAA- dən AAA+ dək	-	68
- reytingi BB- dən BB+ dək	6,317	3,304
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	6,317	3,372

Qrup investisiya qiymətli kağızlarını əldə olan “Moody’s”, “S&P” və “Fitch” reytingləri arasında ən aşağı olan “Fitch” reytingi ekvivalentləri ilə təqdim etmişdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə investisiya qiymətli kağızlarına daxil olan hesablanmış faiz gəlirləri 122 min AZN (31 dekabr 2019: 25 min AZN) təşkil etmişdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

14. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	Cəmi ümumi kreditlərin %-i	31 dekabr 2019-cu il	Cəmi ümumi kreditlərin %-i
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər				
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	57,178	24%	64,950	27%
Cəmi korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	57,178		64,950	
Pərakəndə müştəri kreditləri				
İpoteka kreditləri	160,192	67%	148,781	62%
Sahibkar kreditləri	14,988	6%	17,065	7%
İstehlak kreditləri	6,447	3%	8,610	4%
Kredit kartları	691	0%	935	0%
Avtomobil kreditləri	39	0%	790	0%
Cəmi pərakəndə müştəri kreditləri	182,357		176,181	
	31 dekabr 2020-ci il	Cəmi ümumi kreditlərin %-i	31 dekabr 2019-cu il	Cəmi ümumi kreditlərin %-i
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	239,535		241,131	
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(13,163)		(15,287)	
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər	226,372		225,844	

31 dekabr 2020-ci il tarixinə, müştərilərə verilmiş kreditlərə daxil olan hesablanmış faiz gəlirləri 3,330 min AZN (31 dekabr 2019: 6,221 min AZN) təşkil etmişdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatının dövrün əvvəlinə və sonuna olan qalıqları üzləşdirilmişdir.

	2020				2019			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər *								
1 yanvar tarixinə qalıq	2,860	443	11,984	15,287	1,774	498	16,987	19,259
1-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	238	(2)	(236)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(517)	517	-	-	(549)	678	(129)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(2,918)	(1,431)	4,349	-	-	(506)	506	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	1,237	989	(3,118)	(892)	(677)	(397)	(1,916)	(2,990)
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	1,646	32	1,469	3,147	2,074	172	88	2,334
Tanınması dayandırılmış maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	(2,587)	(2,587)
Silinmələr	-	-	(6,494)	(6,494)	-	-	(1,994)	(1,994)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	2,115	2,115	-	-	1,265	1,265
31 dekabr tarixinə qalıq	2,308	550	10,305	13,163	2,860	443	11,984	15,287

	2020				2019			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – korporativ kreditlər*								
1 yanvar tarixinə qalıq	1,307	236	832	2,375	393	1	1,205	1,599
1-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə keçid	(6)	6	-	-	(37)	37	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(463)	(1,190)	1,653	-	-	(1)	1	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(335)	954	2,660	3,279	38	90	(413)	(285)
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	1,158	-	150	1,308	913	109	-	1,022
Silinmələr	-	-	(3,290)	(3,290)	-	-	-	-
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərinə düzəlişlər	-	-	416	416	-	-	39	39
31 dekabr tarixinə qalıq	1,661	6	2,421	4,088	1,307	236	832	2,375

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	2020				2019			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	617	178	2,802	3,597	988	484	2,190	3,662
1-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	224	(1)	(223)	-
2-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	(426)	548	(122)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(1,787)	(221)	2,008	-	-	(429)	429	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	1,176	43	(2,729)	(1,510)	(525)	(487)	308	(704)
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	8	4	970	982	356	63	88	507
Tanınması dayandırılmış maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	(6)	(6)
Sililmələr	-	-	(50)	(50)	-	-	(66)	(66)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	1,266	1,266	-	-	204	204
31 dekabr tarixinə qalıq	14	4	4,267	4,285	617	178	2,802	3,597

	2020				2019			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – sahibkar kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	849	11	5,821	6,681	46	-	9,845	9,891
1-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	8	-	(8)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(502)	502	-	-	(29)	34	(5)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(513)	(2)	515	-	-	(29)	29	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	271	(8)	(2,109)	(1,846)	147	6	(1,567)	(1,414)
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	372	21	187	580	677	-	-	677
Tanınması dayandırılmış maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	(1,718)	(1,718)
Sililmələr	-	-	(1,924)	(1,924)	-	-	(1,464)	(1,464)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	347	347	-	-	709	709
31 dekabr tarixinə qalıq	477	524	2,837	3,838	849	11	5,821	6,681

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	2020				2019			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	86	18	1,543	1,647	346	13	2,624	2,983
1-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-	6	(1)	(5)	-
2-ci Mərhələyə keçid	(9)	9	-	-	(57)	59	(2)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(154)	(18)	172	-	-	(47)	47	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	125	-	(713)	(588)	(337)	(6)	(85)	(428)
Əldə edilmiş və ya satılmış yeni aktivlər	108	7	162	277	128	-	-	128
Tanınması dayandırılmış maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	(861)	(861)
Silinmələr	-	-	(499)	(499)	-	-	(384)	(384)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	85	85	-	-	209	209
31 dekabr tarixinə qalıq	156	16	750	922	86	18	1,543	1,647

	2020				2019			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – avtomobil kreditləri*								
1 yanvar tarixinə qalıq	1	-	745	746	-	-	765	765
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(1)	-	(152)	(153)	1	-	(77)	(76)
Tanınması dayandırılmış maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Silinmələr	-	-	(569)	(569)	-	-	(14)	(14)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	-	-	-	-	73	73
31 dekabr tarixinə qalıq	-	-	24	24	1	-	745	746

	2020				2019			
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər – kredit kartları*								
1 yanvar tarixinə qalıq	-	-	241	241	1	-	358	359
3-cü Mərhələyə keçid	(1)	-	1	-	-	-	-	-
Kredit ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	1	-	(75)	(74)	(1)	-	(82)	(83)
Silinmələr	-	-	(162)	(162)	-	-	(66)	(66)
EOKZ-nin diskontlaşdırılmış cari dəyərində düzəlişlər	-	-	1	1	-	-	31	31
31 dekabr tarixinə qalıq	-	-	6	6	-	-	241	241

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

*Bu cədvəllərdəki zərər ehtiyatına kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri də daxil edilmişdir, belə ki, Qrup kredit öhdəlikləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini maliyyə alətinin ehtimal olunan kredit zərərlərindən ayrı müəyyən etmir.

Dövr ərzində maliyyə alətlərinin ümumi qalıt dəyərində zərər ehtiyatında dəyişikliklərə səbəb olan əhəmiyyətli dəyişikliklər aşağıdakılar olmuşdur:

2019-cu il ərzində prezidentin 28 fevral 2019-cu il tarixli fərmanına əsasən, xarici valyutada ifadə olunan kredit qalıqlarına devalvasiyanın təsirinə görə təzminat olaraq 1,470 min manat kredit birbaşa dövlət tərəfindən ödənilmişdir (bunun 1,340 min manatı sahibkarlıq kreditlərinə aiddir) (bax: 20-ci qeyd). Əhəmiyyətli modifikasiyanın nəticəsi olaraq, bu kreditlər üzrə hesablanmış ümumi dəyəri 501 min manat olan faiz qalığı silinmiş, ümumi qalıt dəyəri 2,845 min manat olan əsas məbləğin tanınması dayandırılmış, nəticədə zərər üzrə ehtiyat 2,587 min manat azalmışdır. Restrukturizasiya nəticəsində Qrup 117 min manat dəyərində alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş (POCI) maliyyə aktivləri və tanınmanın dayandırılması üzrə 48 min manat zərəri tanındı (bax: 20-ci qeyd). 31 dekabr 2020-ci il tarixinə POCI aktivlərinin məbləği sıfıra bərabər olmuşdur.

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə müştərilərə verilmiş amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanmış kreditlərin kredit keyfiyyəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur. Əksi qeyd edilmədiyi təqdirdə, cədvəldə təqdim olunan məbləğlər ümumi balans dəyərini göstərir. 1-ci mərhələ, 2-ci mərhələ və 3-cü mərhələnin izahı 3 sayılı qeyddə verilmişdir.

	31 dekabr 2020-ci il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – Korporativ kreditlər</i>					
Vaxtı keçməmiş	36,401	-	1,323	-	37,724
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	14,742	-	789	-	15,531
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	33	290	-	323
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	453	-	453
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	311	-	311
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	2,836	-	2,836
Cəmi	51,143	33	6,002	-	57,178
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,661)	(6)	(2,421)	-	(4,088)
Qalıt dəyəri	49,482	27	3,581	-	53,090

	31 dekabr 2019-cu il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – Korporativ kreditlər</i>					
Vaxtı keçməmiş	57,784	-	157	-	57,941
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	1,668	-	-	-	1,668
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	3,531	57	-	3,588
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	425	-	425
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	194	-	194
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	1,134	-	1,134
Cəmi	59,452	3,531	1,967	-	64,950
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,307)	(236)	(832)	-	(2,375)
Qalıt dəyəri	58,145	3,295	1,135	-	62,575

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2020-ci il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – İpoteka kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	127,432	2,701	6,271	-	136,404
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	6,000	468	2,886	-	9,354
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	1,111	1,112	-	2,223
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	5,066	-	5,066
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	4,825	-	4,825
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	2,320	-	2,320
Cəmi	133,432	4,280	22,480	-	160,192
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(14)	(4)	(4,267)	-	(4,285)
Qalıq dəyəri	133,418	4,276	18,213	-	155,907

	31 dekabr 2019-cu il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – İpoteka kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	139,519	609	1,373	-	141,501
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	1,886	68	475	-	2,429
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	1,038	268	-	1,306
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	560	-	560
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	705	-	705
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	2,280	-	2,280
Cəmi	141,405	1,715	5,661	-	148,781
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(617)	(178)	(2,802)	-	(3,597)
Qalıq dəyəri	140,788	1,537	2,859	-	145,184

	31 dekabr 2020-ci il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – Sahibkar kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	7,541	1,306	429	-	9,276
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	1,093	-	171	-	1,264
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	143	18	-	161
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	467	-	467
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	1,091	-	1,091
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	2,729	-	2,729
Cəmi	8,634	1,449	4,905	-	14,988
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(477)	(524)	(2,837)	-	(3,838)
Qalıq dəyəri	8,157	925	2,068	-	11,150

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2019-cu il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – Sahibkar kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	9,411	56	81	53	9,601
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	550	-	16	12	578
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	68	14	9	91
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	45	5	50
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	47	-	47
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	6,698	-	6,698
Cəmi	9,961	124	6,901	79	17,065
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(849)	(11)	(5,821)	-	(6,681)
Qalıq dəyəri	9,112	113	1,080	79	10,384

	31 dekabr 2020-ci il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – İstehlak kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	5,123	46	93	-	5,262
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	345	-	92	-	437
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	43	44	-	87
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	104	-	104
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	125	-	125
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	432	-	432
Cəmi	5,468	89	890	-	6,447
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(156)	(16)	(750)	-	(922)
Qalıq dəyəri	5,312	73	140	-	5,525

	31 dekabr 2019-cu il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – İstehlak kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	6,778	6	22	27	6,833
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	160	-	2	5	167
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	43	38	4	85
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	45	2	47
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	70	-	70
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	1,408	-	1,408
Cəmi	6,938	49	1,585	38	8,610
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(86)	(18)	(1,543)	-	(1,647)
Qalıq dəyəri	6,852	31	42	38	6,963

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2020-ci il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərində – Avtomobil kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	15	-	-	-	15
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	24	-	24
Cəmi	15	-	24	-	39
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	-	-	(24)	-	(24)
Qalıq dəyəri	15	-	-	-	15

	31 dekabr 2019-cu il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərində – Avtomobil kreditləri</i>					
Vaxtı keçməmiş	40	-	-	-	40
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	22	-	22
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	728	-	728
Cəmi	40	-	750	-	790
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1)	-	(745)	-	(746)
Qalıq dəyəri	39	-	5	-	44

	31 dekabr 2020-ci il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərində – Kredit kartları</i>					
Vaxtı keçməmiş	631	-	1	-	632
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	54	-	-	-	54
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	5	-	5
Cəmi	685	-	6	-	691
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	-	-	(6)	-	(6)
Qalıq dəyəri	685	-	-	-	685

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2019-cu il				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	POCI	Cəmi
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər amortizasiya edilmiş dəyərdə – Kredit kartları</i>					
Vaxtı keçməmiş	677	3	-	-	680
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	3	-	-	-	3
Vaxtı 30-89 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 90-179 gün keçmiş	-	-	13	-	13
Vaxtı 180-360 gün keçmiş	-	-	-	-	-
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	239	-	239
Cəmi	680	3	252	-	935
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	-	-	(241)	-	(241)
Qalıq dəyəri	680	3	11	-	694

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər və mümkün zərərləri qarşılamaq üçün saxlanılan əlaqədar girov haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

AZN'000	Ümumi qalıq dəyəri	Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	Qalıq dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri				Cəmi
				Pul vəsaitləri və depozitlər	Daşınmaz əmlak	Qiymətli metallar	Nəqliyyat vasitələri	
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər								
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	6,002	(2,421)	3,581	-	23,470	-	137	23,607
Pərakəndə müştəri kreditləri								
İpoteka kreditləri	22,480	(4,267)	18,213	-	57,807	-	199	58,006
Sahibkar kreditləri	4,905	(2,837)	2,068	-	6,392	17	66	6,475
İstehlak kreditləri	890	(750)	140	-	675	81	-	756
Avtomobil kreditləri	24	(24)	-	-	-	-	30	30
Kredit kartları	6	(6)	-	-	-	-	-	-
Cəmi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	34,307	(10,305)	24,002	-	88,344	98	432	88,874

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər və mümkün zərərləri qarşılamaq üçün saxlanılan əlaqədar girov haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

	Ümumi qalıq dəyəri	Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	Qalıq dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri				Cəmi
				Pul vəsaitləri və depozitlər	Daşınmaz əmlak	Qiymətli metallar	Nəqliyyat vasitələri	
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər								
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	1,967	(832)	1,135	-	7,855	-	-	7,855
Pərakəndə müştəri kreditləri								
İpoteka kreditləri	5,661	(2,802)	2,859	-	9,686	-	-	9,686
Sahibkar kreditləri	6,901	(5,821)	1,080	-	3,137	-	-	3,137
İstehlak kreditləri	1,585	(1,543)	42	22	-	6	64	92
Avtomobil kreditləri	750	(745)	5	-	-	-	1,135	1,135
Kredit kartları	252	(241)	11	17	-	-	-	17
Cəmi müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər	17,116	(11,984)	5,132	39	20,678	6	1,199	21,922

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə dəyərsizləşmə çıxılmaqla müştərilərə verilmiş təminatlı kreditlər üzrə məlumat girov növlərinə görə təqdim edilmişdir:

AZN'000	Ümumi qalıq dəyəri	Zərər ehtiyatı	Qalıq dəyəri	Pul vəsaitləri və depozitlər	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri				Cəmi
					Daşınmaz əmlak	Qiymətli metallar	Avadanlıqlar	Avtonəqliyyat	
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər									
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	57,178	(4,088)	53,090	6,635	88,755	-	-	3,058	98,448
Pərakəndə müştəri kreditləri									
İpoteka kreditləri	160,192	(4,285)	155,907	-	333,254	-	-	199	333,453
Sahibkarlıq kreditləri	14,988	(3,838)	11,150	-	16,492	121	-	779	17,392
İstehlak kreditləri	6,447	(922)	5,525	2,647	1,960	2,936	-	-	7,543
Avtomobil kreditləri	39	(24)	15	-	-	-	-	139	139
Kredit kartları	691	(6)	685	2,500	-	-	-	-	2,500
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	239,535	(13,163)	226,372	11,782	440,461	3,057	-	4,175	459,475

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə dəyərsizləşmə çıxılmaqla müştərilərə verilmiş təminatlı kreditlər üzrə məlumat girov növlərinə görə təqdim edilmişdir:

AZN'000	Ümumi qalıq dəyəri	Zərər ehtiyatı	Qalıq dəyəri	Pul vəsaitləri və depositlər	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri				Cəmi
					Daşınmaz əmlak	Qiymətli metallar	Avadanlıqlar	Avtonəqliyyat	
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər									
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	64,950	(2,375)	62,575	15,339	81,555	-	-	4,362	101,256
Pərakəndə müştəri kreditləri									
İpoteka kreditləri	148,781	(3,597)	145,184	-	294,739	2	-	-	294,741
Sahibkarlıq kreditləri	17,065	(6,681)	10,384	-	13,026	1	-	649	13,676
İstehlak kreditləri	8,610	(1,647)	6,963	2,403	2,706	3,073	-	64	8,246
Avtomobil kreditləri	790	(746)	44	-	-	-	-	1,340	1,340
Kredit kartları	935	(241)	694	1,172	-	-	-	-	1,172
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	241,131	(15,287)	225,844	18,914	392,026	3,076	-	6,415	420,431

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Bank nağd pulla təmin edildiyi üçün zərər ehtiyatı tanınmayan 11,782 min AZN (31 dekabr 2019: 16,328 min AZN) məbləğində kreditlərə (korporativ, istehlak, ipoteka, kredit kartları) sahib idi. Hesabat dövründə Bankın girov siyasətində heç bir dəyişiklik baş verməmişdir.

Müsadirə edilmiş girovlar

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il ərzində Bank müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girovları əldə etməklə 464 min AZN (2019: 949 min AZN) xalis qalıq dəyərinə malik müəyyən aktivləri balansla almış və onları satış üçün saxlanılan aktivlər kimi tanımışdır. Bankın siyasəti bu aktivləri mümkün qədər tez satmaqdan ibarətdir. Satış üçün saxlanılan aktivlər daşınmaz əmlak və digər aktivlərdən ibarətdir. 17 sayılı Qeydə baxın.

Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Bankın ümumi kredit qalığı 1,000 min manatdan artıq olan 15 borcalanı və ya əlaqəli borcalanlar qrupu (2019: 21 borcalan) olmuşdur. Bu qalıqların 31 dekabr 2020-cu il tarixinə ümumi dəyəri 51,035 min AZN və ya müştərilərə verilmiş cəmi kreditlərin 21%-ni (31 dekabr 2019: 62,458 min AZN və ya 26%) təşkil etmişdir.

Kreditlərin ödəniş müddəti

Kredit portfelinin ödəniş müddəti haqqında məlumat 25 sayılı Qeyddə təqdim olunur. Həmin məlumatda hesabat tarixindən kreditlərin müqavilə üzrə ödəniş tarixinədək qalmış müddətlər əks olunur.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

15. İNVESTİSİYA MÜLKİYYƏTİ

İnvestisiya mülkiyyəti, Qrupun baş ofisində binanın 2,046 m² əhatə edən 4 mərtəbədən ibarətdir. Qrup, kirayə gəlirlərini toplamaq üçün icarə müqavilələri üzrə kirayə vermək üçün yuxarıda göstərilən əmlakı investisiya mülkiyyətinə köçürmüşdür.

Aşağıdakı cədvəl, investisiya mülkiyyətinin dövrün əvvəlində və sonunda qalıq dəyərləri arasında uzlaşmanı təqdim edir:

	İnvestisiya mülkiyyəti
Dəyər	
1 yanvar 2019-cu il	14,056
Əlavələr	25
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq	14,081
Amortizasiya	
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qalıq	(680)
Amortizasiya xərcləri	(198)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq	(878)
Qalıq dəyəri	
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	13,203
Dəyər	
1 yanvar 2020-ci il tarixinə	14,081
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	14,081
Amortizasiya	
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	(878)
Amortizasiya xərcləri	(197)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	(1,075)
Qalıq dəyəri	
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	13,006

31 dekabr 2020-ci il tarixinə investisiya mülkiyyəti maya dəyəri ilə uçota alınmışdır. Rəhbərlik, 31 dekabr 2020-ci il tarixinə investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyərinin qalıq dəyərinə yaxınlaşdığını ehtimal edir. Qrupun investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyəri, ədalətli dəyər iyerarxiyasının 3-cü səviyyəsinə bölünür.

İnvestisiya mülkiyyətindən yaranan kirayə gəliri və birbaşa əməliyyat xərcləri aşağıdakı kimidir:

	2020	2019
İcarə gəlirləri	223	248
Mülkiyyətin icarəsi üzrə yaranmış xərclər	(197)	(203)
İnvestisiya mülkiyyəti üzrə xalis gəlirlər	26	45

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

16. ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Bina və torpaq	Kompüter və rabitə avadanlıqları	Mebel və qurğular	Nəqliyyat vasitələri	Cəmi əmlak və avadanlıqlar	Proqram təminatı	Cəmi əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər
Dəyər							
1 yanvar 2020-ci il tarixinə	50,911	1,237	4,436	1,736	58,320	627	58,947
Əlavələr	10	1,006	27	-	1,043	44	1,087
Silinmələr	-	-	-	(394)	(394)	-	(394)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	50,921	2,243	4,463	1,342	58,969	671	59,640
Amortizasiya və köhnəlmə							
1 yanvar 2020-ci il tarixinə	(2,641)	(971)	(2,699)	(1,036)	(7,347)	(274)	(7,621)
İl üzrə amortizasiya və köhnəlmə	(488)	(313)	(465)	(149)	(1,415)	(60)	(1,475)
Silinmələr	-	-	-	394	394	-	394
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	(3,129)	(1,284)	(3,164)	(791)	(8,368)	(334)	(8,702)
Qalıq dəyəri							
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	47,792	959	1,299	551	50,601	337	50,938
Dəyər							
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qalıq	50,728	1,041	4,088	1,757	57,614	605	58,219
Əlavələr	183	204	352	25	764	28	792
Silinmələr	-	(8)	(4)	(46)	(58)	(6)	(64)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	50,911	1,237	4,436	1,736	58,320	627	58,947
Amortizasiya və köhnəlmə							
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qalıq	(2,154)	(910)	(2,336)	(916)	(6,316)	(219)	(6,535)
İl üzrə amortizasiya və köhnəlmə	(488)	(68)	(367)	(150)	(1,073)	(55)	(1,128)
Silinmələr	1	7	4	30	42	-	42
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	(2,641)	(971)	(2,699)	(1,036)	(7,347)	(274)	(7,621)
Qalıq dəyəri							
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	48,270	266	1,737	700	50,973	353	51,326

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq 2,269 min AZN və 2,439 min AZN məbləğində tam amortizasiya olunmuş aktivlər bina və avadanlıqlara daxil edilmişdir. Qrupa məxsus olan binalar və torpaq ilkin dəyərində tanınır. 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə borc alınmış vəsaitlər üzrə əmlak və avadanlıq girov qoyulmamışdır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

17. DİGƏR AKTİVLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Ödəniş sistemlərindən alınmalı məbləğlər	1,140	797
Kredit və debet kartları üzrə debitor borcları	33	233
Sair debitor borcları	105	30
Cəmi sair maliyyə aktivləri	1,278	1,060
Satış üçün saxlanılan aktivlər	1,114	1,128
Qabaqcadan ödənilmiş xərclər	302	452
Əmlak və avadanlıq üzrə qabaqcadan ödənişlər	119	277
Təxirə salınmış xərclər	111	38
Digər	8	43
Cəmi sair qeyri-maliyyə aktivləri	1,654	1,938
Cəmi digər aktivlər	2,932	2,998

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə Qrupun vaxtı keçmiş sair maliyyə aktivləri olmamışdır. Bütün digər maliyyə aktivləri 1-ci mərhələyə aiddir və 31 dekabr 2020 və 31 dekabr 2019-cu il tarixinə onların ehtimal olunan kredit zərəri əhəmiyyətli deyil. Qalan digər maliyyə aktivləri reytingsizdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində Qrup 464 min AZN (2019: 949 min AZN) xalis qalıq dəyəri olan müştərilərə verilmiş kreditlər üçün girov götürərək müəyyən aktivlər əldə etmiş və satışa qoyulan aktivlər kimi tanımışdır.

18. BANK DEPOZİTLƏRİ VƏ HESABLARI

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Digər bankların yerləşdirmələri	5,730	5,526
Digər bankların müxbir hesabları və overnayt yerləşdirmələri	2	15
Cəmi bank depozitləri və hesabları	5,732	5,541

Bank depozitləri və hesabları bankların müddətli yerləşdirmələrindən ibarətdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalığı Qrupun kapitalın 10%-dən çox olan bir bankı (2019: bir bank) olmuşdur. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə bu qalığın ümumi dəyəri 5,526 min AZN (2019: 5,526 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə banklardan depozit və qalıqlara daxil olan faiz xərcləri sıfır AZN (31 dekabr 2019: 16 min AZN) təşkil etmişdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

19. MÜŞTƏRİLƏRİN CARİ HESABLARI VƏ DEPOZİTLƏRİ

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Cari hesablar və tələb depozitlər		
- Pərakəndə	8,801	13,697
- Korporativ müştərilər	11,274	33,918
Müddətli depozitlər		
- Pərakəndə	98,323	88,063
- Korporativ müştərilər	21,795	7,986
Korporativ müştərilərlə repo sövdələşmələri üzrə borclar	-	2,357
Cəmi müştərilərin cair hesabları və depozitləri	140,193	146,021

Qrupun 31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalığı kapitalın 10%-dən çox olan 1 müştərisi (2019: 1 müştəri) vardır. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə bu qalıqların ümumi dəyəri 21,249 min AZN (2019: 12,991 min AZN) təşkil edir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Bank, verilmiş kreditlər və balansdankənar kredit alətləri üzrə təminat məqsədilə 11,782 min AZN (2019: 18,914 min AZN) məbləğində müştəri vəsaitlərini bloklaşdırmışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə, cari hesablara və müştərilərin depozitlərinə daxil olan faiz xərcləri 1,095 min AZN (31 dekabr 2019: 1.450 min AZN) təşkil etmişdir.

20. DİGƏR BÖRC ÖHDƏLİKLƏRİ

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Digər borc öhdəlikləri		
Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	118,651	101,251
Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu	16,852	17,217
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	2,174	4,782
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi	3,421	2,024
Cəmi digər borc öhdəlikləri	141,098	125,274

Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu

31 dekabr 2020-ci il tarixinə müddətli borc vəsaitlərinin 118,651 min AZN (2019: 101,251 min AZN) fərdi müştərilərə uzunmüddətli ipoteka kreditlərinin verilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının təşəbbüsü ilə həyata keçirilən proqram çərçivəsində Azərbaycan İpoteka Fondundan götürülmüş borc vəsaitlərini təşkil edir. Bu proqram çərçivəsində vəsaitlər Banka illik 1-4% faiz dərəcəsi ilə verilir və Bank öz növbəsində bu vəsaitləri illik 8% faiz dərəcəsi ilə çox olmamaq şərti ilə müəyyən tələblərə cavab verən borcalanlara təqdim edir. Bu borc vəsaitlərinin müddəti 2021-ci il fevral ayından 2050-ci ilin avqust ayına qədərdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondu

31 dekabr 2020-ci il tarixinə müddətli borc vəsaitlərinin 16,852 min AZN (2019: 17,217 min manat) sahibkarlığın inkişafı üçün dəstək mexanizmini təkmilləşdirmək, qeyri-neft sektorunda yenilikçi texnologiyalara əsaslanan yeni istehsalat və emal müəssisələrini yaratmaq, ixracat əməliyyatlarının maliyyələşməsini təmin etmək, daşınmaz əmlak sektoruna investisiyaları artırmaq və özəl sektorda fəaliyyət göstərən biznes vahidlərinin maliyyə ehtiyatlarına girişini artırmaq məqsədilə yaradılmış Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan götürülmüş borc vəsaitlərini təşkil etmişdir. Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan götürülən bütün borc vəsaitlərinin müddəti illik faiz dərəcəsi 1%-dir və Bank öz növbəsində bu vəsaitləri illik 6% faiz dərəcəsindən çox olmamaq şərtilə müəyyən tələblərə cavab verən borcalanlara təqdim edir. Bu borc vəsaitlərinin müddəti 2021-ci ilin iyul ayından və 2026-cı ilin aprel ayına qədərdir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı

31 dekabr 2020-ci il tarixinə müddətli borc öhdəliklərinin 2,174 min AZN (2019: 3,001 min AZN) Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankından 9% illik faiz dərəcəsi ilə götürülmüş borc vəsaitlərini təşkil edir.

31 dekabr 2019-cu il tarixinə müddətli borc öhdəliklərinin 1,781 min manatı 2019-cu ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 28 fevral 2019-cu il tarixində imzaladığı “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlı kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Fərmanına əsasən ARMB-dən illik 0.1% dərəcə ilə 5 il müddətinə alınmış borc vəsaitlərinə aiddir. Bu aşağı faizli kreditlər ARMB tərəfindən problemlı kreditlərin restrukturizasiyası məqsədilə təmin edilmiş və ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmişdir. Alınmış məbləğlə tanınmış ədalətli dəyər arasındakı 864 min manat məbləğində fərq dövlət subsidiyası olaraq tanınmışdır.

2020-ci il ərzində Bank ARMB-dən illik 0.1% faiz dərəcəsi ilə 216 min AZN əlavə vəsait əldə etmişdir. Bu borclar ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərdə qeydə alınmışdır. Alınmış və 48 min AZN məbləğində kreditlərin ədalətli dəyəri arasındakı fərq dövlət subsidiyası olaraq tanınmışdır.

Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi

31 dekabr 2020-ci il tarixinə müddətli borc öhdəliklərinin 3,421 min AZN (2019: 2,024 min AZN) kənd təsərrüfatı sənayesinin inkişafı üçün təsis edilmiş Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən alınmış borc vəsaitlərinə aiddir. Bu proqram çərçivəsində Banka illik faiz dərəcəsi 2% olan vəsaitlər təqdim edilir, Bank da öz növbəsində bu vəsaitləri illik faiz dərəcəsi 8%-dən çox olmamaq şərtilə müəyyən tələblərə cavab verən borcalanlara təqdim edir. Bu borc öhdəliklərinin müddəti 2021-ci ilin iyul ayından 2026-cı ilin noyabr ayına qədərdir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan, Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan və Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən alınan müddətli borc öhdəliklərinin diskont dərəcəsinə hesablayarkən Bank bu öhdəlikləri digər kommersiya kreditləri bazarından ayrı nəzərdən keçirir, belə ki, bu kreditlər Azərbaycandakı bütün banklara eyni şərtlər, məqsədlər, müddətlərlə verilmiş və eyni risk dərəcəsinə malikdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə, digər borc fondlarına daxil olan faiz xərcləri 585 min AZN (31 dekabr 2019: 267 min AZN) təşkil etmişdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyələşdirmə fəaliyyətlərindən yaranan öhdəliklərin və pul vəsaitlərinin dəyişməsinin üzləşdirilməsi

	2020			2019		
	Digər maliyyə öhdəlikləri	İcarə	Cəmi	Digər borc vəsaitləri	İcarə öhdəlikləri	Cəmi
1 yanvar tarixində qalıq	125,274	1,786	127,060	123,303	1,475	124,778
Maliyyələşdirmə üzrə pul axınları ilə bağlı dəyişikliklər						
Sair borc öhdəliklərinin alınması	37,365	-	37,365	57,290	-	57,290
Sair borc öhdəliklərinin ödənilməsi	(21,859)	-	(21,859)	(54,438)	-	(54,438)
İcarə öhdəliklərinin ödənilməsi	-	(392)	(392)	-	(502)	(502)
Maliyyələşdirmə üzrə pul axınları ilə bağlı cəmi dəyişikliklər	15,506	(392)	15,114	2,852	(502)	2,350
Ədalətli dəyər dəyişiklikləri	(48)	-	(48)	(864)	-	(864)
Digər dəyişikliklər						
İcarə əlavələri	3,754	104	3,858	3,428	150	3,578
Ödənilmiş faiz	(3,388)	(104)	(3,492)	(3,445)	(150)	(3,595)
Yeni icarələr	-	18	18	-	813	813
Tanınmanın dayandırılması	-	(505)	(505)	-	-	-
Cəmi öhdəliklərlə əlaqəli digər dəyişikliklər	366	(487)	(121)	(17)	813	796
31 dekabr tarixinə qalıq	141,098	907	142,005	125,274	1,786	127,060

21. BURAXILMIŞ BORC QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	1,512	-
Cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızları	1,512	-

5 mart 2020-ci il tarixində Qrup 2,000 min AZN məbləğində borc qiymətli kağızları buraxmışdır. Vəsaitlərin illik faiz dərəcəsi 9%-dir və son ödəmə müddəti 5 mart 2021-ci il tarixidir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə buraxılmış borc qiymətli kağızlarına daxil olan faiz xərcləri 12 min AZN (31 dekabr 2019: sıfır AZN) təşkil etmişdir.

Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən əldə olunan müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə buraxılmış borc qiymətli kağızlarının ilin əvvəlinə və ilin sonuna məbləğlərinin uzlaşması aşağıda göstərilmişdir:

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

2020

1 yanvar tarixinə qalıq	-
Maliyyə axınları üzrə dəyişikliklər	
Buraxılmış borc qiymətli kağızları üzrə daxilolmalar	2,000
Buraxılmış borc qiymətli kağızlarının ödənilməsi	(500)
Nağd pul axınlarının maliyyələşdirilməsindən cəmi dəyişikliklər	1,500
Digər dəyişikliklər	
Faiz xərci	135
Ödənilmiş faiz	(123)
31 dekabr tarixinə qalıq	1,512

22. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Sair əməliyyatlar üzrə hesablaşma	605	349
Plastik kart əməliyyatları üzrə hesablaşma	140	213
Digər kreditörələr	710	277
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	1,455	839
İşçilərin müavinətləri üzrə hesablaşma	216	302
Digər ödəniləcək vergilər	353	151
Cəmi digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	569	453
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	2,024	1,292

23. NİZAMNAMƏ KAPİTALI

Buraxılmış və dövriyyədə olan nizamnamə kapitalı 66,450 (31 dekabr 2019: 66,450) adi səhmdən ibarətdir. Hər bir səhmin nominal dəyəri 1,000 AZN təşkil edir. 2020-ci ildə səhm buraxılmamışdır (2019: 0).

Adi səhmdarların elan edilən dividendləri almaq və Qrupun illik və ümumi yığıncaqlarında hər bir səhmə görə bir səs vermək hüququ vardır.

24. SƏHM ÜZRƏ (ZƏRƏR)/MƏNFƏƏT

Səhm üzrə əsas və azaldılmış (zərər)/mənfəət

31 dekabr 2020-ci il tarixinə səhm üzrə əsas (zərər)/mənfəət hesablanarkən aşağıdakı şəkildə hesablanmış adi səhmlərə aid edilən 3,254 min AZN zərər (2019: 3,033 min AZN mənfəət) və 66,450 (2019: 66,450) ödənilməli əsas səhmlərin orta çəkili sayı əsas götürülmüşdür.

	2020	2019
Adi səhmlərə aid edilən xalis (zərər)/mənfəət	(3,254)	3,033
31 dekabrda tamamlanan il üzrə adi səhmlərin orta çəkili sayı, (səhm ilə)	66,450	66,450
Səhm üzrə əsas və azaldılmış (zərər)/mənfəət (AZN)	(49.30)	45.64

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

25. Rİ SKLƏRİ N İ DARƏ EDİ LMƏ Sİ , KORPORATİ V İ DARƏ ETMƏ VƏ DAXİ Lİ NƏ ZARƏ T

Risqlərin idarə edilməsi bank işinin əsasını təşkil edir və Qrup əməliyyatlarının əsas elementidir. Qrupun üzvləşdiyi əsas risklər bazar riski, kredit riski və likvidlik riski ilə bağlıdır.

Korporativ idarəçilik sistemi

Bank Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında açıq səhmdar cəmiyyəti kimi təsis olunmuşdur. Bankın ali idarəedici orqanı illik və ya fəvqəladə iclasları çağırılan Səhmdarların ümumi yığıncağıdır.

Səhmdarların ümumi yığıncağı Qrupun əməliyyatları barədə strateji qərarlar verir. Səhmdarların ümumi yığıncağı Müşahidə Şurasını seçir. Müşahidə Şurası Bankın əməliyyatlarına ümumi rəhbərlik səlahiyyətlərinə malikdir.

Azərbaycan qanunvericiliyi və Bankın nizamnaməsi müstəsna olaraq, Səhmdarların ümumi yığıncağı və Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq olunan qərarlar siyahısını müəyyən edir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Müşahidə Şurasına aşağıdakı şəxslər daxildir:

- Rza Sadiq – Müşahidə Şurasının sədri
- Əliş Tağıyev – Müşahidə Şurasının üzvü
- İkrəm Hübətov – Müşahidə Şurasının üzvü

Bankın ümumi fəaliyyətləri Bankın kollektiv icraedici orqanı tərəfindən idarə olunur. Səhmdarların ümumi yığıncağı İdarə Heyətini seçir. Bankın icraedici orqanı Səhmdarların ümumi yığıncağının və Bankın Müşahidə Şurasının verdiyi qərarların icrasına görə məsuliyyət daşıyır. Bankın icraedici orqanı Bankın Müşahidə Şurasına və Səhmdarların ümumi yığıncağına hesabat verir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə İdarə Heyətinə aşağıdakı şəxslər daxildir:

- Emil Rzayev - İdarə Heyətinin sədri
- Rövşən Fərhadzadə - İdarə Heyətinin sədr müavini
- Eldəniz Hüseynov - İdarə Heyətinin üzvü
- Rauf Qurbanov - İdarə Heyətinin üzvü

Daxili nəzarət siyasəti və prosedurları

Müşahidə Şurası və İdarə Heyəti Qrupda əməliyyatların həcminə və xarakterinə uyğun olan daxili nəzarət sistemlərinin işlənilib hazırlanması, icrası və saxlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Daxili nəzarət sistemlərinin məqsədi aşağıdakıları təmin etməkdir:

- Risklərin düzgün və hərtərəfli qiymətləndirilməsi və idarə olunması;
- Düzgün biznes, mühasibatlıq və maliyyə hesabatı funksiyaları, o cümlədən əməliyyatların düzgün təsdiqi, emalı və qeydə alınması;
- Mühasibatlıq qeydlərinin, rəhbərlik məlumatının, normativ hesabatların tamlığı, dəqiqliyi və vaxtında hazırlanması;
- İT sistemlərinin etibarlılığı, məlumatlar və sistemlərin bütövlüyü və mühafizəsi;
- Saxtakar və ya qeyri-qanuni hərəkətlərin, o cümlədən aktivlərin mənimsənilməsinin

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

aradan qaldırılması;

- Qanun və qaydaların tələblərinə uyğunluq.

Rəhbərlik risklərin aşkarlanması və qiymətləndirilməsi, nəzarət sistemlərinin yaradılması və onların səmərəliliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Rəhbərlik Qrupun daxili nəzarət sistemlərinin səmərəliliyinə nəzarət edir və mütəmadi olaraq əlavə nəzarət sistemləri tətbiq edir, yaxud zəruri hesab olunduqda, mövcud nəzarət sistemlərinə düzəlişlər edir.

Qrup, səmərəli əməliyyatları və müvafiq hüquqi və normativ tələblərlə uyğunluğu, o cümlədən aşağıdakıları təmin etmək məqsədilə standartlar, siyasətlər və prosedurlar sistemi işləyib hazırlamışdır:

- vəzifələrin düzgün bölünməsi, o cümlədən əməliyyatların müstəqil təsdiqi tələbləri;
- əməliyyatların qeydə alınması, üzvləşdirilməsi və onlara nəzarət tələbləri;
- normativ və digər hüquqi tələblərə uyğunluq;
- nəzarət sistemləri və prosedurların sənədləşdirilməsi;
- qarşıya çıxan əməliyyat risklərinin mütəmadi qiymətləndirilməsi, müəyyən edilmiş riskləri aradan qaldırmaq üçün nəzarət sistemləri və prosedurlarının adekvatlıq tələbləri;
- əməliyyat zərərləri üzrə hesabat tələbləri və təklif olunan bərpa planı;
- şərtlik planlarının işlənilib hazırlanması;
- təlim və peşəkar inkişaf;
- etika və biznes standartları; və
- risklərin azaldılması, o cümlədən səmərəli olduqda, sığorta.

Ölçüsündən və mürəkkəbliyindən asılı olaraq, əməliyyatların təsdiqi üçün tələblər iyerarxiyası mövcuddur. Əməliyyatların böyük bir hissəsi avtomatlaşdırılmışdır və Qrup avtomatlaşdırılmış nəzarət sistemindən istifadə edir.

Daxili audit xidmətinin əsas funksiyalarına daxildir:

- bütövlükdə daxili nəzarət sisteminin auditi və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi, əsas rəhbərlik strukturlarının qərarlarının icrası;
- bank risklərinin və kredit təşkilatında daxili sənədlərlə tənzimlənən risklərin idarə edilməsi prosedurlarının qiymətləndirilmə metodologiyasının səmərəliliyinin auditi (bank əməliyyatları və transaksiyaları üçün, bank risklərinin iradə olunması metodları, proqramlar, qaydalar və prosedurlar);
- avtomatlaşdırılmış informasiya sistemləri üzərindən daxili nəzarət sisteminin etibarlılığının auditi;
- mühasibatlıq və hesabat funksiyasının ədalətliyi, tamlığı və vaxtında icrasının, maliyyə məlumatının toplanması və təqdim olunmasının etibarlılığının (o cümlədən, etibarlılığı, tamlığı və obyektivliyi) auditi və sınaqdan keçirilməsi;
- kredit təşkilatının əmlakının təhlükəsiz saxlanmasına tətbiq oluna bilən üsulların auditi;
- iqtisadi əsaslılığın, əməliyyatların və digər sövdələşmələrin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi;
- daxili nəzarət prosesləri və prosedurlarının auditi;
- daxili nəzarət xidməti və risklərin idarə olunması xidmətinin auditi.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Qrupun standartlarına uyğunluq Daxili Audit tərəfindən həyata keçirilən mütəmadi yoxlamalar proqramı ilə dəstəklənir. Daxili Audit funksiyası rəhbərlikdən ayrılır və birbaşa Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına hesabat verir. Daxili Audit yoxlamalarının nəticələri müvafiq biznes prosesi menecerləri ilə müzakirə olunur, yekunlar isə Audit Komitəsinə və Müşahidə Şurasına və Qrupun yuxarı səviyyəli rəhbərliyinə təqdim olunur.

Qrupun daxili nəzarət sistemi aşağıdakı şəxslərdən ibarətdir:

- Müşahidə Şurası və onun komitələri,
- Baş icraedici direktor və İdarə Heyəti
- Baş mühasib
- Risklərin idarə edilməsi funksiyası
- Təhlükəsizlik funksiyası, o cümlədən IT təhlükəsizlik
- İnsan resursları funksiyası
- Daxili audit xidməti
- Müəyyən edilmiş standartlar, siyasətlər və prosedurlara uyğunluq üzrə məsul olan digər əməkdaşlar, bölmə və funksiyalar, o cümlədən:
 - ✓ Filialların və biznes bölmələrinin rəhbərləri
 - ✓ Biznes proseslərinin menecerləri
 - ✓ Çirkli pulların yuyulması tələblərinə uyğunluq üzrə məsul bölmə
 - ✓ Hüquqşünas – hüquqi və normativ tələblərə uyğunluq üzrə məsul olan əməkdaş
 - ✓ Nəzarət öhdəliklərinə malik digər əməkdaşlar

Rəhbərlik hesab edir ki, Bankın risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri, o cümlədən daxili audit funksiyası ilə bağlı ARMB-nin (28 noyabr 2019-cu il tarixində Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası) tələblərinə uyğundur və risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri əməliyyatların həcmi, xarakteri və mürəkkəbliyinə müvafiqdir.

Risk idarə edilməsi siyasəti və prosedurları

Risklərin idarə edilməsi siyasətləri Qrupun qarşılaşdığı riskləri müəyyən, təhlil və idarə etmək, müvafiq risk məhdudiyyətləri və nəzarətini təşkil etmək, davamlı olaraq riskin səviyyəsinə nəzarət etmək və məhdudiyyətlərə əməl etmək məqsədi daşıyır. Risklərin idarə edilməsi siyasətləri və prosedurları bazar şərtlərində, təklif edilən məhsul və xidmətlərdə, inkişaf etməkdə olan ən yaxşı təcrübədə baş verən dəyişiklikləri əks etdirmək üçün mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir.

Müşahidə Şurası risklərin idarə edilməsi çərçivəsində nəzarətə, əsas risklərin idarə edilməsinə nəzarətə, risklərin idarə edilməsi siyasətlərinə, o cümlədən, böyük xərclərin əhəmiyyətli dərəcədə təsdiqinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarə Heyəti risklərin azaldılması üzrə tədbirlərin monitorinqi və həyata keçirilməsinə, Qrupun yaradılmış risk parametrləri daxilində əməliyyatların keçirilməsində əminliyin təmin edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Risklərin idarə edilməsi departamentinin sədri bütövlükdə risklərin idarə edilməsi və funksiyalara əməl olunması, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərinin müəyyənləşdirilməsi, ölçülməsi, idarə edilməsi və hesabatın verilməsi üçün ümumi prinsip və metodların həyata keçirilməsinə əmin olmağa görə məsuliyyət daşıyır. O, Müşahidə Şurasının məsul üzvünə hesabat verir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Həm portfel, həm əməliyyat səviyyəsindəki kredit, bazar və likvidlik risklərinin idarə edilməsi və nəzarəti Kredit Komitələri və Aktivlərin və öhdəliklərin İdarə Olunması Komitəsi (APİK) vasitəsilə təmin olunur. Qərarların qəbul edilməsi prosesinin səmərəliliyini və operativliyini təmin etmək məqsədi ilə Qrup riskin növü və həcmindən asılı olaraq bir sıra kredit komitələri təşkil etmişdir.

Həm xarici, həm daxili risk amilləri təşkilatın bütün səviyyələrində və sahələrində müəyyən edilib idarə olunur və tənzimlənir. Risk amillərinin tam spektrinin və cari risklərin tənzimlənməsi prosedurlarının təminat səviyyəsinin müəyyən edilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Kredit və bazar risklərinin standart təhlili ilə yanaşı, Risklərin İdarə Olunması Departamenti əməliyyat şöbələri ilə dövrü görüşləri keçirməklə və onların ixtisas sahələri üzrə ekspert rəylərini əldə etməklə maliyyə və qeyri-maliyyə risklərin monitorinqini aparır.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətlərinin bazar qiymətlərində baş verən dəyişikliklər səbəbindən tərəddüd edəcəyi riskdir. Bazar riski valyuta riskindən, faiz dərəcəsi riskindən və sair qiymət risklərindən ibarətdir. Bazar riski bazar qiymətlərində və xarici valyuta məzənnələrində ümumi və spesifik xarakterli dəyişikliklərin və bazar qiymətlərinin dəyişkənlik səviyyəsində dəyişikliklərin təsirinə məruz qalan faiz dərəcələrində və səhm maliyyə alətlərində açıq mövqələrlə əlaqədar yaranır.

Bazar risklərinin idarə edilməsi müəyyən parametrlər çərçivəsində bazar risklərinin idarə edilməsi və tənzimlənməsi və eyni zamanda, gəlirliliyin risklərə nisbətinin optimallaşdırılması məqsədinə xidmət edir.

Bazar riskləri üzrə ümumi səlahiyyət İdarə Heyətinin Birinci Vitse Sədrinin sədrlik etdiyi APİK-ə aiddir. Bazar riski üzrə limitlər APİK tərəfindən Risklərin İdarə Olunması Departamentinin tövsiyələrinə əsasən təsdiq olunur.

Qrup bazar riskini maliyyə alətləri ilə, faiz dərəcələrin ödəniş müddətləri ilə, valyuta mövqələri ilə və itkilər üzrə limitlərlə münasibətdə açıq mövqə limitlərini təyin etməklə tənzimləyir. Müşahidə Şurası qeyd edilən göstəricilərin mütəmadi monitorinqini və yoxlamalarını aparır.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərində və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə bazar faiz dərəcələrində dəyişikliklər nəticəsində dəyişəcəyi riskidir. Qrup, bazar faiz dərəcələrinin səviyyələrində dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin axını təsirinə məruz qalır. Faiz marjaları bu cür dəyişikliklərin nəticəsində yüksələ bilər, lakin eyni zamanda, gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdikdə azala yaxud itkilərə gətirib çıxara bilər.

Faiz dərəcələri arasındakı fərqlərin təhlili

Faiz dərəcəsi riski, əsasən, faiz dərəcələri arasında fərqlərə nəzarət etməklə tənzimlənir. Aşağıdakı cədvəldə əsas maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələri arasında fərqlər təqdim olunur:

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	1 aydan az	1-3 ay arası	3-12 ay arası	1-5 il ərzində	5 ildən artıq	Vaxtı keçmiş	Faiz gətirməyən	Qalıq dəyəri
31 dekabr 2020-ci il								
AKTİVLƏR								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	-	-	-	-	-	31,425	31,425
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	-	9,499	-	-	-	1,214	10,713
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	3,815	2,502	-	-	-	6,317
Müştərilərə verilmiş kreditlər	6,515	11,866	41,504	77,074	84,900	4,513	-	226,372
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	1,278	1,278
	6,515	11,866	54,818	79,576	84,900	4,513	33,917	276,105
ÖHDƏLİKLƏR								
Bank depozitləri və qalıqları	2	116	-	5,614	-	-	-	5,732
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	1,534	10,710	83,960	23,914	-	-	20,075	140,193
Digər borc öhdəlikləri	1,097	270	15,530	21,660	102,541	-	-	141,098
İcarə öhdəlikləri	28	56	254	569	-	-	-	907
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	1,512	-	-	-	-	-	1,512
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	-	1,455	1,455
	2,661	12,664	99,744	51,757	102,541	-	21,530	290,897
	3,854	(798)	(44,926)	27,819	(17,641)	4,513	12,387	(14,792)
31 dekabr 2019-cu il								
AKTİVLƏR								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	-	-	-	-	-	21,554	21,554
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	-	12,776	-	-	-	1,507	14,283
İnvestisiya qiymətli kağızları	68	-	-	3,252	-	-	52	3,372
Müştərilərə verilmiş kreditlər	5,426	9,758	39,590	89,156	80,762	1,152	-	225,844
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	1,060	1,060
	5,494	9,758	52,366	92,408	80,762	1,152	24,173	266,113
ÖHDƏLİKLƏR								
Bank depozitləri və qalıqları	-	-	-	5,526	-	-	15	5,541
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	23,234	14,524	52,276	25,353	-	-	30,734	146,121
Digər borc öhdəlikləri	1,354	1,827	6,826	30,696	84,571	-	-	125,274
İcarə öhdəlikləri	68	137	609	972	-	-	-	1,786
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	-	-	839	839
	24,656	16,488	59,711	62,547	84,571	-	31,588	279,561
	(19,162)	(6,730)	(7,345)	29,861	(3,809)	1,152	(7,415)	(13,448)

Faiz dərəcələri arasında fərqlər əsasən ödəniş müddəti müvafiq ödəniş tarixində bitən faiz qazanan öhdəliklərin eyni və ya daha aşağı faiz dərəcələrinə malik öhdəliklərlə təkrar maliyyələşdirilməsi vasitəsilə aradan qaldırılır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Orta effektiv faiz dərəcəsi

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə faiz qazanan aktivlər və öhdəliklər üzrə orta effektiv faiz dərəcələri təqdim olunur. Bu faiz dərəcələri gəlirlilik səviyyələrinin həmin aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətinə nisbətən təxminidir.

	2020			2019		
	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %			Orta effektiv faiz dərəcəsi, %		
	AZN	ABŞ dolları	Avro	AZN	ABŞ dolları	Avro
Faiz gətirən aktivlər						
Banklardan alınacaq məbləğlər	12.00%	-	-	-	1.19%	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	7.21%	5.00%	-	-	4.94%	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	10.28%	9.34%	-	12.73%	7.69%	-
Faiz hesablanan öhdəliklər						
Bank depozitləri və hesabları	8.80%	3.00%	-	6.00%	3.00%	-
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	9.91%	3.57%	-	9.89%	3.42%	-
Digər borc öhdəlikləri	2.65%	-	-	2.69%	-	-
İcarə öhdəlikləri	10.00%	-	-	10.00%	-	-
Borc qiymətli kağızları	9.00%	-	-	-	-	-

Faiz dərəcəsinin həssaslığının təhlili

Faiz dərəcələri dəyişməsi təhlilinə əsaslanan faiz riskinin idarə edilməsi maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin həssaslığının monitorinqi ilə həyata keçirilir. Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə mövcud olan faiz qazanan aktivlərin və öhdəliklərin bütün gəlirlilik səviyyələrində və mövqelərində 100 baza nöqtəsi (bn) həcmində paralel azalma və ya artıma əsasən sadələşdirilmiş ssenariyə əsaslanan mənfəətin və ya zərərin və kapitalın (vergilər çıxılmaqla) faiz dərəcələrində dəyişikliklərə (qiymətlərin dəyişməsi riski) həssaslığının təhlili təqdim olunur:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
100 bn paralel enmə	15,520	21,539
100 bn paralel qalxma	(15,520)	(21,539)

Valyuta riski

Qrupun bir neçə xarici valyutada ifadə edilmiş aktivləri və öhdəlikləri vardır.

Valyuta riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərini və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin xarici valyutaların məzənnələrindəki dəyişikliklərin nəticəsində təərəddüd etməsi riskidir. Baxmayaraq ki, Qrup öz valyuta riskinin hedcləşdirməsi tədbirlərini görür, MHBS-ə əsasən belə tədbirlər hedcinq əməliyyatları kimi qəbul edilmir.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riskinə məruz qalma strukturu təqdim olunmuşdur:

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	19,706	10,608	827	284	31,425
Banklardan alınacaq vəsaitlər	10,016	434	194	69	10,713
İnvestisiya qiymətli kağızları	3,815	2,502	-	-	6,317
Müştərilərə verilmiş kreditlər	212,411	13,884	77	-	226,372
Digər maliyyə aktivləri	1,032	207	9	30	1,278
Cəmi maliyyə aktivləri	246,980	27,635	1,107	383	276,105
ÖHDƏLİKLƏR					
Bank depozitləri və qalıqları	2	5,614	-	116	5,732
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	110,693	28,346	1,056	98	140,193
Digər borc öhdəlikləri	141,098	-	-	-	141,098
İcarə öhdəlikləri	907	-	-	-	907
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	1,512	-	-	-	1,512
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,233	137	67	18	1,455
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	255,445	34,097	1,123	232	290,897
Xalis mövqə	(8,465)	(6,462)	(16)	151	

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyuta riskinə məruz qalma strukturu təqdim olunmuşdur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	8,940	10,439	1,932	243	21,554
Banklardan alınacaq vəsaitlər	428	13,474	381	-	14,283
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	3,372	-	-	3,372
Müştərilərə verilmiş kreditlər	206,683	19,130	31	-	225,844
Digər maliyyə aktivləri	725	291	17	27	1,060
Cəmi maliyyə aktivləri	216,776	46,706	2,361	270	266,113
ÖHDƏLİKLƏR					
Bank depozitləri və qalıqları	15	5,526	-	-	5,541
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	97,115	46,670	2,181	55	146,021
Digər borc öhdəlikləri	125,274	-	-	-	125,274
İcarə öhdəlikləri	1,786	-	-	-	1,786
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	-	-	-	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	638	179	2	20	839
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	224,828	52,375	2,183	75	279,461
Xalis mövqə	(8,052)	(5,669)	178	195	

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Qrup valyuta mövqeyini idarə edir və normativ məbləğlər əsasında tələblərə uyğunluq məqsədilə hesabat verir.

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə zəifləməsi nəticəsində kapital və mənfəət və ya zərər aşağıda göstərilən məbləğlər qədər arta (azala) bilərdi. Təhlil vergilər çıxılmaqla təqdim olunur və Qrup hesabat dövrünün sonunda mümkün olduqlarını ehtimal etdiyi xarici valyuta məzənnələrinin dəyişikliklərinə əsaslanır. Təhlildə bütün sair parametrlərin, xüsusilə də, faiz dərəcələrinin, dəyişməz qalması fərz olunur.

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
ABŞ dollarının manata nəzərən 20% qalxması	(1,034)	(907)
Avronun manata nəzərən 20% qalxması	(3)	28

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə möhkəmlənməsi, bütün digər parametrlərin eyni saxlanması şərti ilə, həmin valyutalara eyni həcmli, lakin əks istiqamətli təsir edəcəkdir.

Kredit riski

Kredit riski müştəri və ya maliyyə aləti üzrə tərəf müqabili müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə Qrupun maliyyə zərərinə uğrayacağı riskdir. Qrupun kredit risklərinin tənzimlənməsi üçün siyasət və prosedurları vardır (həm uçota alınmış maliyyə aktivləri, həm də uçota alınmamış müqavilə öhdəlikləri üçün); o cümlədən, portfel cəmləşmələrinin məhdudlaşdırılması üzrə qaydalar və kredit riskinə fəal surətdə nəzarət edən Kredit Komitəsinin yaradılması barədə qaydalar daxildir. Kredit siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir. Kredit siyasətində aşağıdakılar əks olunur:

- kredit ərizələrinin baxılması və təsdiqlənməsi prosedurları;
- borcalanların (korporativ və fərdi) kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodikası;
- tərəf müqabillərinin, emitentlərin və sığorta şirkətlərinin kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodikası;
- girovun qiymətləndirilməsi metodikası;
- kreditlərin sənədləşməsinə (rəsmiləşdirilməsinə) dair tələblər;
- kreditlərin və sair kredit risklərinin mütəmadi monitorinqi üzrə prosedurlar.

Korporativ kredit ərizələri müvafiq müştəri rəhbərliyi tərəfindən yazılır və sonra korporativ kredit portfelinə məsuliyyət daşıyan Kredit Departamentinə ötürülür. Hesabatların təhlili müştərinin biznes və maliyyə fəaliyyətini nəzərə alan strukturlaşmış təhlilə əsaslanır. Kredit müqaviləsi və hesabat müstəqil olaraq Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən baxılır və kredit siyasətinin tələblərinə uyğun olması təsdiqi üzrə ikinci rəy verilir. Kredit Komitəsi, Kredit Departamenti və Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən təqdim edilmiş kredit ərizələrinə baxır. Fərdi əməliyyatlar, Kredit Komitəsinin ehtimal olunan yekun təsdiqindən və xüsusi risklərdən asılı olaraq həmçinin Kreditlərə Nəzarət Departamenti, eləcə də Hüquq, Mühəsibatlıq və Vergi Departamentləri tərəfindən baxılır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Qrup davamlı olaraq fərdi kredit risklərinin fəaliyyətinə nəzarət edir və müntəzəm olaraq müştərilərin ödəmə qabiliyyətini yenidən müəyyənləşdirir. Yenidən baxış borcalan tərəfindən təqdim edilmiş və ya Qrup tərəfindən əldə edilmiş müştərinin ən son maliyyə hesabatları və sair məlumatlara əsaslanır.

Dərəcələndirmə modelləri və Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən işlənilib hazırlanmış ərizə məlumatlarının təsdiqi prosedurlarından istifadə etməklə Satış Departamenti fərdi kredit ərizələrinə baxır.

Fərdi müştəri təhlilindən əlavə, kredit portfeli Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən kredit konsentrasiyası və bazar risklərinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

Kredit riskinin maksimal dərəcəsi, bir qayda olaraq, maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərində və uçota alınmamış müqavilə öhdəliklərinin məbləğlərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması məqsədi ilə aktivlərin və öhdəliklərin mümkün qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi effekti əhəmiyyətli xarakter daşımır.

Aşağıdakı cədvəldə hesabat tarixinə maliyyə aktivləri ilə bağlı maksimal kredit riski təqdim olunur:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
AKTİVLƏR		
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (kassadakı nağd vəsaitlər xaric)	21,314	11,011
Banklardan alınmalı məbləğlər	10,713	14,283
İnvestisiya qiymətli kağızları	6,317	3,372
Müştərilərə verilmiş kreditlər	226,372	225,844
Sair maliyyə aktivləri	1,278	1,060
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	6,317	9,449
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	19,534	30,005
Riskə məruz qalan maksimal məbləğ	291,845	295,024

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girovların təhlili və müştərilərə verilmiş kreditlərlə əlaqədar kredit riskinin konsentrasiyasının təhlili 14 saylı Qeyddə təqdim olunmuşdur.

Hesabat tarixinə tanınmamış müqavilə öhdəliklərindən maksimum kredit riski 25 saylı Qeyddə təqdim olunmuşdur.

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin reytingləri Fitch reytinglərinə əsasən açıqlanır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi

Aşağıdakı cədvəldə təqdim olunan maliyyə aktivlərinə və maliyyə öhdəliklərinə, maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda əvəzləşdirilməsindən asılı olmayaraq, əvəzləşdirmə haqqında ümumi razılaşma və ya oxşar maliyyə alətlərini əhatə edən oxşar sövdələşmə tətbiq oluna bilər.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2020-ci il

Maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin növləri	Tanınmış maliyyə aktivləri/öhdəliklərinin ümumi məbləğləri	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim olunan maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin xalis məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Alınmış nağd girov	Xalis məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	11,782	11,782	-	(11,782)	-
Cəmi maliyyə aktivləri	11,782	11,782	-	(11,782)	-
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(11,782)	(11,782)	11,782	-	-
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(11,782)	(11,782)	11,782	-	-

31 dekabr 2019-cu il

Maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin növləri	Tanınmış maliyyə aktivləri/öhdəliklərinin ümumi məbləğləri	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim olunan maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin xalis məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Alınmış nağd girov	Xalis məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	16,328	16,328	-	(16,328)	-
Cəmi maliyyə aktivləri	16,328	16,328	-	(16,328)	-
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(16,328)	(16,328)	16,328	-	-
Korporativ müştərilərlə repo sövdələşmələrinə əsasən kreditör borcları	(2,357)	(2,357)	2,357	-	-
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(18,685)	(18,685)	18,685	-	-

Kredit riski – ehtimal olunan kredit zərərlərindən qaynaqlanan məbləğlər

Dəyərsizləşməni hesablamaq üçün istifadə olunan məlumatlar, ehtimallar və üsullar

3 sayılı qeyddə göstərilən uçot siyasətinə baxın.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aləti üzrə defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərək Qrup əlavə xərc və ya səy tələb etməyən əsaslı və dəstəkləyici məlumatı nəzərdən keçirir. Bura kəmiyyət və keyfiyyət məlumatı, Qrupun keçmiş təcrübəsi, kredit qiymətləndirməsinə əsaslanan təhlil və proqnoz məlumatları daxildir.

Qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakıları müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın baş verib-vermədiyini müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan bütün müddət üçün defolt ehtimalı; və
- kredit riskinə məruz qalan məbləğin ilkin tanınması zamanı müəyyən edilmiş və hazırkı vaxt üçün hesablanmış qalan bütün müddət üçün defolt ehtimalı (vaxtından əvvəl ödəniş gözləntilərində müvafiq dəyişikliklərə uyğunlaşdırılmış).

Qrup kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün üç meyardan istifadə edir:

- defolt ehtimalında dəyişikliyə əsaslanan kəmiyyət testi;
- keyfiyyət göstəriciləri; və
- ödəniş müddətindən sonra 2-10 günlük gecikmənin tətbiq edildiyi maliyyə institutları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla, ödəniş müddətindən sonra 30 günlük gecikmə.

PD-nin müddət strukturunun yaradılması

Qrup kredit riski haqqında ödəniş və defolt məlumatını xidmət və borcalan növünə əsasən toplayır. Bəzi portfəllərdə kredit bürosundan satın alınmış məlumat da istifadə edilir.

Qrup toplanılan məlumatı təhlil etmək üçün statistik modellərdən istifadə edir və kredit riskinə məruz qalmanın qalan dövr üçün defolt ehtimalını və zamanla bunların necə dəyişəcəyinin gözlənildiyini hesablayır.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığının müəyyən edilməsi

Qrup hər hesabat dövründə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirir. Kredit riskində artımın əhəmiyyətli olub-olmadığının müəyyən edilməsi maliyyə alətinin xarakteristikalarından və borcalandan və coğrafi regiondan asılıdır. Əhəmiyyətli sayılan amillər icarə növündən, xüsusilə də müştərinin korporativ və ya fərdi olmasından asılı olaraq dəyişir.

Ümumi göstərici kimi, aşağıdakı hallarda konkret kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmış hesab olunur (Qrupun keyfiyyət meyarına əsasən):

- maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla, bütün seqmentlərdə vaxtı 31-90 gün keçmiş borc öhdəliklərinin olması faktı;
- maliyyə təşkilatları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar üçün vaxtı 2-10 gün keçmiş borc öhdəliklərinin olması faktı;
- xarici kontraqent reytinginin pisləşməsi
- Pərakəndə seqmenti üçün – kontraqentin məbləği 100 manatı keçən digər maliyyə alətinin defoltu (kontraqent səviyyəsində gecikən borcu olmayan digər aktivləri “yoluxdurması”);

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

- Qalan seqmentlərdə defolt meyarı kontragent səviyyəsində tətbiq olunur, ona görə də birbaşa defolt meyarı olmayan aktivlərin “çirklənməsi” onların dərhal 3-cü mərhələyə keçməsinə səbəb olur;
- Maliyyə alətinin defoltu bir neçə meyar əsasında baş verərsə, defoltun ən erkən başladığı tarix defolt tarixi kimi nəzərə alınır;
- Defolta uğramış maliyyə aləti bərpa olunarsa, bərpadan sonra ən erkən defolt tarixi defolt tarixi kimi nəzərə alınır. Bərpa tarixindən sonra təkrar defolt baş vermədikdə cari tarixdə müqavilə defoltsuz sayılır;
- Gecikmə günləri tam ödənişin əldə olunmadığı ilk gündən başlayaraq hesablanır. Gecikmə günləri borcalanın ixtiyarında olan möhləti nəzərə almadan hesablanır; və kəmiyyət meyarı (yalnız maliyyə qurumları və qiymətli kağız emitentləri ilə);
- hesabat tarixində xarici reytingdə 1ci Cədvəldə verilən meyarlara görə tanınma tarixindəki xarici reytinglə müqayisədə nisbi dəyişiklik.

Cədvəl 1: İlk tanınma zamanı xarici reyting qiymətindən asılı olaraq kredit riskində əhəmiyyətli artımın müəyyən edilməsi üçün meyarlar.

İlkin tanınma tarixində xarici reyting	Keçid qiyməti (reytingin düşməsinə qalan vahid sayı)	2-ci mərhələyə keçidi göstərən reyting (ehtimal olunan kredit zərərinin qiymətləndirildiyi tarixə)
AAA	≥ 3	Aa3 və aşağı
Aa1	≥ 3	A1 və aşağı
Aa2	≥ 3	A2 və aşağı
Aa3	≥ 3	A3 və aşağı
A1	≥ 3	Baa1 və aşağı
A2	≥ 3	Baa2 və aşağı
A3	≥ 3	Baa3 və aşağı
Baa1	≥ 3	Ba1 və aşağı
Baa2	≥ 3	Ba2 və aşağı
Baa3	≥ 3	Ba3 və aşağı
Ba1	≥ 2	B1 və aşağı
Ba2	≥ 2	B1 və aşağı
Ba3	≥ 2	B2və aşağı
B1	≥ 1	B3 və aşağı
B2	≥ 1	Caa1 və aşağı
B3	≥ 1	Caa1 və aşağı
Caa1	≥ 1	Caa2 və aşağı
Caa2	≥ 1	Caa3 və aşağı
Caa3	≥ 1	Ca-C

Reyting keçid qiymətindən aşağı düşdükdə maliyyə aləti 2-ci mərhələyə keçir. Qrup reytingin aşağı düşməsinin kontragentin kredit portfelinin pisləşməsi ilə bağlı olmadığına dair sübut olduqda mütəxəssis düzəlişləri tətbiq edə bilər.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

İlkin tanınma ilə müqayisədə kredit riskində əhəmiyyətli artımın olmadığına dair sübut olarsa, alət üzrə zərər ehtiyatı yenidən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri kimi ölçülür. Kredit riskinin artımı üzrə bəzi keyfiyyət göstəriciləri (məs., nəzərdən keçirilmiş kredit şərtlərinə əməl etməmək) göstərici özü yox olduqdan sonra artan defolt riski üçün səciyyəvi ola bilər. Belə hallarda Qrup maliyyə aktivinin kredit riskinin kifayət qədər azaldığını sübut etmək üçün onun müsbət nəticələr göstərməsi üçün sınaq müddəti təyin edilir.

Kredit riskində əhəmiyyətli artım meyarları siyahısında olan meyarlar müşahidə edilmədikdə maliyyə aləti 2-ci mərhələdə 1-ci mərhələyə qayıdır. Müşahidə dövrü 2-ci mərhələyə tətbiq edilmir. 3-cü mərhələyə keçmiş maliyyə alətlərinə müşahidə müddəti tətbiq edilir. Bu müddət ərzində hadisənin/dəyərsizləşmənin baş vermədiyini və kredit keyfiyyətində irəliləyişin baş verdiyini və stabil olduğunu təsdiq etmək üçün maliyyə aləti 3-cü mərhələdə qalmağa davam edir. Müşahidə dövründən sonra 3-cü mərhələdə olan maliyyə alətində dəyərsizləşmə meyarları olmadıqda, amma kredit riskində əhəmiyyətli artım üçün bir və ya bir neçə meyar olduqda, alət 2-ci mərhələyə keçir.

Dəyərsizləşmə meyarı və kredit riskində əhəmiyyətli artım meyarları olmadıqda/ləğv edildikdə müqayisə dövründən sonra maliyyə aləti 1-ci mərhələyə qayıdır. Müşahidə dövrü yalnız 3-cü mərhələyə tətbiq edilir.

İzləmə/bərpa dövrü 3-cü mərhələdə olan maliyyə alətlərinə tətbiq olunur və 1-ci və ya 2-ci mərhələyə keçidin defolt meyarları yox olduqdan sonra 3 ay davam edir.

Qrup kredit riskində əhəmiyyətli artımları müəyyən etmək üçün istifadə etdiyi meyarların effektivliyini müntəzəm yoxlayaraq:

- meyarların kredit riskinə məruz qalmada defolt baş verməzdən əvvəl kredit riskində əhəmiyyətli artımı müəyyən edə bildiyini;
- kredit riskində əhəmiyyətli artımın müəyyən edilməsi ilə defoltun yaranması arasında ortalama müddətin ağılabatan olduğunu;
- kredit riskinə məruz qalmaların ümumən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri hesablamasından kredit üzrə dəyərsizləşməyə birbaşa keçmədiyini; və
- 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri (1-ci mərhələ) və bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərəri hesablamaları (2-ci mərhələ) arasında keçidlər nəticəsində zərər ehtiyatında ixtiyari qeyri-sabitliyin olmadığını təsdiq edir.

Defoltun açıqlaması

Maliyyə alətinin dəyərsizləşməsi hadisəsi, pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla, bütün portfəllərdə borcalan səviyyəsində müəyyən edilir. Pərakəndə borcalanlar üçün dəyərsizləşmə hadisəsi maliyyə aləti səviyyəsində müəyyən edilir. Qrup aşağıdakı hallarda maliyyə alətinin defolda olduğunu hesab edir:

- Maliyyə qurumları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla bütün seqmentlərdə hesabat tarixində ödənişin 90 təqvim günündən çox gecikməsi;
- Maliyyə qurumları və qiymətli kağız emitentləri ilə əməliyyatlar üzrə hesabat tarixinə ödənişin 10 iş günündən çox gecikməsi;
- Kontragent/emitent məhkəmə tərəfindən müflis elan olunmuşdur və ya məhkəmə borcalanla bağlı iflas prosedurunu başlatmışdır. Bu meyar pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla bütün portfəllərə şamil edilir;

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

- Hesabat tarixində müqaviləyə 4 və ya 5-ci kateqoriya normativ keyfiyyətin təyin edilməsi;
- Borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı defolt/məcburi restrukturizasiya (maliyyə qurumları və qiymətli kağızlarla əməliyyatlar istisna olmaqla tətbiq edilir). Defolt/məcburi restrukturizasiya borcalanın kredit keyfiyyətinin pisləşməsi və müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyətinin olmaması nəticəsində müqavilə şərtlərinə edilmiş Qrup tərəfindən məcburi restrukturizasiya kimi tanınan dəyişiklikləri nəzərdə tutur;
- Lisenziyanın geri alınması və müvəqqəti rəhbərliyin qurulması (maliyyə qurumları və qiymətli kağız emitentlərinə tətbiq edilir).

Borcalanın defoltda olub-olmadığını qiymətləndirərkən Qrupun nəzərə aldığı göstəricilər:

- keyfiyyət – müqavilə şərtlərinin pozulması;
- kəmiyyət – məsələn, gecikmə statusu və eyni emitentin başqa öhdəlik üzrə Qrupa ödəniş
- etməməsi; və
- Qrup daxilində hazırlanan və xarici mənbələrdən alınan məlumatla əsaslanan göstəricilər.

Maliyyə alətinin defoltda olub-olmadığını qiymətləndirmək üçün məlumatlar və onların əhəmiyyəti şəraitdəki dəyişiklikləri əks etdirməsi üçün vaxtaşırı dəyişə bilər.

Proqnoz məlumatlarının tətbiqi

Qrup proqnoz məlumatlarından həm alətin ilkin tanınmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirərkən, həm də ehtimal olunan kredit zərərini ölçərkən istifadə edir.

Qrup bir iqtisadi ssenari hazırlayır: əsas ssenari. Əsas ssenari Qrupun strateji planlama və büdcə tərtibatı kimi digər məqsədlərlə istifadə etdiyi məlumatlarla uzlaşdırılır. Defolt üzrə tarixi məlumatda ARMB-nin bank sistemində cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə gecikən kreditlərin payı statistikasından istifadə edilir.

Qrup tarixi məlumatı təhlil etməklə bütün kredit portfeli üçün (qiymətli kağızlar portfeli, maliyyə qurumlarına dair tələblər daxil olmaqla) kredit riski və kredit zərərlərinə səbəb olan əsas amilləri müəyyən etmiş və sənədləşdirmiş, makroiqtisadi dəyişənlər və kredit riski və kredit zərərləri arasında əlaqələri qiymətləndirmişdir.

Əsas amil real ÜDM-nin artım proqnozudur. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə istifadə olunan iqtisadi ssenarilərə 31 dekabr 2020-ci ildən 2025-cü ilədək Azərbaycan Respublikası üçün aşağıdakı əsas göstəricilər daxil olmuşdur.

	2021	2022	2023	2024	2025
Real ÜDM-də artım	2.00%	1.60%	1.70%	1.70%	1.70%

Əsas göstərici və müxtəlif maliyyə aktivləri portfəllərinin defolt və zərər dərəcələri arasında əlaqələr son 14 il ərzində yığılan tarixi məlumatın təhlili əsasında proqnoz edilmişdir.

Makroiqtisadi modeli qurarkən Qrup defolt haqqında xarici statistikalardan (NPL) istifadə edir, belə ki, defoltlar haqqında daxili statistika kifayət etmir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Modifikasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Kredit müqaviləsinin şərtləri bazar şəraitinin dəyişməsi, müştərilərin saxlanması və müştərinin kredit qabiliyyətliliyinin cari və ya mümkün pisləşməsi ilə bağlı olmayan digər amillər daxil olmaqla, bir sıra səbəblərdən dəyişdirilə bilər. 3 sayılı qeyddə təsvir edilən uçot siyasətinə əsasən şərtləri dəyişdirilmiş kreditin tanınması dayandırılma və şərtləri yenidən razılaşıdırılaraq ədalətli dəyərdə yenidən tanına bilər.

Maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərinin dəyişdirilməsi, əgər maliyyə aktivinin defolt göstərici olan, dəyişikliyin defolt/məcburi restrukturizasiya olmadığı təqdirdə, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmasının göstəricisidir. Riskin, kredit dəyərsizləşməsi/defolt və ya defolt ehtimalının azaldığı hesab edilməmişdən əvvəl, alıcı müəyyən dövr ərzində davamlı olaraq ödənişi vaxtlı-vaxtında həyata keçirməlidir, çünki zərər ehtiyatı yenidən 12 aylıq EOKZ-a bərabər məbləğdə ölçüləcəkdir.

Qrup borcların qaytarılması fərsətlərini maksimum artırmaq və defolt riskini minimuma endirmək üçün müştərilərə verilmiş kreditlərin şərtlərini maliyyə çətinlikləri kimi yenidən razılaşıdır (praktikada “kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi” adlandırılır). Qrupun kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi siyasətinə əsasən, kredit şərtləri hər bir müştəri üçün fərdi qaydada o halda nəzərdən keçirilir ki, borcalan öz borcu üzrə defolta uğramış olsun və ya defolt riski yüksək olsun, borcalanın öz borcunu ilkin müqavilə şərtləri əsasında ödəməsi üçün bütün məqsədəuyğun səylərindən istifadə etməsi barədə sübutlar mövcud olsun və borcalanın nəzərdən keçirilmiş şərtlərə əməl edə biləcəyi gözlənilsin.

Yeni şərtlərə adətən ödəniş müddətinin uzadılması, faiz ödənişlərinin zamanlamasının və faiz dərəcəsinin dəyişməsi daxildir. Həm pərakəndə, həm də korporativ kreditlərin şərtləri nəzərdən keçirilə bilər.

Qrupun kredit şərtlərini yenidən nəzərdən keçirmək siyasətinin bir hissəsi kimi dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivləri üçün, defolt ehtimalı proqnozu modifikasiyanın Qrupun faiz və əsas məbləği toplamaq qabiliyyətini artırıb-artırmadığını və ya bərpa etdiyini və Qrupun kredit şərtlərini nəzərdən keçirmək sahəsində keçmiş təcrübəsini əks etdirir. Bu prosesin bir hissəsi kimi Qrup borcalanın ödəniş fəaliyyətini dəyişdirilmiş müqavilə şərtləri ilə münasibətdə qiymətləndirir və müxtəlif davranış göstəricilərini nəzərə alır.

Bir qayda olaraq, kredit şərtlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsi kredit riskində əhəmiyyətli artımın keyfiyyət göstəricisidir və kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsinə dair gözləntilər alətin kredit üzrə dəyərsizləşməsinin sübutu ola bilər (bax: 3 sayılı qeyd). Maliyyə alətinin dəyərsizləşməsi/defolta uğramamış hesab edilməsi və ya defolt ehtimalının zərər üzrə ehtiyatın 12 aylıq gözlənilən kredit zərəri məbləğində hesablanacağı qədər azalması üçün müştərinin müəyyən müddət ərzində vaxtlı-vaxtında ödəniş etməsi tələb olunur.

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi

ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsində əsas amillər aşağıdakı parametrlərin müddət strukturudur:

- defolt ehtimalı;
- defolt zamanı zərər (LGD);
- defolta məruz qalan məbləğ (EAD).

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

1-ci mərhələdə riskə məruz qalma üzrə ehtimal olunan kredit zərəri 12 aylıq defolt ehtimalını defolt zamanı zərəri (LGD) və defolta məruz qalan məbləğə (EAD) vurmaqla hesablanır. Bütün müddət üçün ehtimal olunan kredit zərəri bütün müddət üçün defolt ehtimalını defolt zamanı zərəri (LGD) və defolta məruz qalan məbləğə (EAD) vurmaqla hesablanır.

Defolt ehtimalını hesablama metodologiyası yuxarıda “Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması” başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Qrup defolt zamanı zərəri (LGD) parametrlərini defoltlu kontraqentlərə qarşı iddialar üzrə bərpa tarixinə əsasən qiymətləndirir. Defolt zamanı zərəri (LGD) modellərində məbləğin strukturu, müddəti, iddia üzrə təminatı, kontraqentin fəaliyyət sahəsi və maliyyə aktivinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan istənilən təminatın bərpa xərcləri nəzərə alınır. Pərakəndə əmlakla təmin edilmiş kreditlər üçün LTV-əmsalı defolt zamanı zərərin (LGD) müəyyən edilməsi üçün başlıca parametrdir. Defolt zamanı zərəri (LGD) müxtəlif iqtisadi vəziyyətlərə və əmlak qiymətlərində mümkün dəyişiklikləri əks etdirməsi üçün daşınmaz əmlak icarələrinə uyğun təkrar kalibrasiya edilir. Defolt zamanı zərəri (LGD) effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında hesablanır. Defolta məruz qalan məbləğ (EAD) defolt zamanı riskli mövqenin ehtimal olunan məbləğini əks etdirir. Qrup defolta məruz qalan məbləği (EAD) cari risk məbləği və müqaviləyə əsasən ayrılan və amortizasiyadan yaranan cari məbləğdə mümkün dəyişikliklərə əsasən hesablayır. Maliyyə aktivinin defolta məruz qalan məbləği (EAD) onun defolt anındakı ümumi qalıq dəyəridir. Kredit vermək öhdəlikləri üçün defolta məruz qalan məbləğ (EAD) tarixi müşahidələr əsasında hesablanan müqavilə üzrə istifadə edilə bilən mümkün gələcək məbləglərdir.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi və 1-ci mərhələ maliyyə aktivləri üzrə maksimum 12 aylıq defolt ehtimalından istifadə etməklə, Qrup ehtimal olunan kredit zərərinə kredit riskinə məruz qaldığı maksimal müqavilə müddəti ərzində (borcalanın müddəti uzatmaq variantları daxil olmaqla) defolt riskini nəzərə almaqla ölçür (hətta Qrup kredit risklərini idarə etmək məqsədi ilə daha uzun müddəti nəzərdə tutduqda belə). Maksimal müqavilə müddəti Qrupun avans ödənişini tələb etmək və ya kredit öhdəliyinə xitam vermək hüququ yarandığı tarixədək uzanır.

Parametr kollektiv əsasla modelləşdirilərkən maliyyə alətləri alət növünə əsasən qruplaşdırılır. Xüsusi qrup daxilində riskli mövqelərin eynicinsli qalmasını təmin etmək üçün qruplaşdırmalar müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Qrupun məhdud tarixi məlumatlara malik olduğu portfeller üçün, daxili mövcud məlumatlara əlavə olaraq kənar müqayisəli məlumatlardan istifadə edilir. Ehtimal olunan kredit zərərlərinin ölçülməsi üçün kənar müqayisəli məlumatın əhəmiyyətli olduğu portfeller aşağıdakılardır:

	Riskə məruz qalan məbləğ	Kənar müqayisəli məlumat	
		Defolt ehtimalı (PD)	Defolt Zamanı Zərəri (LGD)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (nağd pul vəsaitləri istisna olmaqla)	21,314	Moody's defolt araşdırması	S&P bərpa araşdırmaları
Banklardan alınmalı məbləğlər	10,713	Moody's defolt araşdırması	S&P bərpa araşdırmaları
İnvestisiya qiymətli kağızları	6,317	Moody's defolt araşdırması	S&P bərpa araşdırmaları

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Likvidlik riski

Likvidlik riski Qrupun hesablaşması nağd pul və ya digər maliyyə aktivləri ilə aparılan maliyyə öhdəlikləri ilə bağlı öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində çətinliklərlə üzləşməsi riskidir. Likvidlik riski aktivlərlə öhdəliklərin ödəniş müddətləri arasında uyğunsuzluq olduqda yaranır. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunlaşdırılması yaxud tənzimlənən uyğunsuzluğu likvidliyin idarə edilməsində əsas rol oynayır. Tam uyğunluğun təmin edilməsi maliyyə təşkilatları üçün qeyri-adidir, çünki, məşğul olduqları əməliyyatlar, adətən, qeyri-müəyyən müddətlərlə və növlərin müxtəlifliyi ilə səciyyələnir. Ödəniş müddətləri arasında fərq (uyğunsuzluq) olduqda, mənfəətlilik səviyyəsi arta bilər, lakin eyni zamanda, itkilərin yaranması riski də artır.

Qrup pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bütün öhdəliklərin vaxtılı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəruri həcmdə vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etmək məqsədi ilə likvidliyini idarə edir və tənzimləyir. Likvidlik siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Qrup digər banklardan alınmış uzun və qısa müddətli kreditlərdən, əsas korporativ və fərdi müştərilərindən qəbul edilmiş depozitlərdən ibarət olan və yüksək likvidli aktivlərin diversifikasiya olunmuş portfeli ilə müşayiət olunan diversifikasiyalı və sabit maliyyələşdirmə bazasını fəal surətdə dəstəkləməyə çalışır ki, gözlənilməyən likvidlik tələbatına operativ və səmərəli qaydada cavab verə bilsin.

Likvidliyin idarə edilməsi siyasəti aşağıdakılardan ibarətdir:

- əsas valyutalar üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin proqnozlaşdırılması və onlarla əlaqədar tələb olunacaq likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınması;
- maliyyələşdirmə mənbələrinin müxtəlifliyinin təmin edilməsi;
- borcların cəmləşməsinin və profillərinin tənzimlənməsi;
- borcların maliyyələşdirilməsi planlarının tərtib edilməsi;
- pul vəsaitlərinin hərəkətinin kəsilməsinə qarşı bir tədbir kimi yüksək likvidli, asanlıqla satıla bilən aktivlər portfelinin təmin edilməsi;
- fəvqəladə hallarda likvidliyin və maliyyələşdirmənin təmin edilməsi üçün planların hazırlanması;
- likvidlik əmsallarının normativ tələblərə uyğun olub-olmadığının izlənməsi.

Xəzinədarlıq Departamenti Qrupun müxtəlif qurumlarından onların maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin likvidlik göstəriciləri haqqında və proqnozlaşdırılan gələcək əməliyyatlarla və fəaliyyət növləri ilə bağlı digər proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında təfərrüatlı məlumatlar alır. Daha sonra, Xəzinədarlıq Departamenti tələb olunan qısamüddətli likvid aktivlərin adekvat portfelinə təmin edir. Həmin portfel, əsasən, banklara verilmiş kreditlərdən və sair banklararası alətlərdən ibarət olmaqla, bütövlüklə Qrup üçün yetərli likvidliyi təmin etmək məqsədinə xidmət edir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Xəzinədarlıq Departamenti gündəlik likvidlik mövqeyinin monitorinqini aparır; həm normal, həm ən çətin bazar şəraitlərini əks edən müxtəlif ssenarilərlə mütəmadi likvidlik stress-testlərini Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti aparır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini əks etdirən likvidlik haqqında hesabatlar rəhbərliyə hər həftə təqdim olunur. Likvidliyin tənzimlənməsi ilə bağlı qərarlar APİK tərəfindən qəbul edilir və Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən icra olunur. Aşağıdakı cədvəllərdə maksimal dərəcədə mümkün olan erkən ödəniş müddətinə əsasən maliyyə aktivləri, öhdəlikləri və kreditlərlə bağlı öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkəti təqdim olunur. Cədvəllərdə təqdim edilən cəmi məxaric müqavilələrdə nəzərdə tutulan maliyyə öhdəlikləri və ya öhdəliklər üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkətidir. Buraxılmış maliyyə zamanətləri müqavilələrinə gəldikdə isə, zamanətin maksimal məbləği həmin zamanətin yerinə yetirilməsinə dair tələb irəli sürə bilən ən erkən dövrə aid edilir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb					Cəmi məxaric	Qalıq dəyəri
	əsasında və 1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq		
Qeyri-törəmə öhdəliklər							
Bank depozitləri və qalıqları	16	145	124	5,694	-	5,979	5,732
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	22,460	12,329	88,180	26,521	-	149,490	140,193
Digər borc öhdəlikləri	1,374	833	17,886	33,518	115,391	169,002	141,098
İcarə öhdəlikləri	36	70	307	634	-	1,047	907
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	504	1,008	-	-	-	1,512	1,512
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,455	-	-	-	-	1,455	1,455
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	25,845	14,385	106,497	66,367	115,391	328,485	290,897
Kreditlər bağlı öhdəliklər	25,851	-	-	-	-	25,851	25,851

31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb əsasında və					Cəmi məxaric	Qalıq dəyəri
	1 aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq		
Qeyri-törəmə öhdəliklər							
Bank depozitləri və qalıqları	29	28	124	5,863	-	6,044	5,541
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	54,267	15,974	55,970	27,442	33	53,686	146,021
Digər borc öhdəlikləri	1,592	2,311	8,936	40,306	100,637	53,782	125,274
İcarə öhdəlikləri	80	159	710	1,110	-	2,059	1,786
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	-	-	-	-	-	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	839	-	-	-	-	839	839
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	56,807	18,472	65,740	74,721	100,670	16,410	279,461
Kreditlər bağlı öhdəliklər	39,454	-	-	-	-	39,454	39,454

Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən, fiziki və hüquqi şəxslər istənilən vaxt, əksər hallarda yığılmış faizlərin itirilməsi şərtilə, yerləşdirilmiş müddətli depozitlərini geri götürə bilər. Bu depozitlər onların ödəniş tarixlərinə əsasən, yuxarıdakı diskontlaşdırılmamış ödəniş müddəti cədvəllərində təsnif olunur. Qrupun rəhbərliyi fiziki və hüquqi şəxslərin öz müddətli depozitlərini qeyd olunan ödəniş müddətlərindən əvvəl geri götürəcəklərini hesab etmir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda əks edilmiş məbləğlərin müqavilə üzrə ödəniş müddətlərinin təhlili təqdim olunur:

	Tələb əsasında və					Vaxtı	
	1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	keçmiş	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31,425	-	-	-	-	-	31,425
Banklardan alınacaq vəsaitlər	1,214	-	9,499	-	-	-	10,713
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	3,815	2,502	-	-	-	6,317
Müştərilərə verilmiş kreditlər	6,515	11,866	41,504	77,074	84,900	4,513	226,372
Digər maliyyə aktivləri	1,278	-	-	-	-	-	1,278
Cəmi maliyyə aktivləri	40,432	15,681	53,505	77,074	84,900	4,513	276,105
Bank depozitləri və qalıqları	2	116	-	5,614	-	-	5,732
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	21,609	10,710	83,960	23,914	-	-	140,193
Digər borc öhdəlikləri	1,097	270	15,530	21,660	102,541	-	141,098
İcarə öhdəlikləri	28	56	254	569	-	-	907
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	1,512	-	-	-	-	1,512
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,455	-	-	-	-	-	1,455
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	24,191	12,664	99,744	51,757	102,541	-	290,897
Xalis mövqe	16,241	3,017	(46,239)	25,317	(17,641)	4,513	(14,792)
Məcmu likvidlik kəsiri	16,241	19,258	(43,222)	(20,922)	7,676	(13,128)	

Qrupun likvidlik riskini idarə etmək üçün ARMB ilə 2022-ci il tarixinə qədər 6,000 min AZN məbləğində overdraft müqaviləsi bağlamışdır.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda əks edilmiş məbləğlərin müqavilə üzrə ödəniş müddətlərinin təhlili təqdim olunur:

	Tələb əsasında və 1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	Vaxtı keçmiş	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	21,554	-	-	-	-	-	21,554
Banklardan alınacaq vəsaitlər	1,507	-	12,776	-	-	-	14,283
İnvestisiya qiymətli kağızları	103	-	-	3,269	-	-	3,372
Müştərilərə verilmiş kreditlər	5,426	9,758	39,590	89,156	80,762	1,152	225,844
Digər maliyyə aktivləri	1,060	-	-	-	-	-	1,060
Cəmi maliyyə aktivləri	29,650	9,758	52,366	92,425	80,762	1,152	266,113
Bank depozitləri və qalıqları	15	-	-	5,526	-	-	5,541
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	53,548	14,640	52,553	25,280	-	-	146,021
Digər borc öhdəlikləri	1,354	1,827	6,826	30,696	84,571	-	125,274
İcarə öhdəlikləri	68	137	609	972	-	-	1,786
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	-	-	-	-	-	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	839	-	-	-	-	-	839
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	55,824	16,604	59,988	62,474	84,571	-	279,461
Xalis mövqe	(26,174)	(6,846)	(7,622)	29,951	(3,809)	1,152	(13,348)
Məcmu likvidlik kəsiri	(26,174)	(33,020)	(40,642)	(10,691)	(14,500)	(13,348)	

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Bankın istifadə etdiyi əsas amil ARMB-nin (28 noyabr 2019-cu ilədək MBNP) müəyyən etdiyi likvidlik əmsəlidir.

Bank ARMB tələbinə uyğun olaraq, gündəlik əsaslarla bu icbari likvidlik əmsalını hesablayır. Bu əmsal yüksək likvidli aktivlərin tələb əsasında ödənilən öhdəliklərə nisbəti kimi hesablanan ani likvidlik əmsəlidir.

Bank 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində bu nisbətə uyğun gəlmişdir. 2020 və 2019-cu il tarixlərində icbari likvidlik nisbəti aşağıdakı kimidir (audit edilməmiş):

	<u>Tələb</u>	<u>2020, %</u>	<u>2019, %</u>
Ani likvidlik əmsalı	30%-dən az olmayaraq	69.31	36.15

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski Qrupun prosesləri, işçi heyəti, texnologiya və infrastrukturunu ilə bağlı bir çox səbəblərdən, habelə kredit, bazar və likvidlik risklərindən başqa kənar faktorlardan, məsələn hüquqi və normativ tələblərdən və ümumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarından irəli gələn birbaşa və dolaylı zərər riskidir. Əməliyyat riskləri Qrupun bütün əməliyyatlarından irəli gəlir.

Qrupun məqsədi əməliyyat riskini idarə etməklə, iqtisadi səmərəlilik və innovasiya vasitəsilə Qrupun nüfuzuna qarşı hər hansı maliyyə zərərləri və ziyanın qarşısını almaqdır. Bütün hallarda Qrupun siyasəti tətbiq olunan hüquqi və normativ tələblərə əməl etməyi tələb edir.

Qrupun rəhbərliyin öz əməliyyatlarının hər sahəsində zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemlərini qurmaqla əməliyyat riskini idarə edir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

26. KAPİTALIN İDARƏ EDİLMƏSİ

Kapitalın idarə edilməsi ARMB Bank üçün kapital tələblərini müəyyən edir və onların yerinə yetirilməsinə nəzarət edir.

Bank yerli qanunvericilikdə kapital müəyyən olunmuş vəsaitləri kredit təşkilatlarının kapitalı kimi müəyyən edir. ARMB-nin qüvvədə olan kapital normativlərinə uyğun olaraq, banklar kapitalın risk çəkili aktivlərə (normativ kapital əmsalı) nisbətini təyin edilmiş minimal səviyyədə və cəmi normativ kapitalı minimum 50,000 min AZN (2019: 50,000 min AZN) səviyyəsində saxlamalıdır. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə normativ kapital əmsalı 9% təşkil etmişdir (2019: 10%). Bank 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə 50,000 min AZN normativ kapital tələbinə və normativ kapital əmsalına uyğun olmuşdur (audit aparılmamış).

Bank kapital adekvatlığını öz əməliyyatlarının xarakteri və həcminə uyğun səviyyədə saxlayır.

Bank müəyyən edilmiş formaya uyğun olaraq icbari əmsallar barədə ARMB-ə (28 noyabr 2019-cu ilədək MBNP) məlumat verir. Risk departamenti gündəlik olaraq kapital adekvatlığı əmsallarına uyğunluğa nəzarət edir. Kapital adekvatlığı əmsalları ARMB-nin (28 noyabr 2019-cu ilədək MBNP) və Bankın daxili siyasətinin müəyyən etdiyi hədlərə yaxın olarsa, bu barədə Müşahidə Şurasına məlumat verilir.

Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə əsaslanan məcmu kapital riski ilə ölçülmüş aktivlər və kapital adekvatlığı aşağıdakılardır:

	31 dekabr 2020-ci il (audit olunmamış)	31 dekabr 2019-cu il (audit olunmamış)
Cəmi normativ kapital	52,727	62,091
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	224,089	222,905
Kapital adekvatlığı əmsalı (%)	23.53%	27.85%

27. KREDİTLƏRLƏ BAĞLI ÖHDƏLİKLƏR

Qrupun kredit vermək öhdəlikləri mövcuddur. Bu öhdəliklər təsdiqlənmiş kreditlər, kredit kartları üzrə limitlər və overdraftlar şəklindədir.

Qrup müştərilərinin üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərinin yerinə yetiriləcəyinə təminat vermək məqsədi ilə tender və avans zəmanətləri və akkreditivlər verir.

Qrup kredit vermək öhdəliklərini üzərinə götürdükdə, maliyyə zəmanətlərini və akkreditivləri verdikdə müştərilərə kredit verdiyi zaman tətbiq etdiyi kredit risklərinin idarə edilməsi siyasət və prosedurlarını tətbiq edir.

Aşağıdakı cədvəldə öhdəliklərin müqavilə üzrə məbləğləri kateqoriyalar üzrə təqdim olunur. Cədvəldə öhdəliklər üzrə göstərilmiş məbləğlər onlar üzrə tam həcmdə avansların verildiyini fərz edir. Cədvəldə zəmanətlər üzrə göstərilmiş məbləğlər tərəf müqabilləri bağladıkları müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini tam həcmdə yerinə yetirmədikləri halda hesabat tarixinə tanınacaq maksimal qalıq itkiləri əks olunur.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Müqavilədə nəzərdə tutulmuş məbləğ		
Qeyri-maliyyə zəmanətləri	13,642	24,949
Maliyyə zəmanətləri	6,332	5,102
Ödənilməmiş kredit xətti öhdəlikləri	6,317	9,633
	26,291	39,684
Ehtiyat		
Maliyyə zəmanətləri	(440)	(46)
Ödənilməmiş kredit xətti öhdəlikləri	-	(184)
	(440)	(230)

Cədvəldə göstərilmiş cəmi müqavilə üzrə şərti öhdəliklər heç də mütləq gələcək nağd pul vəsaitlərinə tələbatı əks etdirmir, çünki, bu şərti öhdəliklərin maliyyələşdirməsi təmin edilmədən müddəti başa çatma və ya onlara xitam verilə bilər. Kredit və kredit xətlərinin ayrılmasına dair şərti öhdəliklərin əksəriyyəti Qrup tərəfindən şərtsiz öhdəlikləri təşkil etmir.

Aşağıdakı cədvəldə ehtiyatların ilkin və yekun qalıqları üzvləşdirilmişdir. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə bütün qalıqlar 1-ci mərhələyə aiddir (31 dekabr 2019: 1-ci mərhələ).

	2020	
	1-ci Mərhələ	Cəmi
Ehtiyatlar		
1 yanvar tarixinə qalıq	(230)	(230)
Zərər ehtiyatı üzrə xalis ölçülmə	(210)	(210)
31 dekabr tarixinə qalıq	(440)	(440)
	2019	
	1-ci Mərhələ	Cəmi
Ehtiyatlar		
1 yanvar tarixinə qalıq	(69)	(69)
Zərər ehtiyatı üzrə xalis ölçülmə	(161)	(161)
31 dekabr tarixinə qalıq	(230)	(230)

28. İCARƏLƏR

Qrupun icarəçi olduğu icarələr (16 sayılı MHBS)

Qrup əsasən filial və ofis obyektlərini icarələyir. İcarələrin müddəti əsasən 1-5 ildir və icarə müddəti bitdikdən sonra uzadıla bilər. Bəzi icarələrin haqqı bazar qiymətlərini əks etdirməsi üçün beş ildə bir dəfə nəzərdən keçirilir.

Qrupun icarəçi olduğu icarələr haqqında məlumat aşağıda təqdim olunur.

İstifadə hüququ olan aktivlər

İstifadə hüququ olan aktivlər əsasən investisiya mülkiyyəti tələblərinə cavab verməyən icarəyə götürülmüş filial və ofis obyektlərindən ibarətdir.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Filial və ofis obyektləri	İT avadanlığı	Cəmi
2020-ci il			
1 yanvar tarixinə qalıq	1,372	380	1,752
İl üzrə amortizasiya xərci	(350)	-	(350)
Əlavələr	18	-	18
Silinmələr	(113)	-	(113)
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər kateqoriyasına köçürmə	-	(380)	(380)
31 dekabr tarixinə qalıq	927	-	927

	Filial və ofis obyektləri	İT avadanlığı	Cəmi
2019-cu il			
1 yanvar tarixinə qalıq	1,475	-	1,475
İl üzrə amortizasiya xərci	(441)	(95)	(536)
Əlavələr	338	475	813
31 dekabr tarixinə qalıq	1,372	380	1,752

31 dekabr 2019-cu il tarixinə icarə öhdəliklərinin müddət təhlili üçün 25 saylı Qeydə baxın.

Mənfəət və ya zərərdə tanınmış məbləğlər

	2020	2019
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz	104	150
Qısamüddətli icarələrlə bağlı xərclər	313	446

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınan məbləğlər

	2020	2019
İcarələr üzrə cəmi məxaric	(496)	(652)

Qrupun icarəyəverən olduğu icarələr

Qrup investisiya mülkiyyətini icarəyə verir. Qrup bu icarələri əməliyyat icarələri kimi təsnif etmişdir, belə ki, onlar aktivlər üzərində mülkiyyətə hüququndan irəli gələn risk və mükafatları başqa tərəfə ötürmür. 15-ci qeyddə investisiya mülkiyyətinin əməliyyat icarələri haqqında məlumat təqdim olunmuşdur.

Qrup 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində kirayədən 223 min AZN məbləğində gəlir tanımışdır (2019: 248 min AZN).

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

29. ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Sığorta

Azərbaycan Respublikasında sığorta sahəsi inkişaf mərhələsindədir və dünyanın digər ölkələrində qəbul edilmiş sığortalamanın bir çox formaları Azərbaycanda hələ mövcud deyil. Bankın əmlak və avadanlıqları, biznes fəaliyyətinin dayanması və ya Banka məxsus olan ərazilərdə və ya onun əməliyyatları ilə əlaqəli baş vermiş hadisələr nəticəsində əmlak və ya ətraf mühitə zərərin vurulması ilə əlaqədar olaraq yaranan üçüncü tərəf məsuliyyətinə dair tam sığorta təminatı yoxdur. Bank tam sığorta təminatı alanadək, müəyyən aktivlərin itirilməsi və ya məhv olunması riski mövcuddur və bu riskin əməliyyatlara və maliyyə vəziyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsiri ola bilər.

Məhkəmə iddiaları

Bank öz fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq məhkəmə iddiaları və şikayətlərlə üzləşir. Rəhbərlik bu kimi iddia və şikayətlər nəticəsində yaranan maddi məsuliyyətin Bankın maliyyə vəziyyətinə və ya gələcək əməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəyini hesab edir.

Vergi öhdəlikləri

Azərbaycan Respublikasının vergi qoyma sistemi inkişaf etməkdə olduğuna görə bir çox hallarda aydın olmayan, ziddiyyətli və müxtəlif vergi orqanları tərəfindən fərqli qaydada təfsir edilən qanunvericilikdə tez-tez dəyişikliklərlə, rəsmi göstərişlərlə və məhkəmə qərarları ilə səciyyələnir. Vergilər sərt cərimələr və faizlər tətbiq edən orqanlar tərəfindən yoxlanılır və araşdırılır. Bir vergi ili ümumən üç növbəti təqvim ili müddətində vergi orqanları tərəfindən nəzarət üçün açıq qalır. Lakin müəyyən hallarda bir vergi ili daha uzun müddətə açıq qala bilər. Azərbaycan Respublikası daxilində baş verən son hadisələrə əsasən, vergi orqanları öz şərtlərində və vergi qanunvericiliyinin tətbiqində daha iddialı mövqe nümayiş etdirirlər.

Bu hallar Azərbaycan Respublikasında digər ölkələrlə müqayisədə daha ciddi vergi risklərinin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik qüvvədə olan qanunvericiliyinin, rəsmi göstərişlərin və məhkəmə qərarlarının təsnifləri əsasında vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar adekvat tədbirləri gördüyünü hesab edir. Buna baxmayaraq, müvafiq səlahiyyətli orqanların şərtləri fərqli ola bilər və vergi orqanları öz şərtlərinin tətbiq edilməsinə nail olduqları halda, maliyyə hesabatlarına təsiri əhəmiyyətli ola bilər.

30. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Nəzarət münasibətləri

Bankın əsas nəzarət edən tərəfi xanım Nigar Mehdiyevadır.

Müşahidə Şurası və İdarə Heyətinin üzvləri ilə əməliyyatlar

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində başa çatmış illər üzrə işçi heyəti xərclərinə daxil olan işçilərə edilmiş cəmi ödənişlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Qısamüddətli işçi müavinətləri	361	512
	361	512

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Bu məbləğlərə İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasının üzvlərinə nağd pul ödənişləri daxildir.

İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasının üzvləri ilə əməliyyatlar üzrə 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə olan qalıqlar və orta effektiv faiz dərəcələri aşağıda qeyd olunmuşdur:

	31 dekabr 2020-ci il	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	31 dekabr 2019-cu il	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat				
Təqdim edilmiş kreditlər (ümumi)	433	13.50%	-	-
Cari hesablar	119	-	434	-
Müddətli depozitlər	98	4.00%	89	10.00%
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	96	20.25%	62	20.25%

İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasının üzvləri ilə əməliyyatlar üzrə 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində başa çatmış illərin sonuna olan mənfəət və ya zərər aşağıda qeyd olunur:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Mənfəət və ya zərər		
Faiz gəliri	7	-
Faiz xərci	9	3
Dəyərsizləşmə zərəri	-	-

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Digər əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Bank digər əlaqəli tərəflərlə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə olan qalıqları və əlaqəli orta effektiv faiz dərəcələrini və 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə əməliyyatlardan əlaqəli mənfəət və ya zərər məbləğlərini aşağıdakı kimi təqdim edir:

	Nəzarət edən tərəf		Səhmdarlar		Digər		Cəmi
	Orta effektiv faiz dərəcəsi,%		Orta effektiv faiz dərəcəsi,%		Orta effektiv faiz dərəcəsi,%		
Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat							
AKTİVLƏR							
Müştərilərə verilmiş kreditlər							
Əsas məbləğ üzrə qalıq	-	-	93	20.00%	340	7.00%	433
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	-	-	-	-	-	-	-
ÖHDƏLİKLƏR							
Müştərilərin cari hesabları	5	-	1	-	2,197	-	2,203
Müddətli depozitlər	-	-	-	-	673	10.00%	673
Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmayan bəndlər							
Təqdim edilmiş zəmanətlər (0.5% komissiya gəlirlərində)	-	-	-	-	-	-	-
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə	-	-	48	20.00%	355	14.94%	403
Mənfəət və ya zərər							
Faiz gəliri	-	-	4	-	3	-	7
Faiz xərci	-	-	-	-	217	-	217

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Bank digər əlaqəli tərəflərlə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə olan qalıqları və əlaqəli orta effektiv faiz dərəcələrini və 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə əməliyyatlardan əlaqəli mənfəət və ya zərər məbləğlərini aşağıdakı kimi təqdim edir:

	Nəzarət edən tərəf		Səhmdarlar		Digər		Cəmi
	Orta effektiv faiz dərəcəsi,%		Orta effektiv faiz dərəcəsi,%		Orta effektiv faiz dərəcəsi,%		
Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat							
AKTİVLƏR							
Müştərilərə verilmiş kreditlər							
Əsas məbləğ üzrə qalıq	-	-	1	20.00%	1,758	13.60%	1,759
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	-	-	-	-	(22)	-	(22)
ÖHDƏLİKLƏR							
Müştərilərin cari hesabları	67	-	2	-	900	-	969
Müddətli depozitlər	-	-	3,158	6.00%	7,519	6.95%	10,677
Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmayan bəndlər							
Təqdim edilmiş zəmanətlər (0.5% komissiya gəlirlərində)	-	-	-	-	1,207	3.00%	1,207
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə	88	20.00%	45	20.00%	970	16.51%	1,103
Mənfəət və ya zərər							
Faiz gəliri	-	-	-	-	106	-	106
Faiz xərci	-	-	174	-	487	-	661

Digər əlaqəli tərəflər arasında əsas idarə heyətinin ailə üzvləri və Qrupun səhmdarları daxildir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar nəticəsində yaranan qalığın əksəriyyəti bir il ərzində başa çatır. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə təminat qoyulmur.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

31. MALİYYƏ AKTİVLƏRİ VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ: ƏDALƏTLİ DƏYƏRLƏR VƏ UÇOT TƏSNİFATLARI

Uçot təsnifatları və ədalətli dəyərlər

Ədalətli dəyərin hesablamaları maliyyə aləti müstəqil kommersiya əməliyyatında tərəflər qismində çıxış edən məlumatlı şəxslər arasında mübadilə oluna bildiyi məbləğini təxmin etmək məqsədinə xidmət edir. Lakin, qeyri-müəyyənlikləri və subyektiv mülahizəni nəzərə alaraq, ədalətli dəyər aktivlərin satışı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparılması çərçivəsində reallaşdırıla bilən kimi qəbul edilməməlidir.

Fəal bazarda ticarət olunan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri kotirovka olunan bazar qiymətlərinə və ya diler qiymət təkliflərinə əsaslanır. Bütün digər maliyyə alətləri üçün Qrup digər qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri müəyyən edir.

Qiymətləndirmə üsullarının məqsədi qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyatda aktiv satmaq üçün əldə olunacaq və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiyməti əks etdirən ədalətli dəyərin müəyyənləşdirilməsidir.

Qiymətləndirmə metodlarına xalis cari dəyər və diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkət modelləri, bazarda müşahidə oluna bilən qiymətləri mövcud olan maliyyə alətləri ilə müqayisə daxildir. Qiymətləndirmə metodlarında istifadə edilən ehtimallara və göstəricilərə riskləri olmayan və bencmark faiz dərəcələri, kredit spredi və diskont dərəcələrin qiymətləndirilməsində istifadə edilən sair premiyalar, istiqraz və kapital qiymətləri, xarici valyuta məzənnələri, kapital və kapital indeksi qiymətləri, ehtimal olunan açıq mövqelər və nisbətlər daxildir.

Qrup adi və sadə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini təyin etmək üçün geniş surətdə tanınmış qiymətləndirmə modellərindən istifadə edir. Qiymətli kağızlar bazarlarında listinqdə olan borc qiymətli kağızları və səhm qiymətli kağızları üçün müşahidə olunan qiymətlər və modellər mövcuddur.

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Bank ədalətli dəyərləri ölçərkən ilkin göstəricilərin əhəmiyyətliyini əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə edir:

- 1-ci səviyyə: fəal bazarda eyni bir alət üçün aktiv bazar qiymətləri (nizamlanmış).
- 2-ci səviyyə: birbaşa (yəni qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (yəni qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: analoji alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi digər qiymətləndirmə üsulları.

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

- 3-cü səviyyə: ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə ədalətli dəyərdə ölçülmüş maliyyə alətləri mövcud olmamışdır.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir. Məbləğlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmış qiymətlərə əsaslanır:

	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyərlər	Cəmi qalıq dəyəri
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	31,425	-	31,425	31,425
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	10,713	-	10,713	10,713
İnvestisiya qiymətli kağızları	6,317	-	-	6,317	6,317
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	226,372	226,372	226,372
Digər maliyyə aktivləri	-	1,278	-	1,278	1,278
ÖHDƏLİKLƏR					
Bank depozitləri və qalıqları	-	5,732	-	5,732	5,732
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	-	140,193	-	140,193	140,193
Digər borc öhdəlikləri	-	141,098	-	141,098	141,098
İcarə öhdəlikləri	-	907	-	907	907
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	1,512	-	1,512	1,512
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	1,455	-	1,455	1,455

“BANK “BTB” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə ədalətli dəyərdə qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir:

	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyərlər	Cəmi qalıq dəyəri
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	21,554	-	21,554	21,554
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	14,137	-	14,137	14,283
İnvestisiya qiymətli kağızları	3,404	-	-	3,404	3,372
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	227,176	227,176	225,844
Digər maliyyə aktivləri	-	1,060	-	1,060	1,060
ÖHDƏLİKLƏR					
Bank depozitləri və qalıqları	-	5,427	-	5,427	5,541
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	-	146,625	-	146,625	146,021
Digər bərc öhdəlikləri	-	125,274	-	125,274	125,274
İcarə öhdəlikləri	-	1,786	-	1,786	1,786
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	839	-	839	839

32. SEQMENT ÜZRƏ TƏHLİL

Qrupun hesabat veriləcək bir seqmenti və kreditlərin, depozitlərin və müştərilərlə digər əməliyyatların daxil olduğu bir strateji struktur vahidi var. Qrupun əsas əməliyyat qərarları qəbul edən orqanı – İdarə Heyəti Qrup haqqında məlumatı bütövlükdə təhlil edir.

Xarici müştərilərdən daxil olan gəlirin əsas hissəsi Azərbaycan Respublikasının rezidentlərinə aiddir.

Uzunmüddətli aktivlərin əksəriyyəti Azərbaycan Respublikasında yerləşir.